

C 452
Biblioteca populară a Asociațiunii „Astra“.

Anul al 31-lea.

Nr. 265.

1940.

Calendarul pentru popor al Asociațiunii

BCU Cluj / Central University Library Cluj

pe anul

1941

Întocmit de

Horla Petra-Petrescu.

**Editura Asociațiunii „Astra“, Sibiu, Strada Șaguna 8.
Tiparul Institutului de arte grafice „Dacia Traiană“, s. a., Sibiu.**

**„Asociațiunea pentru literatura Română
și cultura poporului român“, „ASTRA“.**

Intemeiată în 1861.

Președinte activ:

Dr. Iuliu Moldovan.

Vice-președinte:

Dr. Gh. Moga.

Vice-președinte:

Dr. Gh. Preda.

Vice-președinte:

Dr. Sabiu Eneșanu.

**Comitetul central al „Asociațiunii“ numără 50 de
fruntași din toate părțile societății românești.**

**E datorla fiecăru bun
român să sprijinească „Aso-
cilaștunea“, cetind publicațiile
ei și inserându-se de membru.**

Taxele de membru sunt următoarele:

Membru fondator al Casei Naționale, odată pentru totdeauna	Lei 5000—
Membru fondator al „Asociaștunei“, odată pentru totdeauna	„ 1000—
Membru pe viață al „Asociaștunei“, odată pentru totdeauna	„ 500—
Membru activ al „Asociaștunei“, anual	„ 80—
Membru ajuț al „Asociaștunei“, anual	„ 10—

452
Biblioteca populară a Asociațiunii „Astra“.

Anul al 31-lea.

Nr. 265.

1940.

Calendarul pentru popor al Asociațiunii

pe anul

1941

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Întocmit de

Horia Petra-Petrescu.

**Editura Asociațiunii „Astra“, Sibiu, Strada Șaguna 6.
Tiparul Institutului de arte grafice „Daeta Tratană“, s. a., Sibiu.**

Prețul 10 Lei.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

BIBL. UNIV. CLUJ-SIBIU
Nr. 6252 - 194¹
Exemplar legal

Casa Domnitoare română.

1. *Maiestatea Sa Regele MIHAI I.*, născut în 25 Oct. 1921, proclamat Rege la 8 Septembrie 1940.
2. *Maiestatea Sa Regina Mamă Elena.* născ. la 20 Apr. 1896 în Atena.
3. *Principesa Elisaveta*, născută la 29 Septembrie 1894.
4. *Regina văduvă Mărioara*, a Jugoslauii, născ. la 27 Dec. 1899, căsătorită în ziua de 8 Iunie 1922 cu *Alexandru*, fostul rege al Sârbilor, Croaților și Slovenilor.
5. *Nicolae*, principe de România, născ. la 5 Aug. 1903.
6. *Principesa Ileana*, născ. la 23 Decembrie 1908, căsătorită în 26 Iulie 1931 cu arhiducele Anton de Habsburg.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Sărbători ale Familiei Regale.

- 25 Octombrie, *Nașterea M. Sale Regelui Mihai I.*
21 Mai, *Onomastica M. Sale Reginei Mamă Elena.*
8 Noembrie, *Onomastica M. Sale Regelui Mihai I.*
-

Aniversări necrologice ale familiei regale.

3 Martie 1918: Ziua Morții *M. S. Reginei Elisabeta* a României. — 26 Martie 1874: Ziua Morții *Domniței Maria*, unica fiică a *Regelui Carol I.* și a *Reginei Elisabeta*. — 20 Iulie 1927: Ziua Morții *M. S. Regelui Ferdinand I.* al Tuturor Românilor. — 27 Septembrie 1914: Ziua Morții *M. S. Regelui Carol I.*, primul Rege al României. — 9 Octombrie 1934: Ziua Morții *M. S. Regelui Alexandru I.* al Iugoslaviei. — 2 Noembrie 1916: Ziua Morții *Principelui Mircea*, fiul *M. S. Regelui Ferdinand I.* și al *M. S. Reginei Maria*. — 18 Iulie 1938: Ziua Morții *M. S. Reginei Maria* a Tuturor Românilor.

Căpeteniile bisericilor românești din România

1. Biserica ortodoxă.

Mitropoliile bisericeii ortodoxe-române sunt:

1. Mitropolia *Ungro-Vlahiei*, ridicată în anul 1925 la *Patriarhie*, cu reședința în București; 2. Mitropolia *Moldovei și Sucevii*, cu reședința în Iași; 3. Mitropolia *Transilvaniei*, cu reședința în Sibiu; 4. Mitropolia *Bucovinei*, cu reședința în Suceava; 5. *Arhiepiscopia Chișinăului și Hotinului*, cu reședința în Chișinău, (sub ocupație rusească).

Episcopii sunt: 1. *E. Râmnicului-Noului Severin* cu reședința la *R.-Vâlcea*; 2. *E. Argeșului* cu reședința la *Curtea de Argeș*; 3. *E. Buzăului* cu reședința la *Buzău*; 4. *E. Romanului* cu reședința la *Roman*; 5. *E. Hușilor* cu reședința la *Huși*; 6. *E. Dunării de jos* cu reședința la *Galății*; 7. *E. Tomisului* cu reședința la *Constanța*; 8. *E. Aradului* cu reședința la *Arad*; 9. *E. Caransebeșului* cu reședința la *Caransebeș*; 10. *E. Vadului, Feleacului și Clujului* cu reședința la *Cluj* (o parte sub ocupație maghiară); 11. *E. Oradiei-Mare* cu reședința la *Oradea-Mare*, (o parte sub ocupație maghiară); 12. *E. Cetății-Albe* cu reședința la *Ismail*, (sub ocupație rusească); 13. *E. Hotinului* cu reședința la *Bălți*, (sub ocupație rusească); 14. *Episcopia Oștirii*.
Patriarh: Sanctitatea Sa *Nicodem Munteanu*, București.
Mitropolit și arhiepiscop: Înalt Prea Sf. Sa *Dr. Nicolae Bălan*, Sibiu.

Episcopi: Prea Sf. Sa *N. Popovici*, Oradea.

Prea Sf. Sa *Nicolae Colan*, Cluj.

Prea Sf. Sa *Dr. Vasile Lăzărescu*, Timișoara.

Prea Sf. Sa *Dr. Partenie Ciopron*, Ep. Armatel.

Prea Sf. Sa *Policarp Morușea*, Episcopul misionar pentru Români ortodoxi din Țările Apusene și America.

2. Biserica greco-catolică.

Românii uniți sau greco-catolicii au în fruntea bisericeii un mitropolit cu titlul „*Mitropolit de Alba-Iulia și Făgăraș*” cu reședința la *Blaj*, sub care stau 4 epl-

scopil ș. a. la *Lugoj, Oradea-Mare, Gherla și Satu-Mare*, (o parte sub ocupație maghiară). — *Mitropolit și arhiepiscop*: I. P. S. S. Dr. *Alexandru Niculescu*.

Episcopi: P. S. S. Dr. *Traian Frențiu*, Oradea.

P. S. S. Dr. *Iuliu Hossu*, Cluj.

P. S. S. Dr. *Ioan Bălan*, Lugoj.

P. S. S. Dr. *A. Russu*, Satu-Mare.

Sărbători naționale.

(Cu oprire de orice lucru.)

24 Ianuarie: Unirea Principatelor Române (Moldova și Muntenia) 1859.

10 Mai: Carol I. urcă tronul României (1866). — Proclamarea Independenței României (1877). — Încoronarea întâiului Rege român (1881).

Înălțarea Domnului: Sărbătorirea eroilor morți pentru Patria română.

Alte sărbători naționale.

(Cu slobozenie la lucru.)

27 Martie: Proclamarea Unirii Basarabiei cu România (1918).

15 Mai: Proclamarea libertății poporului român la Blaj (1848).

28 Noembrie: Proclamarea Unirii Bucovinei cu România (1918).

1 Decembrie: Proclamarea Unirii Transilvaniei cu România (1918).

Sărbători legale.

(Cu oprire de orice lucru.)

Toate Duminecile de peste an.

Ziua întâiu și a doua de Paști, Rusalii și Crăciun.

Înălțarea Domnului (Ziua eroilor).

1 Ianuarie (Anul Nou).

6 Ianuarie (Boboteaza).

24 Ianuarie (Unirea Principatelor).

23 Aprilie Sf. Gheorghe.

1 Mai, ziua muncii.

10 Mai.

Posturile.

1. Zilele de Miercuri și Vineri. — 2. Ajunul Bobotezei, 5 Ianuarie. — 3. Postul Paștilor din 3 Martie—19 Apr. — 4. Postul SS. Apostoli din 16—28 Iun. — 5. Postul Sântă-Măriei 1—14 August. — 6. Tălerea capului S. Ioan Botezătorul 29 August. — 7. Ziua Crucii, 14 Sept. — 8. Postul Crăciunului, 15 Noembrie—24 Decembrie.

Cheia Călindarului.

Crugul Soarelui . . . 1		Mâna anului 1
Crugul Lunei . . . 1		Temelia Lunei . . . 14
Litera Păscălei . . p.		

Regentul anului este Venus.

Venus, sau Luceafărul, frumoasa planetă tremurătoare, uneori se vede seara, după apunerea Soarelui; alte-ori dimineața, înainte de a răsări Soarele. Fiind mai aproape de Soare decât Pământul, ea primește mai multă căldură decât noi. De aceea, acolo e mai cald. Însă suprafața planetei totdeauna e acoperită cu nori albi.

Anotimpurile.

Primăvara începe la 21 Martie. — *Vara* începe la 22 Iunie. — *Toamna* începe la 23 Sept. — *Iarna* începe la 22 Decembrie.

Intunecimi în 1941.

În anul 1941 vor fi 2 intunecimi de Soare și 2 intunecimi de Lună.

1. Intunecime parțială de Lună, în noaptea de 13—14 Martie. Se va vedea de pe Oceanul Pacific și din Australia.

2. Intunecime inelară de Soare în 27 Martie. Se va vedea pe Oceanul Pacific și în Australia.

3. Intunecime parțială de Lună în 5 Septembrie. Se va vedea în Asia, Australia, Oceanul Indian.

4. Intunecime totală de Soare în 21 Septembrie. Se va vedea din China, Siberia, Rusia, Oceanul Pacific și în parte mică dela noi, pe la ora 9 dimineața.

Adresele Ministerelor și autorităților din București.

Palatul Regal, Calea Victoriei; *Ministere: de interne*, Str. Academiei 34; *de externe*, Șos. Bonaparte 1 (Palatul Sturdza); *de finanțe*, Calea Victoriei 123; *de războiu*, Piața Valter Mărăcineanu; *de lucrări publice*, B-dul Elisabeta; *de comunicații*, B-dul Elisabeta; *de comerț și industrie*, Calea Victoriei 157; *de justiție*, B-dul Elisabeta 35; *de domenii*, B-dul Carol; *al cult. și artelor*, Str. Gen. Berthelot 26; *de instrucțiune publică*, Str. Spiru Haret 8; *al muncii și al ocrotirilor sociale*, Stradela Alex. Lahovari; *al domeniilor și agriculturii*, B-dul Carol 2. — Direcțiunea Generală C. F. R., Calea Victoriei (Biserica Albă). Direcțiunea Generală P. T. T., Calea Victoriei (Palatul Poștelor). Direcțiunea Generală a Serviciului Sanitar, B-dul Carol 68. Direcțiunea Generală a închișorilor, Str. Bursei 2. — Direcția Generală a S. M. R. la Minist. Comun., B-dul Elisabeta. — Înalta Curte de casație, Calea Rahovei 4. — Direcțiunea Serv. Com. C. F. R., Str. Gen. Berthelot. — Primăria Capitalei, Str. Sf. Vineri. — Prefectura Poliției, Calea Victoriei. — Casa de Depuneri, Calea Victoriei 13. — Camera Deputaților, Dealul Mitropoliei. — Senatul, Piața Universității. — Siguranța Gen. a Statului, Bulevardul Pake 94. — Casa pensiilor, Minist. de Finanțe. — Casa școalelor, Str. General Berthelot 26. — Casa Bisericii, Str. General Berthelot 26. — Direcțiunea gen. a teatrelor, Teatrul Național. — Regia Monop. Statului, Șoseaua Giulești colț Bulev. Regiei. — Monitorul Oficial, Bulevardul Elisabeta. — Biroul Controlul Străinilor, Str. Mafei Basarab 3.

Cronologie românească.

Anii după Christos :

101. Întâiul războiu al lui Traian cu Dacii.
106. Dacia (România de astăzi) e prefăcută în provincie romană.
271. Împăratul Aurelian retrage armata și pe funcționarii romani din Dacia și prin învoială lasă Goți (un fel de Germani) ca fărtași ai împărăției în Dacia.
895. Năvălesc Ungurii.
1186. Se înființează statul româno-bulgar, dincolo de Dunăre, în frunte cu familia domnitoare română a lui *Asan*.
1211. Ca să poată stăpâni Ardealul cucerit, Andreiu II, regele Ungariei chiamă cavaleri *Teutoni* în Țara Bârsel. După câțiva ani se duc însă în Prusia.
1224. Acelaș rege dă *Sașilor* veniți în cursul anilor prin Ardeal o diplomă, ca și ei să se poată folosi de munți, pășuni, păduri, apele râurilor, împreună cu Românii, stăpânii cei vechi.
1247. Alți rege al Ungariei chiamă în Banat cavaleri *Ioaniși*. Dar și aceștia se re'ntorc în țara lor. — În Muntenia erau voievozi români *Litovolu* și *Seneslau*, cari stăpâneau și Țara Hațegului și a Făgărașului.
1330. Basarab, Domnul Munteniei, bate rău pe Carol Robert, regele Ungariei, care-i cerea tribul.
1359. *Bogdan*, voevodul Maramurășului, întemeiază Țara Moldovei independente.
1437. Revoluția țăranilor români și unguri din Transilvania contra asupririi nobililor (nemeșilor). Țăranii sunt învinși cu înșelăciune. Nobilii unguri, Săculii și Sașii

incheie o tovărășie jurând să se ajute unii pe alții
 contra Românilor.

1467. Ștefan cel Mare al Moldovei bate pe Matei Corvin, regele Ungariei, la *Baia*.
1474. Români din ținutul Șeicii și al Mediașului se răscoală din cauza asupririi diregătorilor sași.
1475. Ștefan cel Mare al Moldovei bate pe Turci la *Vaslui* (Podul Inalt, Racova).
1476. Ștefan e bătut de Turci la *Războieni* (Valea Albă).
1486. Români încep o nouă revoluțiune în ținutul Bistriței, cerând recunoașterea lor ca națiune egal îndreptățită cu nobili, Sașii și Săcui după drepturile avute la venirea Ungurilor. După lupte grele, Români sunt învinși de nobili, Săcui și Sași.
1497. Ștefan cel Mare bate pe Poloni în *Codrul Cosminului*.
1508. Înființarea *tipografiei* în Muntenia.
1514. Revoluția țărănilor români și unguri contra nobililor. Țăranii sunt învinși și robiți și mai rău.
1526. La Mohaci, Turcii bat pe Unguri, regele acestora e ucis. Ungaria de Nordvest ajunge sub stăpânirea Austriei, Transilvania își capătă domnitor, care plătește tribut Turcilor ca și Principatele Române Moldova și Muntenia, iar Ungaria adevărată (cea de azi) și Banatul ajung fără turcească.
1544. Sașii, părăsind religia catolică, se fac luterani și tipăresc în Sibiu românește un *catehism*, care e cea dintâiu carte românească tipărită. Pe Români nu-i pot atrage însă la legea lor.
1560. *Coresi* începe tipărirea de cărți bisericești românești în Brașov, la o tipografie săsească.

1596. *Mihaiu Viteazul* bate pe Turci la *Călugăreni*.
1599. *Mihaiu Viteazul* bate pe Andreiu Batori, principele Ardealului, la *Șelimbăr* lângă Sibiu și cucerește Transilvania.
1600. *Mihaiu Viteazul* cucerește și Moldova. Anul acesta Românii din Dacia lui Traian ajung să fie toți uniți sub un singur domnitor român.
1601. (19 August) *Mihaiu Viteazul* e omorît pe Câmpia Turzii.
1640. Principele Transilvaniei, Gheorghe Rákóczy tipărește un *catehism calvin* și silește pe mitropolitul român și pe preoții români să învețe după el. Cei mai mulți boieri români s'au făcut calvini, pe-alocuri chiar și Românii dela sate. De calvinire au scăpat Românii ajungând sub stăpânirea austriacă și făcându-se unire bisericească cu Roma catolică.
1648. Se tipărește, la Alba-Iulia, Noul Testament în limba română.
1688. Se tipărește românește, la București, Biblia întreagă, tradusă de boieri și clerici români.
1699. Pacea dela Corlovaș între Austria și Turcia. Austria ajunge stăpână peste Ungaria turcească și peste Transilvania.
1700. Unirea bisericii românești din Transilvania cu biserica romano-catolică, rămânând însă toate obiceiurile bisericești cele vechi.
1775. Austria răpește Nordul Moldovei, numindu-l *Bucovina*.
1784. Revoluția Românilor sub conducerea lui Horia, Cloșca și Crișan.

1787. Bolerul Enache Văcărescu tipărește întâia gramatică românească.
1812. Rușii răpesc întâia oară Moldova dintre Prut și Nistru și o numesc *Basarabia*.
1816. Profesorul *Gheorghe Lazăr* din Avrig trece în România veche și înființează în București întâia școală superioară românească.
1821. Răscoala lui *Tudor Vladimirescu* în Muntenia și alungarea domniei fanariote (grecești).
1848. 15 Mai. Adunarea Românilor pe Câmpia Libertății dela Blaj. *Revoluția*.
1859. *Unirea Principatelor Române, Muntenia și Moldova*.
1877. Războiul româno-ruso-turc. România se proclamă independentă. Rușii răpesc a doua oară Basarabia, din care se alipise o parte de noua Moldova, în anul 1858.
1881. Încoronarea celui dintâiu Rege al României, Carol I.
- 1916—1919. Războiul pentru întregirea neamului românesc.
1919. Armata română ocupă *Budapesta*.
1920. Pacea dela *Trianon* (Versailles, lângă Paris).
1922. 15 Octombrie. Încoronarea întâiului Rege al României întregite.
1927. 20 Iulie, urcarea pe tron a M. Sale *Mihaiu*, Rege al României.
1930. 8 Iunie, urcarea pe tron a M. Sale *Carol II*, Rege al României.

Tariful poștal

Obiecte de corespondență	Pentru interiorul României				Obiecte de corespondență	Pentru interiorul României
	Loco	Alte localități	Pentru Grecia, Turcia și Jugoslavia	Pentru celelalte țări		
O scrisoare simplă până la 20 grame	5	7	12	16	Taxa pentru valoare declarată :	
" " 50 "	7	9	—	—	a) până la 10.000 Lei de fiecare mie sau fracțiune de mie câte	3
" " 100 "	11	13	—	—	b) pentru valorile mai mari de 10.000 Lei de fiecare mie sau fracțiune de mie, în plus câte	1
" " 250 "	21	23	—	—	Taxa pt. ramburs : a) până la 200 Lei	1
" " 500 "	37	39	—	—	b) " " 500 "	3
" " 750 "	53	55	—	—	c) " " 1000 "	5
" " 1000 "	69	71	—	—	d) dela 1000 în sus	10
Pentru străinătate, de fiecare 20 gr. sau fracțiune în plus, câte	—	—	8	10	Mandate poștale	
O scrisoare recomandată, până la 20 gr.	10	15	24	32	Până la 5.000 de fiecare 100 Lei câte	1
" " 50 "	12	17	—	—	dela 5.001—10.000 de fiecare 1000 Lei câte	5
" " 100 "	16	21	—	—	" 10.001—20.000 " " 1000 " "	3
" " 250 "	26	31	—	—	" 20.001—50.000 " " 1000 " "	2
" " 500 "	42	47	—	—	" 50.001—100.000 " " 1000 " "	1
" " 750 "	58	63	—	—	Pentru plata la domiciliu a mandatelor se va percepe dela destinatar următoarele taxe : până la 200 Lei	1
" " 1000 "	74	79	—	—	" " 1.000 "	3
O scrisoare recomandată externă, de fiecare 20 gr. sau fracțiune în plus, câte	—	—	8	10	" " 5.000 "	5
O carte poștală simplă	4	4	8	10	" " 10.000 "	10
militară	1	1	—	—	iar pentru mandatele peste această sumă	20
cu răspuns plătit	7	7	16	20		
ilustrată, cuprinzând salutări sau formule de felicitări	4	4	—	—		
ilustrată cu orice text	5	5	—	—		

Mesagerii

Obiectele de mesagerii să fie ambalate după natura conținutului și după durata transportului.

Atât ambalajul, cât și închiderea trebuie să asigure în mod perfect conținutul, pentru a nu se putea umbla la conținut.

Taxele pentru transportul obiectelor de mesagerii, se socotesc după greutate, distanța și taritul respectiv, zona I dela 1—1 0 km. incl. II 101—200, III 201—350, IV 350 km. in sus.

Pentru valoarea declarată la colete, grupuri, casete și scrisori până la 10.000 Lei valoare de fiecare mie de Lei sau fracțiune de mie de Lei câte . . . . . Lei 3 iar pentru valorile mai mari de 10.000 Lei de fiecare mie de Lei sau fracțiune de mie de Lei câte . . . . . Lei 1

Valoarea declarată poate fi oricât de mare.

Valoarea declarată poate fi mai mică nu însă mai mare decât valoarea reală a conținutului trimiterii.

Științe importante pentru public.

(Directive poștale.)

1. Scrieți adresa în mod precis și complet, subliniind localitatea de destinație.
2. Indicați numele străzii și a localității cu denumirea oficială românească.
3. Francați complet trimiterile Dvs. poștale.
4. Aplicați personal timbrele de francare pe partea adresei, în colțul drept superior.
5. Dați corespondenților Dvs. adresa poștală exactă (cu sectorul poștal pentru cei din București).
6. Inscribeți adresa Dvs. pe dosul plicului, sau în față, în colțul stâng superior.
7. Nu introduceți niciodată în scrisori simple sau recomandate, bani, valori în hârtie sau obiecte prețioase. Serviciul poștal nu răspunde decât pentru valorile declarate.
8. Închideți cu îngrijire trimiterile Dvs.
9. Nu întrebuințați plicuri prea mici pentru scrisorile Dvs. (de recomandat plicuri cu dimensiunea unei cărți poștale).
10. Nu încredințați corespondența Dvs. pentru expediere decât numai oficiilor poștale, factorilor rurali sau introduceți-o în cutiile de scrisori. Cei cari se ocupă cu transportul clandestin de scrisori și colete se expun la neplăceri și penalități (confiscarea trimiterilor, amendă și închisoare).

Cassa Națională de Economii și Cecuri poștale București.

Orice persoană poate face economii

Sumele depuse și dobânzile sunt garantate de Stat. Dobânzi $3\frac{1}{2}\%$.

Cea mai mică depunere pe livret este Lei 50.— și se poate depune anual Lei 300.000.—

Pentru organizațiunile profesionale, culturale sau de binefacere orice sumă.

Pentru economiile mai mici de Lei 50.— sunt foile de economii cu timbre speciale de 5 Lei.

Fiecare membru din familie poate avea un livret. Restituirile se fac cu înlesnire.

La ori care oficiu din țară poate ridica suma de Lei 2000.—, fără nicio întârziere.

Sumele mai mari se aprobă de Cassa Națională de Economii în cel mai scurt timp.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Serviciul de Cecuri și Viramente poștale.

Cassa Națională de Economii și Cecuri poștale.

Dela 1 August 1933 s'a înființat un serviciu public de conturi-curente prin mijlocirea cecurilor și a viramentelor poștale.

Comercianții, industriașii, autoritățile, societățile de orice categorie, cât și particulari care au mai mare mișcare de bani în mai multe orașe, se oferă acest serviciu, atât pentru încasări, cât și pentru plăți.

Prin un singur buletin de vărsământ se poate trimite suma maximă 500.000 Lei.

Taxele sunt următoarele: o taxă fixă de Lei 3.— și comisionul 1 Leu pentru fiecare 2000 Lei sau fracțiune de 2000 Lei. Plus 1 Leu taxă de înregistrare la depuneri.

Dobânzile pentru conturi-curente 2% .

Extras din noua lege a timbrului.

1. Petițiile adresate autorităților publice Lei 8+1 aviație.
2. Declarațiile de vârsări de bani la Casele publice E. 9, 1 av.
3. Permise pentru radierea unor sarcini din Cartea funduară și chitanțele dela

100—10.000 Lei	3+2 aviație
" 10.001—50.000 "	8+5 "
" 50.001 în sus "	16+10 "
4. Cereri pentru radierea pretențiunilor ipotecare vechi în sumă de cel mult 1000 Lei, ca simple petiții Lei 9 1 av.
5. Idem, peste Lei 1000— " 79+2 "
6. Exemplarele actelor autentice și celor lăsate la autoritățile fiscale cu ocazulnea percepții taxelor Lei 8 2 "
7. Căpșile și extractele de orice fel de acte libere rate la cererea părților de către autorități Lei 8+2 "
8. Orice anexe depuse deodată cu cererile la autorități administrative Lei 2+2 "
9. Anexe la cereri în procedură județeară și Cărți funduare Lei 3+2 "
10. Orice testimonii și certificate liberate de către autorități publice sau particulari Lei 16+2 "
11. Procurile sau împuternicirile sub orice formă Legalizarea semnăturilor la procuri Lei 16+2 "
12. Ofertele întreprinderilor de lucrări

dela 101—1000	Lei 2+2 aviație
" 1.001—10.000 "	3+2 "
" 10.001—50.000 "	8+5 "
13. Toate chitanțele și adeverințele de plată, ca sub punctul 3 Lei 3, 8, 16
14. Biletele pentru vânzări de vite:

Pentru fiecare cap de vită mică	2+2 aviație
" mare	6+2 "
15. Registrele comerțanților (jurnal și inventar) de fiecare filă prin plată în bani numerar. " 8+2 "
16. Registrele (jurnal și inventar) societăților cooperative și ajutor mutual, sunt scutite
17. Cambiile întoemite sau negociate în țară cu scadența sub 6 luni 0·20 procente
cu scadența peste 6 luni 0·40 procente în numerar.
plus 2 aviație aplicat pe cambie.
18. Actele de creanțe (obligațiuni de împrumuturi la bănci sau particulari)

cu termen până la un an	0·84 procente
" " " mal lung sau fără termen	1·88 "

 în numerar, plus 2 aviație la original.
19. Facturi când vânzările se fac între comerțanți sau industriași, precum și vânzările făcute cu ridicata la particulari în timbre de factură și 0·50 procente timbre de aviație. " 0·80 "
20. Vânzările făcute cu ridicata prin acte scrise sau verbale de derivate ale produselor agricole (fânuiri de tot felul, malțul, paste făinoase), precum și a recoltelor prinse de rădăcini în numerar, fără și trimitte

	1·88 procente
	0·84 procente

21. Contract. de încheir. scrise sau verbale . 2 procente
în numerar și 1 la mie procente aviație.

22. Actele de ipotecă (obligățiunii de împru-
muturi cu înfabulare) 2
și 1 la mie timbre de aviație.

23. Facturile sau chitanțele despre furnituri
și executări de lucrări plătite de Stat, județ și co-
mună și orice alte instituțiuni publice recunos-
cute de Stat; impozit proporțional 1.70 procente în
numerar plus 0.60 proc. timbre factură și 0.50 proc.
aviație și contractele verbale urmând aceeași pro-
cedură vizându-se prin simple borderouri.

Contractările de furnituri verbale intervenite
între particulari, prevăzute de art. 15, paragr. 3,
alin. ultim, sunt scutite atât de taxa timbrului de
aviație, cât și de impozitul proporțional, prevăzut
de legea timbrului.

Vânzări de mărfuri engros (stoc de mărfuri)
între comercianți și industriași și dela aceștia la
particulari pe lângă emitere de factură va suporta
și impozitul proporțional de 1.60 procente plus
1 la mie procente aviație.

24. Dănzările de bunuri mobile, fie voluntare
fie silite, făcute în scris 2
plus 1 la mie aviație și între particulari plus 2 proc. F. A. N.

25. Dănzări sau schimburi de bunuri imobile
după valoarea mai mare a unuia din imobilele
schimbate . . . . . 8 procente
plus 1 la mie aviație plus 2 procente F. A. N.

26. Donațiuni de imobile negrevate de sar-
cini cu titlul gratuit până la 100.000 Lei între soț
soție, părinți și copii 2

27. Înzestrările și donațiunile cu titlul de dotă
și contradotă, jumătate din taxele de sub pet. 26.

Actele de sub punctul 22, 24-27 se timbrează cu timbru
fix de 16 plus 2 Lei aviație până la valoarea de Lei 5000, iar
peste această valoare cu Lei 32 plus 2 Lei aviație.

Taxa de timbru cuvenită la actele de sub 21 și 23, se pot
aplica pe acte timbre mobile până la valoarea de 100 Lei.

Taxele de timbru de sub punctul 15, 16, 20, precum și dife-
rența de taxe la actele de sub punctul 17 se plătesc prin viză în nu-
merar — la perceptoratul respectiv, iar cele din Sibiu la Ad.-fte.

Impozitul proporțional de sub punctul 20, 22, 23 punctul b)
24-27 se plătește tot prin viză — în numerar — la perceptoratul
respectiv.

Impozitul proporțional cuvenit la actele de sub punctul
18-27 se va achita în termen de 30 zile dela data formării ac-
tului, căci în caz contrar pe lângă impozitul cuvenit se va per-
cepe și o amendă egală cu valoarea impozitului, afară de ac-
tele dela art. 4-13 inclusiv unde amenda e de 5 ori plus impo-
zitul și actele dela art. 14 de 3 ori amendă.

De pe toate actele se va lăsa la perceptorat de către părți
două copii, din care una timbrată cu 8 Lei și 2 aviație, iar a
doua netimbrată.

Zilele	Calendarul Iulian	Gregorian	
1 Miere.	(†) I. Iosif, p. St. Gerasim	Anul Nou	
2 Joi	P. Silvestru	Macarie	
3 Vineri	Pr. Malachia	Genoveva	
4 Sâmb. Dum.	Sin. ss. 70 Ap.	Tit	
5	M. Teod. și Teona	Simion St.	
Dum. înainte de Bot. D-lui. Ev. Mareu I, 1-8, Gl. 4. Sf. 7.			
6 Luni	(†) Bot. D-lui	† Epifania	
7 Marți	† Ioan Botez.	Nichita ep.	
8 Miere.	C. George	Severin ep.	
9 Joi	M. Polieuct	Iuliana	
10 Vineri	P. Grigorie	Agaton	
11 Sâmb. Dum.	† C. Teodosie	Higin	
12	M. Tașiana	Tașiana	
Dum. după Botez. D-lui. Ev. Mat. IV, 13-17, Gl. 5. Sf. 8.			
13 Luni	M. Ermil	Veronica	
14 Marți	Păr. uc. Sinai	Ilariu	
15 Miere.	C. Pav. Tebanul	Pavel	
16 Joi	Lațul A. Petru	Marcel	
17 Vineri	† C. Antoniu	Anton	
18 Sâmb. Dum.	† Păr. At. și Chir.	Cat. s. Petru	
19	C. Macarie	Sulpiciu	
Dum. Leproșilor. Ev. Luca XVII, 12-19, Gl. 8. Sf. 9.			
20 Luni	† C. Eftimie	Sebastian	
21 Marți	C. Maxim	Agnes	
22 Miere.	Ap. Timoteiu	Vicențiu	
23 Joi	M. Clement	Log. Mariei	
24 Vineri	Untrea Princip.	Un. Princip.	
25 Sâmb. Dum.	† P. Grig. Teol.	Conv. I. Pavel	
26	C. Xenofon	Poliear	
Dum. Zahetu. Ev. Luca XIX, 1-10, Gl. 7. S. 10.			
27 Luni	† Ioan G. de a.	Ioan G. d. a.	
28 Marți	C. Efr. Sirul	Carol cel Mare	
29 Miere.	M. Ignatie	Francisc de Sales	
30 Joi	(†) Cal., Grig. și Iosif	Martina	
31 Vineri	Chir. și Ioan	P. Nolascu	

Zilele	Calendarul Iulian	Gregorian	
1 Sâmb. 2 Dum.	M. Trifon (†) Intimp. D-lui	Ignat Purificatio	
Dum. Hananencel. Ev. Mat. XV, 21-28, Gl. 8. Sf. 1. Și ale sărb.			
3 Luni 4 Marți 5 Miere. 6 Joi 7 Vineri 8 Sâmb. 9 Dum.	Drept. Simton C. Isidor M. Agata P. Vucol P. Partente M. Teod. Strat. M. Nichifor	Blaslu Veronica Agata Dorotea Romuald Ioan Matha Septuages.	
Dum. Vam. și Farts. Ev. Luca XVIII, 10-14. Gl. 1. Sf. 1.			
10 Luni 11 Marți 12 Miere. 13 Joi 14 Vineri 15 Sâmb. 16 Dum.	† M. Haralamp. M. Vlasie C. Meletie P. Martinian P. Axentie Ap. Onsim M. Pamfile	Scholastica Eufrosina Eulalia Caterina Valentin Faustin Sexages.	
Dum. Fiulul răătăct. Ev. Luca XD, 11-32. Gl. 2. Sf. 2.			
17 Luni 18 Marți 19 Miere. 20 Joi 21 Vineri 22 Sâmb. 23 Dum.	M. Teodor Tir. P. Leon Papa Ap. Arhip P. Leon ep. P. Timoteiu Afl. m. Ev. M. Poliearp	Constanța Flavian Mansuet Elefterie Felix Petru în Ant. Quinquages.	
Dum. Iăs. de carne. Ev. Mat. XXV, 31-43. Gl. 3. Sf. 3.			
24 Luni 25 Marți 26 Miere. 27 Joi 28 Vineri	† Afl. e. Sf. I. B. P. Tarasie P. Porfirie C. Procopie C. Dasile	Ap. Matia Marșia grasă † Miere. Cenășie Leandru Marg. Cart.	

Soarele.

1 Febr. răsare 7 ore
38 m. Ap. 5 ore 24 m.
15 Febr. răsare 7 ore
17 m. Ap. 5 ore 43 m.

Mersul vremii.

(După calendarul pe
140 ani.)

1-5 senin și ger,
6-8 zăpadă și vânt,
9-12 bine, 13-14 moale,
15-16 zăpadă, 17-21
moale, 22-28 frig.

Prognosticuri.

În ziua întâmpinării
Domnului de va fi
luna luminoasă, an
bun și roditor vom
avea, dar și zăpadă
multă vom avea. În
ziua Preacuviosului
Martinian de va fi frig
și ger, 40 zile vom
avea tot frig și ger,
iar în noaptea aceea
de cu seară de va
bate vântul, aseme-
nea 40 zile va bate
tot vânt; în ziua lă-
satului de sec de
carne, dacă soarele
va răsări în senin,
înseamnă că sămă-
năturile de vreme
vor fi bune.

Insemnări.

Siaturi economice.

Nu lăsa oile să bea apă de pe zăpadă fiindcă pierd
mleul cele ce vor făta mai târziu, iar celor cu lapte li se
strică laptele. Gândește-te la altoit și taie mlădițele din
partea de miazăzi a pomilor și le pune în nisip umed.
Curățește pomii de omide și de crengile mici și sădește
pomi, dacă timpul e frumos. Fă straturi calde pentru ră-
saduri. Gunoiește în vie, iar pivnița o curățește și afumă
cu pucioasă vasele goale. Curăță bine vinurile înflorite.

Martie

are 31 zile

Mărțișor

Zilele	Calendarul Iulian	Gregorian	
1 Sâmb.	M. Eudochia	Eudochia	
2 Dum.	M. Teodot	Teodot	
Dum. lăs. de brânză. Ev. Mat. VI, 14-21. Gl. 4. Sf. 4.			
3 Luni	M. Eutrop	Marin	
4 Marți	C. Gerasim	Casimir	
5 Miere.	M. Conon	Adrian	
6 Joi	SS. 42 Martiri	Frideric	
7 Vineri	M. Efrem	Toma de Ag.	
8 Sâmb.	P. Teofilact	Ioan Dam.	
9 Dum.	† SS. 40 M.	Teofilact	
Dum. I. din Post. Ev. Ioan I, 43-51 Gl. 5. Sf. 5.			
10 Luni	M. Codrat	† 40 Mart.	
11 Marți	P. Sofronie	Eulogiu	
12 Miere.	C. Teofan	Gregoriu	
13 Joi	P. Nichifor	Rozina	
14 Vineri	C. Benedict	Matilda	
15 Sâmb.	M. Agapie	Longin	
16 Dum.	M. Sabin	Oculi	
Dum. II. din Post. Ev. Marcu II, 1-12. Gl. 6. Sf. 6.			
17 Luni	C. Alexe	Gertruda	
18 Marți	P. Chiril	Ciril	
19 Miere.	M. Ch. și Daria	† S. Iosif	
20 Joi	P. uciși Sf. Sava	Nicetas ep.	
21 Vineri	C. Iacob	Benedict ab.	
22 Sâmb.	M. Vasile	Octavian	
23 Dum.	C. Nicon	Lactare	
Dum. III. din Post. Ev. Marcu VIII, 34-38. Gl. 7. Sf. 7.			
24 Luni	P. Zaharie	Gavril	
25 Marți	(†) Bunavestire	† Bunavest.	
26 Miere.	Sob. arh. Gavr.	Teodor	
27 Joi	C. Matroana	Ioan Dam.	
28 Vineri	Cuv. Ștefan	Ioan Capistr.	
29 Sâmb.	Păr. Marcu	Eustasiu	
30 Dum.	Cuv. Ioan Scărar	Indica	
Dum. IV. din Post. Ev. Marcu IX, 17-32. Gl. 8. Sf. 8.			
31 Luni	C. Ipatie	Amos	

Zilele	Calendarul Iulian	Gregorian	
1 Marți	C. Maria Eg.	Hugo ep.	
2 Miere.	C. Tit.	Frane. P.	
3 Joi	P. Nichita	Richard	
4 Vineri	P. Iosif	Isidor	
5 Sâmb.	M. Teodul	Vincenț. Fer.	
6 Dum.	P. Eufie	Palmasum	
Dum. V. din Post. Ev. Marcu X, 33-45. Gl. 1. Sf. 9.			
7 Luni	P. George ep.	Epifan ep.	
8 Marți	Ap. Irodion	Dionisiu	
9 Miere.	M. Eupsichie	Daltruda	
10 Joi	M. Terente	Macarie	
11 Vineri	M. Antipa	Vin. Patim.	
12 Sâmb.	P. Vasile ep.	Iuliu	
13 Dum.	(†) Florilie	† S. Paști	
Toate ale sărbătoarei.			
14 Luni	P. Martin	† S. Paști	
15 Marți	Ap. Aristarh	Anastasia	
16 Miere.	M. Agapia	Fructuos	
17 Joi	Cuv. Simeon	Anicet	
18 Vineri	(†) Dionis Păstirar	Elefteriu	
19 Sâmb.	C. Ioan d. Peșt.	Leon	
20 Dum.	(†) Sf. Paști	Quasimodo	
Toate ale sărbătoarei.			
21 Luni	(†) Sf. Paști	Anselm	
22 Marți	(†) Marșia Paști.	Soter	
23 Miere.	(†) M. Gheorghe	† George	
24 Joi	M. Sava Straf.	Fidel	
25 Vineri	Ap. Marcu	† Ev. Marcu	
26 Sâmb.	M. Dasile	Clet	
27 Dum.	M. Simeon	Misericordia	
Duminea Tomii. Ev. Ioan XX, 19. Gl. 1. Sf. 1.			
28 Luni	Cei 9 Mart. Ciz.	Vitalis	
29 Marți	Ap. Iason	Petru Der.	
30 Miere.	Ap. Iacob	Beat. Siena	

Soarele.

1 Aprilie răs. 5 ore
59 m. Ap. 8 ore 44 m.
15 Aprilie răs. 5 ore
34 m. Ap. 8 ore 58 m.

Mersul vremii.

(După calendarul pe
140 ani.)

1 nor, 2—13 vânt fri-
guros, 14—15 ploaie,
16—19 bine, 20—21 nor,
22 ploaie și vânt, 23
ploaie rece, 24—25 bine,
26 ploaie, 27—30 bine.

Prognosticuri.

Luna aceasta mai
de multe ori se în-
tâmplă să fie vântu-
roasă caei în această
vreme 7 stele care se
numesc Pleiade, iar
românește Moaște,
seara și dimineața în-
preună cu soarele și
cu stelele se află lângă
capul semnului ce-
resc, care se cheamă
Vișel. Dacă se apropie
de dânsule, adevă
de stele, sau după
oarecare întâmplare,
cu dânsa merge pla-
neta Saturnus de se
împreună și se face
primăvara ger, ză-
padă și frig, cu cea
mai mare socotință
s'a socotit.

Insemnări.

Staturi economice.

Începe vremea umedă și când ne lasă vremea, să
punem cartofi și cucuruz. Mai bine mai din vreme decât
mai târziu, mai ales dacă vremea este uscată. Tutunul
dacă are 3—6 foi se poate resădi. În grădină se plivesc
straturile și se pune fasolea. Pășune pentru oi, mieii feriji
de umezeală. Pune flori înaintea casei.

Mai

are 31 zile

Florar

Zilele	Calendarul Iulian	Gregorian	
1 Joi	Ziua Muncii	Ziua Muncii	
2 Vineri	M. Atanaste	Atanas ep.	
3 Sâmb.	M. Timoteu	† Afl. s. Cruci	
4 Dum.	M. Pelaghia	Iubilate	
Duminăea Mironostitor. Ev. Marcu XV, 43. Gl. 2. Sf. 4.			
5 Luni	M. Irina	Pius V	
6 Marți	Dreptul Iov	Ioan	
7 Mierc.	M. Acachie	Stanislau	
8 Joi	† Ev. Ioan	Ar. s. Mih.	
9 Vineri	Pr. Isaia	Gregoriu	
10 Sâmb.	Anlv. Independen.	Anlv. Indep.	
11 Dum.	M. Mochie	Cantate	
Duminăea Slăbănogului. Ev. Ioan V, 1. Gl. 3. Sf. 5.			
12 Luni	Epifanie	Panerașiu	
13 Marți	Muc. Glieh.	Servașiu	
14 Mierc.	M. Izidor	Bonifașiu	
15 Joi	C. Pah.	Pahomiu	
16 Vineri	P. Teodor	Ioan Nep.	
17 Sâmb.	Ap. Andronic	Pascal B.	
18 Dum.	M. Petru	Roșate	
Duminăea Samaritenei. Ev. Ioan IV, 5. Gl. 4. Sf. 7.			
19 Luni	M. Patricie	Celestin	
20 Marți	M. Talaleu	Bernhard	
21 Mierc.	(†) Cosol. și Elena	Felix	
22 Joi	M. Vasilișe	† Înălț. D-lui	
23 Vineri	P. Mihail	Desideriu	
24 Sâmb.	P. Simeon	Donașian	
25 Dum.	† Afl. cap. s. Ioan Bot.	Exandri	
Duminăea Orbului. Ev. Ioan IX, 1. Gl. 5. Sf. 8.			
26 Luni	Ap. Carp	Filip Neri	
27 Marți	M. Terapont	Beda Den.	
28 Mierc.	P. Nichita	Augustin ep.	
29 Joi	(†) In. D-lui, Ziua Eroilor	Maximin	
30 Vineri	P. Isachie	Ferdinand	
31 Sâmb.	Ap. Ermie	Angela	

Insemnări.

Soarele.

1 Mai răs. 5 ore
8 m. Ap. 7 ore 19 m.
15 Mai răsare 4 ore
49 m. Ap. 7 ore 34 m.

Mersul vremii.

(După calendarul pe
140 ani.)

1—2 bine, 3—6 ple-
cat: soare cu ploale,
7—26 senin și căldură,
27 vânt și plecat;
soare cu ploale, 28-29
bine, 30—31 nor și
vânt.

Prognosticuri.

În luna aceasta de
vor fi tunete dese, or
bun și vară bună in-
semnează; iar de va
fi ploale în ziua de
Pogorîrea Duhului
Sfânt (Rusalțiile) tot
rele vom avea.

La 10 Mai intră
soarele în semnul ce-
rului Gemeni, carele
este călduros și este
bine atunci a ne-
gustori, a umbra la
vânat și pe copii a-l
ține la învățătură.

Sfaturi economice.

Sămânatul s'a făcut, numai cânepa a mai rămas și
e bine să ne grăbim cu ea. Holdele se curăță de scai,
fânațele de mușuroaie, se culeg pietrele și se scot mizu-
rinele. Se vor răsădi zarzavaturile, crastaveții și să nu con-
tenim cu udatul, dacă e uscat. Nu lua copilul dela școală
pentru a-l trimite cu vitele la pășunat, căci folos nu vei
avea. Roiurile încep și pregătește coșnițele. Curăță pomii
de viermi, mai ales de păduchii roșii, pe cari cu pământ
galbin și petrol îi poți risipi. Cărăbușii dimineața sunt
amorțiți și scuturând pomii, cad și se pot culege. Hrană
pentru găini. Vița se stropește cu piatră vânăță în contra
peronosporei.

Iunie

are 30 zile

Cireșar

Zilele	Calendarul Iulian	Gregorian	
1 Dum.	M. Iustin	+ Iusabile	
Duminea S. S. Părinți. Ev. Ioan XVII, 1. Gl. 6. Sf. 10.			
2 Luni	Păr. Nichifor	Iusabile	
3 Marți	M. Lucian	Paula	
4 Miere.	P. Mitrofan	Francis Car.	
5 Joi	M. Doroteiu	Bonifațiu ep.	
6 Vineri	C. Disarion	Norbert	
7 Sâmb.	M. Teodor	Lucreția	
8 Dum.	(†) Pogoroba Bob. Sâmb.	Trinitate	
Toate ale sărbătoarei.			
9 Luni	(†) Luniă Rusal. ☽	Prim	
10 Marți	M. Timoteiu	Margareta	
11 Miere.	Ap. Dart. și Varn.	Darnava	
12 Joi	P. Onofrie	(†) Corpus Dom.	
13 Vineri	M. Achilina	Anton Padua	
14 Sâmb.	Pr. Eliseiu	Vasile cel Mare	
15 Dum.	Pr. Amos	Vitus	
Dum. Tuturor Sfinților. Ev. Mat. X, 32. Gl. 8. Sf. 1.			
16 Luni	P. Tihon ☾	Frane. Reg.	
17 Marți	M. Manuil	Auit	
18 Miere.	M. Leonte	Marcu	
19 Joi	Ap. Iuda	Gervasiu	
20 Vineri	M. Metodie	Silveriu	
21 Sâmb.	M. Iulian	Alots Gonz.	
22 Dum.	M. Eusebie	Paulin	
Dum. Il. d. Rus. Ev. Mat. IV, 18—23. Gl. 1. Sf. 2.			
23 Luni	M. Agripina	Felix	
24 Marți	(†) Nașt. S. Ioan Bpt. ☽	+ Nașt. S. Ioan	
25 Miere.	M. Fevronia	Prosper	
26 Joi	C. David	Ioan și Pau.	
27 Vineri	C. Samson	Crescențiu	
28 Sâmb.	Chir. și Ioan	Ireneu	
29 Dum.	(†) Sf. An. Petru și Pavel	+ Sf. Petru și Pavel	
Ale sărbătoarei.			
30 Luni	Sin. ss. Apostoli	Paul ep.	

Soarele.

1 lunte răs. 4 ore
35 m. Ap. 7 ore 52 m.
15 lunte răsare 4 ore
36 m. Ap. 8 ore 1 m.

Mersul vremii.

(După calendarul pe
140 ani.)

1 ploate, 2—4 bine,
5 ploate, 6—7 bine,
8—11 ploate, 12 bine,
13—15 ploate, 16 me-
stecat, 17 ploate mare,
18 bine, 19 se strică,
20—27 ploate cu vânt,
28—29 bine, 30 ploate.

Prognosticuri.

În ziua Nașterii
lui Ioan Botezătorul
dacă va răsări soa-
rele de vreme și fru-
mos și peste și tot
într'un chip va stră-
luci până va apune,
însemnează a fost vreme
bună la secerat și la
cosit. Însă la Sf. Ioan
de va ploua sau va
fi negură, așa va fi
și în vremea secerei.
În luna aceasta de
va tuna, rod la pâne
vom avea, iar vacile
vor rămânea sterpe.

Insemnări.

Sfaturi economice.

Cucuruzul se sapă și întâia oară și a doua oară.
Nu lăsa prea dese firele, rărește bine și cosește fânafele.
Sapă cartofii, adună frunze și le usucă, țin mai mult ca
fânul. Ajută roiurile slabe, dă-le miere ori apă dulce.
În vie umblă des, o stropește. Valorizează cireșele și
vișinele.

Iulio

are 31 zile

Cuptor

Zilele	Calendarul Iulian	Gregorian	
1 Marți	Cosma și Dam. ☽	Sânq. D. N. I. C.	
2 Mierec.	Vestmânt. M. Dlui	Visita Mariei	
3 Joi	M. Iacint	Anatol	
4 Vineri	P. Andreiu	Berta	
5 Sâmb.	C. Atanasie	Zoe	
6 Dum.	C. Sisoe	Tranquillin	
Dum. IV. d. Rus. Ev. Mat. VIII, 5-13. Gl. 3. Sf. 4.			
7 Luni	C. Toma	Ciril și Met.	
8 Marți	M. Procopie ☽	Procopiu	
9 Mierec.	M. Panerație	Deronica	
10 Joi	S. 45 Mart. din N.	Rufina	
11 Vineri	M. Eufemia	Pius I	
12 Sâmb.	M. Proclu	Ioan Gual.	
13 Dum.	Sob. Arh. Gav.	Margareta	
Dum. V. d. Rus. (Sf. Părinți). Ev. Mat. V. 14-20. Gl. 4. Sf. 5.			
14 Luni	Ap. Achila	Bonaventura	
15 Marți	M. Chr. și Iul.	Împărtș. Ap.	
16 Mierec.	M. Atinogen ☽	Maria Carm.	
17 Joi	M. Marina	Alexe	
18 Vineri	M. Emilian	Camil	
19 Sâmb.	C. Maerina	Vincențiu	
20 Dum.	(†) Pr. Ilie	Pr. Ilie	
Dum. VI. d. Rus. Ev. Mat. VIII, 28-33. Gl. 5. Sf. 6.			
21 Luni	C. Sim. și Ioan	Praxeda	
22 Marți	† Maria Magd.	Maria Magd.	
23 Mierec.	M. Trofin	Apolinar	
24 Joi	M. Cristina ☽	Cristina	
25 Vineri	† Ad. S. Ana	Ap. Iacob	
26 Sâmb.	M. Ermolae	Ana	
27 Dum.	† M. Pantel.	Pantelimon	
Dum. VII. d. Rus. Ev. Mat. IX, 1-8. Gl. 6. Sf. 7.			
28 Luni	Ap. Prohor	Nazarie	
29 Marți	M. Calinie	Marta	
30 Mierec.	Ap. Sila și Silv. ☽	Abdon	
31 Joi	P. Eudochiu	Ign. Loyola	

Insemnări.

Soarele.

1 lulle răs. 4 ore
35 m. Ap. 8 ore 4 m.
15 lulle răsare 4 ore
44 m. Ap. 7 ore 58 m.

Mersul vremii.

(După calendarul pe
140 ani.)

1 bine și vânt, 2
ploaie mare, 3-5 bine,
6 nor și vânt, 7 ploaie,
8-9 bine, 10-14 ploaie,
15-21 bine, 22-28 ploaie,
27-2 bine, 29 nor și
vânt, 30-31 bine.

Prognosticuri.

2 săptămâni înainte
de 15 zile ale lunii
lulle dacă va fi senin,
în zilele acestea că-
nești, căci așa se
numesc, pânea va
rodi bine pe locurile
mai joase, iar de va
fi și ploaie bucatele
asemenea vor rodi
bine și pe locurile
mai înalte. În 15 lulle
de va tuna mai în-
ainte cu un ceas de
miazăzi însemnează
tornă târzie, iar dacă
soarele va străluci,
tornă de mijloc însă
cu mari răceli, iar
dacă va ploua, va fi
și tornă cu ploaie
amestecată.

Siaturi economice.

Încep căldurile mari și lucrul cel mult. Seceră numai
dacă e copt bine grâul, iar ovăsul tăiat îl lasă la vatră
să se usuce paiele. Grâul treerat îl întoarce. Alege tri-
foiul și lucerna de sămânță. Plivește legumele, udatul nu-
l uita. Porcii îi închide, acum vin boalele pentru ei, dease-
menea și hoarele. Stropește vița și o plivește. Sprijinește
pomii încărcași. Bea apă răcorită și nu multă. Grijiți să
nu mănânce copiii poame crude, mai ales prune. Nu vinde
bucatele, holdele le asigură.

August

are 31 zile

Măsălar

Zilele	Calendarul Iulian	Gregorian	
1 Vineri	Inch. Sf. Cruci	Ganț, Petru	
2 Sâmb.	M. Ștefan	Alfons Lig.	
3 Dum.	C. Isachie	Ștefan	
Dum. VIII. d. Rus. Ev. Mat. IX. 27-35. Gl. 7. Sf. 8.			
4 Luni	SS.7 cocoani Efes.	Dominic	
5 Marți	M. Eusignie	Maria Niv.	
6 Mierc.	(†) Schimbarea la față	† Schimb. față	
7 Joi	C. Domește	Caetan	
8 Vineri	P. Emilian	Chiriac	
9 Sâmb.	† Ap. Mafia	Roman	
10 Dum.	M. Laurențiu	Laurențiu	
Dum. IX. d. Rus. Ev. Mat. XIV. 14-21. Gl. 8. Sf. 9.			
11 Luni	M. Euplu Diacon	Susana	
12 Marți	M. Foșie și An.	Clara	
13 Mierc.	C. Maxim	Casian	
14 Joi	Pr. Michea	Eusebiu	
15 Vineri	(†) Ad. Năse la B-zou	† Assumptio	
16 Sâmb.	M. Diomid	Ioachim	
17 Dum.	M. Miron	Hiacint	
Dum. X. d. Rus. Ev. Mat. XIV. 22-34. Gl. 1. Sf. 10.			
18 Luni	M. Flor și Laur	Agapit	
19 Marți	M. Andr. Strat	Urban II	
20 Mierc.	Pr. Samuil	Bernard	
21 Joi	Ap. Tadeu	Ioana	
22 Vineri	M. Agatonie	Simforian	
23 Sâmb.	M. Lup	Sidoniu	
24 Dum.	M. Eutihie	Bartolomeu	
Dum. XI. d. Rus. Ev. Mat. XVIII. 23-35. Gl. 2. Sf. 11.			
25 Luni	Ap. Vartolom.	Ludovic	
26 Marți	M. Adrian și Nat.	Zefirin	
27 Mierc.	C. Pimen	Iosif	
28 Joi	C. Moise Arapul	Augustin	
29 Vineri	(†) Tăierea cap. S. Ioan	† Tăierea C. I. B.	
30 Sâmb.	P. Al. Ioan și P.	Rosa	
31 Dum.	Br. Năse. D-zeu	Raimund	
Dum. XII. d. Rus. Ev. Mat. XIX. 16-26. Gl. 3. Sf. 1.			

Soarele.

1 August răs. 5 ore
1 m. Ap. 7 ore 42 m.
15 August răs. 5 ore
17 m. Ap. 7 ore 20 m.

Mersul vremii.

(După calendarul pe
140 ani.)

1—4 bine, 5—8 ploate,
7-9 mestecat, 10 ploate
mare cu vânt, 11—13
ploate, 14 bine și vânt,
15 vânt și ploate, 16-26
bine și ploate, 27—28
bine, 29—31 vânt și nor.

Prognosticuri.

În ziua praznicului
Adormirii Maicii Dom-
nului de va fi senin,
poamele se vor coace
bine, măcar de se
vor fi și stricat în-
ainte de aceasta.
În ziua aceasta de
veți afla struguri coapte,
să tragi nădejde și de
vin. În 25 August, (ziua
Sf. Bartolomeiu) de
va fi senină și fru-
moasă, însemnează
că întreagă toamna
va fi mai mult fru-
moasă și senină, de-
cât ploioasă și rea.

Însemnări.

Sfaturi economice.

Culege fasolea, cânepa, te pregătește de anul care
vine. Ară din vreme ogoarele după ce le-ai gunoit. Nu
lăsa gunoiul în curte, scoate-l din vreme. Grădina bogată
vine culeasă. Prunele le adună coapte, fă magiun și-l
valorizează. Din merele cari cad dacă sunt coapte poți
să faci vin de mere. Uscă frunza de țelină și pătrânjel.
Urdușul îl strâmtează, vremea rece începe. Vișa începe
a se îndulci, piersicele sunt coapte și de valoare. Gân-
diți-vă la copiii de școală și nu uita că cereri de înscriere
a cele mai multe școli se primesc numai până în 15 August.

Septembrie are 30 zile

Răpeune

Zilele	Calendarul Iulian	Gregorian	
1 Luni	C. Simeon St.	Egidiu	
2 Marți	M. Mamant	Stefan	
3 Miere.	M. Antim	Serafina	
4 Joi	M. Vavila	Rozalia	
5 Vineri	Pr. Zaharia ☉	Laurent	
6 Sâmb.	Min. Arh. Mih.	Magnus	
7 Dum.	M. Sozon†	Regina	
Dum. înainte de înălț. sf. Crucii. Ev. Ioan III, 13—17. Gl. 4. Sf. 2.			
8 Luni	(†) ~~Nașterea M. de D. zec~~	† Nașt. Martal	
9 Marți	† Ioach. și Ana	Gorgoniu	
10 Miere.	M. Minodora	Nicol. Tolent.	
11 Joi	C. Teodora	Protus	
12 Vineri	M. Autonom	Valerian	
13 Sâmb.	M. Corn. Sut. ☾	Maurilus	
14 Dum.	(†) Înălțarea Sf. Crucii	(†) Înălț. s. Crucii	
Ale sărbătoarei.			
15 Luni	M. Nichita	Nicomed	
16 Marți	M. Eufemia	Eufemia	
17 Miere.	M. Sofia	Lambert	
18 Joi	C. Eumenie	Iosif Cup.	
19 Vineri	M. Trojim	Ianuarie	
20 Sâmb.	M. Eustatie ☉	Eustachiu	
21 Dum.	Ap. Codra†	Mateiu	
Dum. după înălț. sf. Crucii. Ev. Marcu VIII, 34—38. Gl. 6. Sf. 4.			
22 Luni	M. Foca	Ioma Ulanov	
23 Marți	† Zem. S. I. B.	Linus	
24 Miere.	M. Tecla	Rupertus-	
25 Joi	C. Eufrosina	Firmin	
26 Vineri	† Ad. S. I. Ev.	Ciprian	
27 Sâmb.	M. Calistrat	Cosma și Dam.	
28 Dum.	C. Hariton ☉	Denceslau	
Dum. XVI. d. Rus. Ev. Luca V, 1—11. Gl. 7. Sf. 5.			
29 Luni	C. Chirlac	Mihail	
30 Marți	M. Gregoriu	Ieronim	

Octombrie are 31 zile

Brumărel

Zilele	Calendarul Iulian	Gregorian	
1 Mierc.	Ap. Anania	Remigiu	
2 Joi	M. Ciprian	† Ing. Păzitori	
3 Vineri	M. Dion. Ar.	Candid	
4 Sâmb.	M. Ieroteu	Francisc Ass.	
5 Dum.	M. Haretina	Placid	
Dum. XVII. d. Rus. Ev. Luca VI. 31-36. Gl. 8. Sf. 6.			
6 Luni	Ap. Toma	Bruno	
7 Marți	M. Sergie	Marcus	
8 Mierc.	C. Pelagia	Brigita	
9 Joi	Ap. Iacob	Dionisie	
10 Vineri	M. Eulampie	Francisc B.	
11 Sâmb.	Ap. Filip	Nicasiu	
12 Dum.	M. Prov. Tar.	Serafin	
Dum. XVIII. d. Rus. (SS. Păr.) Ev. Luca VIII. 5-15. Gl. 1. Sf. 7.			
13 Luni	M. Carp	Eduard	
14 Marți	(†) Ev. Paracheiva	Calist	
15 Mierc.	M. Lucian	Teresia	
16 Joi	M. Longin	Gal	
17 Vineri	Pr. Osie	Hedviga	
18 Sâmb.	Ev. Luca	Luca	
19 Dum.	Pr. Ioil	Petru Ale.	
Dum. XIX. d. Rus. Ev. Luca VII. 11-16. Gl. 2. Sf. 8.			
20 Luni	M. Artemie	Ioan Cant.	
21 Marți	C. Ilarion	Ilarion	
22 Mierc.	A. Averechie	Cordula	
23 Joi	Ap. Iac. fr. Dlu	Ioan Cap.	
24 Vineri	M. Areta	Rafail	
25 Sâmb.	M. Marcian	Chrisant	
26 Dum.	(†) M. Dimitrie	Evarist	
Dum. XX. d. Rus. Ev. Luca VIII. 26-39. Gl. 3. Sf. 9.			
27 Luni	M. Nestor	Frumanțiu	
28 Marți	M. Terentie	Simon șiluda	
29 Miere.	M. Anastasia	Nareis	
30 Joi	M. Zenovie	Alfons	
31 Vineri	Ap. Eustaehie	Antoni	

Zilele	Calendarul Iulian	Gregorian	
1 Sâmb.	Cosma și Dam.	† Toti sfinți	
2 Dum.	M. Achindin	Ziua morților	
Dum. XXI. d. Rus. Ep. Luca XXI, 18-31. Gl. 4. Sf. 10.			
3 Luni	M. Acheptima	Hubert	
4 Marți	C. Ioanichie	Carol Bor.	
5 Miere.	M. Galacteon	Emeric	
6 Joi	P. Pavel	Leonard	
7 Vineri	SS. 33 M. d. M.	Engelbert	
8 Sâmb.	(†) Arb. Mikail și Gavril	Vital	
9 Dum.	M. Onisifor	Teodor	
Dum. XXII. d. Rus. Ep. Luca VIII, 41-53. Gl. 5. Sf. 11.			
10 Luni	Ap. Erast	Andrieu Av.	
11 Marți	M. Viet. și Mina	Martin ep.	
12 Miere.	P. Ioan Milost.	Didaeus	
13 Joi	† Ioan G. d. aur	Stanislau	
14 Vineri	† Ap. Filip	Iosafat	
15 Sâmb.	M. Gurie	Gerruda	
16 Dum.	† Ap. Ev. Matei	Edmund	
Dum. XXIII. d. Rus. Ep. Luca X, 25-37. Gl. 6. Sf. 1.			
17 Luni	P. Grigorie	Grigore	
18 Marți	M. Platon	Odon	
19 Miere.	Pr. Audie	Elisabeta	
20 Joi	C. Grig. Decap.	Felix	
21 Vineri	(†) Intrarea în biserică	† Inte. în bis.	
22 Sâmb.	Ap. Filimon	Cecilia	
23 Dum.	P. Amfilohie	Clemens	
Dum. XXIV. d. Rus. Ep. Luca XII, 16-21. Gl. 7. Sf. 2.			
24 Luni	P. Clement	Ioan	
25 Marți	† M. Beaterina	Beaterina	
26 Miere.	C. Aliple	Silvestru	
27 Joi	M. Iac. Persul	Sanislau	
28 Vineri	M. Ștef. cel nou	Sosten	
29 Sâmb.	M. Paramon	Saturnin	
30 Dum.	† Ap. Andrieu	Andrieu	
Dum. XXV. d. Rus. Ep. Luca XIII, 10-27. Gl. 8. Sf. 3.			

Soarele.

1 Nov. răs. 6 ore
42 m. Ap. 5 ore 7 m.
15 Nov. răsare 7 ore
10 m. Ap. 4 ore 50 m.

Mersul vremii.

(După calendarul pe
140 ani.)

1 nor, 2-4 vânt, 5
zăpadă și frig, 6-14
ger și ceață, 15 ploaie.
16-17 zăpadă, 18-19
frig, 20-21 liniște, 22-23
zăpadă, 24-30 moină.

Prognosticurile.

În ce timp va fi
timpul la 28 ale lunii
lui Noembrie, ase-
menea va fi și în luna
lui Februarie și ce-
lelalte zile până la
sfârșitul lunii. Să tei
seama cum BEU Cluj / Central University Library Cluj va
preface vremea întru
aceea zi, așa într'un
timp va fi timpul și
în lunile viitoare,
adecă în Martie, Apr.
și altele până la îm-
plinirea anului. Dacă
va luna când soarele
se va afla în semnul
Săgetătorului însem-
nează, ea săcara să-
mănată la loc înalt
va fi bună, iar cea-
laltă slabă.

Insemnări.

Sfaturi economice.

Se scoate gunoiul, se sădesc pomi, se sapă ră-
zoarele și pomii îi îngrijește. Pune spini în jurul lor, se
nu-i roadă iepurii. Se strânge varza și se pune pe iarnă.
Vița se îngroapă. Se repară uneltele de casă și se aduce
în ordine casa și grădina.

Zilele	Calendarul Iulian	Gregorian	
1 Luni	Pr. Naum	Advent	
2 Marți	Pr. Avacum	Bibiana	
3 Mierec.	Pr. Sofronie	Franc. Xaver	
4 Joi	† M. Varvara	Barbara	
5 Vineri	C. Sava cel sf.	Sava	
6 Sâmb.	(†) P. Nicolae	Nicolae	
7 Dum.	P. Ambrozie	Ambrosie	
Dum. XXVI. d. Rus. Ev. Luca XVIII, 18-27. Gl. 1. Sf. 4.			
8 Luni	C. Patapie	† Conceptio	
9 Marți	† Zem. Sf. Ane	Valeria	
10 Mierec.	M. Mina	Melchiade	
11 Joi	C. Danil st.	Damascus	
12 Vineri	† P. Spiridon	Maxențiu	
13 Sâmb.	M. Eustratie	Lucia	
14 Dum.	M. Tirs și soții	Spiridon	
Dum. Strămoșilor. Ev. Luca XII, 16-24. Gl. 2. Sf. 5.			
15 Luni	† M. Elefterie	Chiliana	
16 Marți	Pr. Ageu	Eusebiu	
17 Mierec.	Pr. Danil	Gazar ep.	
18 Joi	M. Sebastian	Grațian	
19 Vineri	M. Bonifaciu	Menesiu	
20 Sâmb.	M. Ignatie	Liberat	
21 Dum.	M. Iuliana	Ap. Toma	
Dum. înainte de Nașt. D-lui. Ev. Mat. I, 1-25. Gl. 3. Sf. 6.			
22 Luni	M. Anastasia	Flavian	
23 Marți	SS. 4) M. Crit.	Victoria	
24 Mierec.	M. Eugenia	Adam și Eva	
25 Joi	(†) Măria Mări	† Nașt. Mări	
26 Vineri	(†) S. Nica. de D-ese	† S. Stefan	
27 Sâmb.	(†) M. Ștefan	† Ev. Ioan	
28 Dum.	SS. 20 miș M.	Pruncii nev.	
Dum. după Nașt. D-lui. Ev. Mat. II, 13-23. Gl. 4. Sf. 7.			
29 Luni	Pruncii uc. de I.	Ep. Toma	
30 Marți	M. Anisia	Eugeniu	
31 Mierec.	C. Melania	Silvestru	

Insemnări.

Soarele.

1 Dec. răs. 7 ore
31 m. Ap. 4 ore 39 m.
15 Dec. răsare 7 ore
45 m. Ap. 4 ore 37 m.

Mersul vremii.

(După calendarul pe
140 ani.)

1—3 moină și vânt,
4—5 ploale, 6—13 me-
stecat, 14 20 nor, moină
și vânt, 21—27 senin
și frig, 28—29 vânt și
frig, 30—31 senin și
frig.

Prognosticuri.

De se va întâmpla
Nașterea lui Christos
Dumineca, iarna va
fi caldă, îndoită, rea
și plotoasă. Primă-
vara plotoasă și căl-
duroasă. Vara vese-
loasă și secetoasă,
și cu bună vreme.
Toamna plotoasă și
vânturoasă. Vile și
săcara vor fi foarte
bune. Prin grădini
legumi deajuns. Pe
uremea secerii va fi
și vremea bună. Po-
ame multe, împletitură
puțină. Dobitoacele
și țările se vor în-
mulți. Oameni bătrâni
și femei îngreunate
vor muri, iar cei că-
sătorii vreașă paci-
nă vor trăi.

Sfaturi economice.

Se aduc lemne la casă, iarna se pune. Se mai duce gunoiul. Vitele trebuiesc bine îngrijite, altcum slăbesc și nu pot răzbi la primăvară. Dă-le țărășe cât de des și dela vișei să nu tragi laptele.

În casă aprizește des și cu războiul nu conțeni. Te gândește la anul care vine și fă-ți planurile pentru viitor,

Toate drepturile rezervate.

Târgurile anuale din Transilvania

intocmite după datele adunate dela comunele respective.

(De neexactitatea datelor nu răspundem.)

Rugăm onor. primării comunale să binevoiască a ne comunica orice schimbări s'ar face în privința târgurilor.

	= Târg de marfă			= Târg de vite cornute
	= " " vite			= " " oi.
	= " " cai			= " " porci

Târgurile aranjate în ordine alfabetică.

- BCU Cluj / Central University Library Cluj
- Abrud** și 3 Martie, 5 Mai, 28 Iulie, 29 Sept., 22 Dec.
- Agârbiciu (jud. Târn. mare)** 20 Martie, 29 Oct.
— 21 Martie și 30 Octomvrie.
- Agârbiciu (jud. Turda)** 16—18 Martie, 12—14 Nov.
— 19 Martie, 15 Noemvrie.
- Agnita (jud. Târn. mare)** 31 Martie—1 Aprilie,
23—24 Iunie, 12—13 Oct., 19—20 Dec. — 3 Aprilie,
26 Iunie, 14 Oct., 21 Decemvrie.
- Agoștin (jud. Târn.-mare)** 29 Martie, 2 Iulie,
12 Sept., 15 Dec. — 30 Martie, 3 Iulie, 13 Sept.,
16 Decemvrie.
- Aita-Mare** 15 Febr., 22 Mai, 28 Dec. — 16 Febr.,
23 Mai, 29 Dec.
- Aiud** 22—23 Ian., 1 Martie, 5—6 Mai, 10 Iunie,
16—17 August, 13—14 Oct. 1—4 Mai. — 25 Ian.,
8 Mai, 19 Aug., 16 Oct
- Alâmor** și 4 Martie, 3 Septemvrie.
- Alba-Iulia** 5, 7 Aprilie, 23—25 Iulie, 27—29 Sept.,
14—15 Dec. — 8 Apr., 26 Iulie, 30 Sept.,
17 Decemvrie.

- Aleşd ☉ 1—2 Martie, 15—16 Iunie, 21—22 Septemvrie,
14—15 Decemvrie
- Alma (jud. Târnava mică) 🐾 20 Ian., 18 Aprilie,
21 Iunie, 22 Nov. — ☉ 25 Ian., 21 Apr., 25 Iunie,
25 Nov.
- Almaşul mare (jud. Cluj) ☉ 6 Febr., 2 Iulie, 25 Oct.
- Alţina 🐾 18—19 Febr., 18—19 Aprilie, 29—30 Aug.,
16—17 Nov. — ☉ 20 Febr., 20 Apr., 31 Aug., 18 Nov.
- Amnaş 🐾 7 Febr., 7 Iulie. — ☉ 8 Febr., 8 Iulie.
- Apold (jud. Târnava-mare) 🐾 18 Martie, 9 Dec. —
☉ 20 Martie, 11 Dec.
- Apoldul-de-sus 🐾 17—18 Ian., 17—18 Martie, 17—18
Iulie, 17—18 Nov. — ☉ 19 Ian., 19 Martie, 19 Iulie,
19 Noemvrie.
- Apoldul-de-jos 🐾 2 Ian., 16 Apr., 10 Aug., 20 Oct. —
☉ 3 Ian., 17 Apr., 11 Aug., 21 Oct.
- Arad 🐾 28—31 Martie 4—8 Iulie, 31 Oct.—4 Nov.
— ☉ 1 Apr., 5—9 Iulie, 1—5 Nov.
- Archita (jud. Târn. mare) 🐾 21 Aprilie, 13 Octomvr.
🐾 19 Aprilie. ☉ 24 Aprilie, 16 Octomvrie.
- Archiud ☉ 24 Aprilie, 16 Octomvrie.
- Ardhat 🐾 1 Ian., 5 Aprilie, 31 Iulie, 19 Sept. —
☉ 2 Ian., 6 Apr., 1 Aug., 20 Sept.
- Armeni (jud. Sibiu) 🐾 şi ☉ 5 Februarie, 19 Iulie.
- Arpaşul-de-jos 🐾 21 Martie, 4—5 Iulie, 20 Septemv.,
9—10 Oct. — ☉ 22 Martie, 6 Iulie, 21 Sept., 11 Oct.
- Aşnajul de sus (Sălaj) 🐾 20 Ian., 20 Martie, 4 Iulie,
24 Septemvrie. — ☉ 21—22 Ianuarie, 21—22 Martie,
5—6 Iulie, 25—26 Septemvrie.
- Aţel 🐾 11 Febr., 20 Aprilie, 8 August, 3 Decemvrie.
— ☉ 14 Febr., 23 Aprilie, 11 Aug., 6 Decemvrie.
- Atid (jud. Mureş) 🐾 31 Ian — 2 Febr. 1—3 Aprilie.
6—8 Iunie, 26—28 Sept. — ☉ 3 Febr., 9 Iunie, 23
Mai, 29 Sept.
- Avrig 🐾 19 Martie, 1 Iunie, 12 August, 1 Octomvrie.
— ☉ 20 Martie, 2 Iunie, 13 August, 2 Octomvrie.
- Axente Sever (Frâua, jud. Târn.-mare) 🐾 12 Apr.,
1 Octomvrie. — ☉ 14 Apr., 2 Oct.
- Bachuea 🐾 23—25 Februarie, 1—3 Iunie, 28—30 Iulie,

- 27—29 Sept., 12—14 Dec. — ☉ 26 Febr., 4 Iunie,
31 Iulie, 30 Sept., 15 Dec.
- Băgaciu 🐄 🐄 7 Martie, 24 Octomvrie.
- Bagin ☉ 17 Iunie, 11 Nov.
- Bala-de-Criș 🐄 🐄 și ☉ 19 Martie, 18 Iunie, 17 Sept.,
17 Decemvrie.
- Bala-mare 🐄 🐄 20 Ianuarie, 17 Martie, 16 Iunie, 25 Aug.,
17 Nov. — ☉ 21 Ian., 18 Martie, 17 Iunie, 26 Aug.,
18 Nov.
- Bălăușeri (Târn-mică) 🐄 🐄 2 Martie, 7 Mai, 16 Iulie,
12 Sept., 12 Oct., 19 Dec. — ☉ 3 Martie, 8 Mai,
17 Iulie, 13 Sept., 13 Oct., 20 Dec.
- Bălcaciu 🐄 🐄 15—17 Martie, 6—8 Nov. — ☉ 18 Mart.,
9 Noemvrie.
- Balșa (j. Hunedoara) 🐄 🐄 și ☉ 25 Martie, 24 Iunie, 26 Oct.
- Band 🐄 🐄 🐄 🐄 și 🐄 28—30 Apr., 28—31 Oct
— ☉ 1 Mai, 1 Nov.
- Baraolt 🐄 🐄 31 Ianuarie—2 Febr., 30 Mai—1 Iunie,
18—20 Aug., 9—11 Nov. — ☉ 3 Februarie, 2 Iunie,
21 Aug., 12 Noemvrie.
- Bârghiș 🐄 🐄 12 Mai, 6 Oct. — ☉ 13 Mai, 7 Oct.
- Bârzava (jud. Arad) ☉ 10 Martie, 23 Iunie, 11 Aug., 13 Oct.
- Bătană (jud. Arad) 🐄 🐄 8 Martie, 1 Iulie, 23 Oct. —
☉ 19 Martie, 2 Iulie, 29 Octomvrie.
- Bătaui mari ☉ 21 Ian., 13 Apr., 31 Iulie, 7 Oct.
- Batoș 🐄 🐄 25—26 Ian., 19—20 Mai, 12—13 Nov. —
☉ 27 Ian., 21 Mai, 14 Noemvrie.
- Bazna 🐄 🐄 și 🐄 29 Martie, 29 Iulie. — ☉ 1 Aprilie,
1 August.
- Beclean 🐄 🐄 5 Aprilie, 4 Iunie, 3 Sept., 26 Noemvrie.
— ☉ 6 Aprilie, 5 Iunie, 4 Septemvrie, 27 Noemvrie.
- Bela 🐄 🐄 20 Febr., 20 Aug., 20 Noemvrie. — ☉ 23 Febr.,
23 August, 23 Nov.
- Beiuș 🐄 🐄 6 Febr., 24 Apr., 17 Iulie, 23 Oct. —
☉ 7 Febr., 25 Apr., 18 Iulie, 24 Oct.
- Berchez ☉ 10 Ianuarie, 25 Aprilie, 27 Iunie, 17 Oct.
- Berchleș ☉ 29 Iunie.
- Bezid (jud. Odorheiu) 🐄 🐄 31 Mai—1 Iunie, 1—2 Oct.,
11—12 Decemvrie. — ☉ 2 Iunie, 3 Oct., 13 Dec.

- Bicazul Ardelean 7-8 Aprilie, 28-30 Sept. —
 9 Aprilie, 1 Oct.
- Biertan 14-15 Aprilie, 2-3 Septembrie, 20 Dec.
 — 17 Apr., 5 Sept., 23 Decembrie.
- Bileag (j. Năsăud) 22 Martie.
- Blstrița 14-15 Febr., 14-16 Mai, 19-20 August,
 21-23 Noembrie — 14 Febr., 17 Mai, 21 Aug.,
 24 Nov.
- Blaj 2 Apr., 30 Iunie, 25 Sept., 3 Decembrie. —
 5 Apr., 4 Iulie, 28 Sept., 7 Decembrie.
- Bogatul Român (jud. Sibiu) și 8 Apr., 5 Iulie,
 26 Oct.
- Bogoz 20-22 Martie. — 23 Martie.
- Bogșa 7-9 Martie, 15-17 Mai, 4-6 Iulie, 18-20 Sept.
- Boian 10-12 Martie, 11-13 Iunie, 10-12 Sept.,
 11-13 Dec. — 13 Martie, 14 Iunie, 13 Sept.,
 14 Decembrie.
- Bontida 13 Ian., 23 Martie, 29 Iunie, 21 August, 20
 Oct. — 14 Ian., 24 Martie, 30 Iunie, 22 Aug.,
 21 Octombrie.
- Boroșneu (jud. Arad) 6 Ian., 15 Iulie, 7 Oct. —
 7 Ian., 16 Iulie, 8 Octombrie.
- Boroșneni-mare 22 Febr., 17 Mai, 23 August, 8 Nov.
 — 23 Febr., 18 Mai, 24 August, 9 Nov.
- Boroșsebeș 26 Apr., 27 Sept., 6 Dec.
- Borșa și 13 Mai, 26 August, 23 Septembrie,
 14 Oct., 7 Nov.
- Bozoviciu 3 Aprilie, 15 Mai, 2 Oct., 18 Dec. —
 4 Apr., 16 Mai, 3 Oct., 19 Dec.
- Brad (județul Hunedoara) și 6 Martie, 5 Iunie,
 4 Sept., 4 Dec.
- Bran 7 Aug., 5 Oct. — 8 Aug., 6 Oct.
- Brașov 6 Aprilie, 16 Iunie, 20 Octombrie. —
 21 Octombrie.
- Brateiu și 10 Martie, 31 Aug., 28 Octombrie,
 28 Decembrie
- Brețcu 24 Ian., 6 Aug., 25 Sept. — 25 Ianuarie,
 7 August, 26 Sept.
- Brniu 1 Martie, 24 Octombrie.

- Budiul-de-Câmpie (jud. T.-Arieș) 🐾 28—20 Mai. —
 ☉ 31 Mai, 11 Nov.
- Bula 🐾 25 Martie, 25 Oct. — ☉ 27 Martie, 27 Oct.
- Bunești (jud. Târnava-mare) 🐾 10—11 Februarie,
 15—16 August. — ☉ 12 Febr., 17 August.
- Buteni (jud. Arad) 🐾 și ☉ 27 Ian., 2 Iunie, 25 Aug.,
 22 Dec.
- Buza 🐾 19 Ianuarie, 19 Aprilie, 27 Iulie, 25 Oct. —
 ☉ 20 Ian., 20 Apr., 28 Iulie, 26 Octomvrie.
- Buziaș (j. Timiș) 🐾 24—25 Ian., 25—26 Apr., 25—26
 Iulie, 3—4 Oct. — ☉ 26 Ian., 27 Apr., 27 Iulie, 5 Oct.
- Cacova (jud. C.-Severin) 🐾 19 Aprilie, 27 Sept. —
 ☉ 20 Apr., 28 Sept.
- Cal 🐾 19—21 Ian., 22—24 Mai, 1—3 Oct. — ☉ 22 Ian.,
 25 Mai, 4 Oct.
- Câlnic (j. Alba) 🐾 7 Apr., 3 Iulie, 2 Dec. — ☉ 8 Apr.,
 4 Iulie, 3 Dec.
- Câmpeni 🐾 13 Februarie, 10 Aprilie, 5 Iun., 9 Iulie,
 28 August, 5 Nov. — ☉ 14 Febr., 11 Apr., 6 Iunie,
 10 Iulie, 29 Aug., 6 Nov.
- Câmpia-Turzii (jud. Turda) 🐾 31 Ian.—2 Febr., 5—7
 Iulie, 18—20 Oct. — ☉ 3 Febr., 8 Iulie, 21 Oct.
- Câpâlnaș (jud. C.-Severin) ☉ 13 Ian., 21 Martie, 5 Mai,
 29 Mai, 6 Iulie, 20 Sept., 20 Nov.
- Caransebeș 🐾 30 Ian., 24 Apr., 7 Aug., 2 Oct. —
 ☉ 31 Ianuarie—1 Febr., 25—26 Apr., 8—9 August,
 3—4 Octomvrie.
- Cârța (jud. Făgăraș) 🐾 20 Martie, 20 Iulie —
 ☉ 21 Martie, 21 Iulie.
- Cartfalău (jud. Ciuc) 🐾 6 Febr., 23 Iunie, 15 Oct.
 — ☉ 7 Febr., 24 Iunie, 16 Oct.
- Cața (jud. T.-mare) 🐾 17 Febr., 6 Mai, 15 Sept.,
 16 Dec. — ☉ 18 Febr., 7 Mai, 16 Sept., 17 Dec.
- Cătina (jud. Cluj) 🐾 1—2 Febr., 25—26 Apr., 25—26
 Iulie, 25—26 Oct. — ☉ 3 Febr., 27 Apr., 27 Iulie,
 27 Octomvrie.
- Cazon (jud. Ciuc) ☉ 1 Mai, 2 Iulie, 27 Nov.
- Cehul-Silvaniei 🐾 22 Februarie, 29 Aprilie, 14 Iunie,
 26 Iulie, 13 Sept., 18 Oct., 20 Dec. — ☉ 23 Febr.,

- 30 Aprilie, 15 Iunie, 27 Iulie, 14 Sept., 19 Octomvrie,
21 Decemvrie.
- Cermeiu (jud. Arad) ⑥ 2 Apr. 2 Iulie, 29 Oct.
- Cernatu (jud. Braşov) ⑥ ⑦ și ⑥ 3 Mai, 20 Sept.
- Cernatul-de-jos ⑥ ⑦ și ⑥ 2 Aprilie, 5 Iulie, 21 Dec.
- Cetatea-de-baltă (jud. T.-mică) ⑥ 11 Apr. și 14 Aug.
⑥ 21—23 Febr., 4—6 Apr., 30 Mai—1 Iunie, 18—20
August, 5—7 Oct., 19—21 Dec. — ⑥ 24 Februarie,
7 Aprilie, 2 Iunie, 21 Aug., 8 Oct., 22 Dec.
- Chezdi-Oșorhei ⑥ ⑦ 7—8 Ian., 6—7 Mai, 26—27 Oct. —
⑥ 9 Ian., 8 Mai, 28 Octomvrie.
- Chibed (j. Odorheiu) ⑥ ⑦ 16—17 Febr., 16—17 Mai,
29—30 Nov. — ⑥ 19 Febr., 19 Mai, 2 Dec.
- Chindul-mic ⑥ ⑦ 19—21 Februarie, 4—6 Noemvrie. —
⑥ 22 Febr., 7 Nov.
- Chiochiș ⑥ 6 Apr., 30 Oct.
- Chirpăr ⑥ ⑦ 25 Ian., 5 Apr., 10 Iulie. — ⑥ 27 Ian.,
7 Apr., 12 Iulie.
- Chişinen-Criş ⑥ ⑦ 22 Aprilie, 23 Sept., 16 Decemvrie.
— ⑥ 23 Aprilie, 24 Sept., 17 Dec.
- Ciachi-Gârbău ⑥ ⑦ 13 Febr., 29 Mai, 28 Septemvrie.
— ⑥ 14 Febr., 30 Mai, 29 Sept.
- Ciacova ⑥ 16—19 Martie, 1—4 Iunie, 31 Aug.—3 Sept.,
12—15 Oct., 9—12 Nov.
- Cil (j. Arad) ⑥ ⑦ și ⑥ 3 Apr., 5 Iulie, 23 Oct., 11 Dec.
- Cinc (judeţul Făgăraş) ⑥ ⑦ 7 Martie, 6 Iunie, 3 Oct.,
12 Dec. — ⑥ 10 Martie, 9 Iunie, 6 Oct., 15 Dec.
- Cincşor (jud. Făgăraş) ⑥ ⑦ 21 Martie, 15 Iul., 20 Oct.
— ⑥ 24 Martie, 16 Iulie, 21 Oct.
- Clocman ⑥ 8 Ianuarie, 1 Nov.
- Cisnădie ⑥ 29 Iunie.
- Cluc-Sângeorgiu (jud. Ciuc) ⑥ ⑦ 5 Apr., 18 Dec. —
⑥ 7 Apr., 20 Dec.
- Cluj ⑥ ⑦ și ⑥ 8—9 Ian., 10—11 Martie, 12—13
Iunie, 29—30 Aug., 30 Oct.—1 Nov. ⑥ 24—25 Apr.
— ⑥ 10 Ian., 12 Martie, 13 Iunie, 1 Sept., 2 Nov.
- Codlea ⑥ ⑦ 24 Apr., 29 Septemv. — ⑥ 25 Apr., 30 Sept.
- Cojocna ⑥ ⑦ 10—11 Apr., 3—4 Nov. — ⑥ 12 Aprilie,
5 Noemvrie.

- Comloșul mare (Timiș) 🐎 4 Martie, 10 Iunie, 26 Aug.
 — 📦 5 Martie, 11 Iunie, 27 August.
- Copalnic-Mănăstur (jud. Satu-Mare) 🐎 28 Februarie,
 11 Aprilie, 23 Mai, 22 August, 17 Oct., 5 Dec. —
 📦 1 Martie, 12 Aprilie, 24 Mai, 23 Aug., 13 Oct.,
 6 Decembrie.
- Copșa-mare 🐎 21 Aug. — 📦 24 August.
- Copșa-mică 🐎 și 🐎 25 Aprilie, 🐎 29 Iunie,
 20 August, 13 Oct. 🐎 21 Apr. — 📦 28 Aprilie,
 23 August.
- Cornățel 🐎 31 Martie, 1 Aug. — 📦 1 Aprilie, 2 Aug.
- Corund (judetul Odorheiu) 🐎 15 Ianuarie, 11 Mai,
 1 Iulie, 22 August. — 📦 18 Ianuarie, 13 Mai, 4 Iul.,
 25 Aug.
- Covasna 🐎 10 Febr., 1 Mai, 21 Iulie, 10 Noembrie.
 — 📦 11 Febr., 2 Mai, 22 Iulie, 11 Noembrie.
- Cozmeni (jud. Ciuc) 🐎 22—23 Ian., 19—20 Aug. —
 📦 25 Ian., 21 Aug.
- Crasna 🐎 15 Ianuarie, 8 Aprilie, 30 Mai, 8 Iulie,
 29 Aug., 14 Oct. — 📦 16 Ianuarie, 9 Aprilie, 31 Mai,
 9 Iulie, 30 Aug., 15 Oct.
- Crihalma (jud. Târnava mare) 🐎 25 Martie, 1 Iulie,
 1 Decembrie. — 📦 26 Mart., 2 Iulie, 2 Dec.
- Criș (jud. Târn.-mare) 🐎 5 Ianuarie, 10 Iunie, 10 Oct.
 — 📦 7 Ianuarie, 12 Iunie, 12 Oct.
- Crișpatac (jud. Odorheiu) 📦 24 Febr., 16 Iunie, 4 Oct.
- Criș (jud. Târn.-Mare) 🐎 22 Ian., 29 Aug. — 📦 25 Ian.,
 1 Septembrie.
- Cuciul 📦 10 Aprilie, 25 Noembrie.
- Dacia (jud. Târn.-mare) 🐎 și 📦 1—2 Febr., 12—13
 Ian., 20—21 Oct.
- Dala săsească 🐎 4—5 Aprilie, 10—11 Oct. — 📦 6—7
 Apr., 12—13 Oct.
- Dalboșeț (jud. C.-Severin) 📦 10 Martie, 23 Octombrie.
- Daneș 🐎 2—4 Martie, 17—19 Iunie, 2—4 Octombrie.
 — 📦 5 Martie, 20 Iunie, 5 Octombrie.
- Dârlos 🐎 18 Martie, 19 Iunie, 8 Oct. — 📦 20 Mart.,
 21 Iunie, 10 Oct.
- Dealul-Frumos (jud. Târnava-mare) 🐎 și 📦 12 Sept.

- Deda (jud. Murăș) 🐄 16—18 Ian., 4—6 Apr., 18—20 Sept. — 🐄 19 Ian., 7 Apr., 29 Mai, 21 Sept.
- Dej 🐄 și 🐄 28 Febr.—1 Mart., 11 Apr., 30—31 Mai, 15—16 Aug., 17 Oct., 12—13 Dec.
- Deta (Timiș) 🐄 18—19 Mart., 10—11 Iunie, 9—10 Sept., 25—26 Nov.
- Deva 🐄 10—11 Ianuarie, 10—11 Mai, 31 Iulie—1 Aug. 27—28 Oct. — 🐄 14 Ian., 13 Mai, 3 Aug., 30 Oct.
- Dezna (j. Arad) 🐄 și 🐄 18 Martie, 13 Mai, 9 Sept., 18 Noemvrie.
- Dicio-Sânmărtin 🐄 26—28 Februarie, 28—30 Aprilie, 21—23 Iulie, 12—14 Octomv. — 🐄 1 Martie, 1 Mai, 24 Iulie, 15 Octomvrie.
- Ditrân 🐄 31 Ian.—2 Febr., 28—30 Apr., 14—16 Iulie, 22—24 Nov. — 🐄 3 Febr., 1 Mai, 17 Iulie, 25 Nov.
- Dobra (jud. Hunedoara) 🐄 22 Aprilie, 7 Iunie, 🐄 și 🐄 23 Apr., 8 Iunie, 8 Septemvrie, 26 Octomvrie.
- Drag (județul Cluj) 🐄 5 Aprilie, 6 Iulie, 18 August, 7 Noemv. 🐄 5 Iunie, 17 August. — 🐄 6 Aprilie, 7 Iulie, 19 Aug., 8 Noemvrie.
- Drașov 🐄 10 Aprilie, 28 Aug. — 🐄 11 Aprilie, 29 Aug.
- Drăușeni (jud. T.-mare) 🐄 26—28 Februarie, 29—31 Oct. — 🐄 1 Martie, 1 Noemvrie
- Duca I. G. (fost Cristur, jud. Odorheiu) 🐄 21—22 Febr., 1—2 Mai, 4—5 Iulie, 8—9 Sept., 14 Nov. Vite de prăsilă: 28 Februarie—1 Martie. 🐄 28 Apr., 5 Sept. 🐄 și 🐄 24 Febr., 4 Mai, 7 Iulie, 11 Sept.
- Dumbrăveni (Ibașfalău) 🐄 24 Ian., 23 Martie, 16 Mai, 2 Iulie, 18 Sept., 17 Noemv. — 🐄 27 Ian., 26 Mart., 19 Mai, 5 Iulie, 21 Sept., 20 Nov.
- Eted (jud. Odorheiu) 🐄 1—2 Febr., 2—3 Aprilie, 3—4 Iunie, 27—28 Sept. — 🐄 3 Febr., 4 Aprilie, 5 Iunie, 29 Sept.
- Făgăraș 🐄 15 Martie, 3 Iunie, 7 Sept., 4 Dec. — 🐄 17 Martie 5 Iunie, 9 Sept., 7 Dec.
- Făget (jud. Severin) 🐄 și 🐄 2 Ianuarie, 22 Febr., 29 Martie, 14 Mai 25 Iunie, 11 Aug. 22 Oct., 2 Dec.
- Fântânele (jud. Odorheiu) 🐄 22—24 Ian., 9—11 Iun., 22—24 Nov. — 🐄 25 Ian., 12 Iunie, 25 Nov.

- Farcașlaca** (jud. Odorheiu) 🐾 5—7 Mai, 16—18 Aug., 9—11 Nov. — 🎲 8 Mai, 19 Aug., 12 Nov.
Feldioara (jud. Brașov) 🐾 24 Martie, 13 Dec. — 🐾 și 🎲 1 Iulie. — 🎲 25 Martie, 14 Dec
Felmer (j. Făgăraș) 🐾 1 Aprilie, 1 Sept. — 🎲 2 Apr., 2 Septembrie
Ferihaz (jud. Târn.-mare) 🐾 21 Martie, 20 Oct. — 🎲 22 Martie, 21 Oct
Frata (jud. Cluj) 🎲 5—7 Mai. 1—3 Aug., 7—9 Nov.
Frumoasa 🐾 4—6 Ian., 11—13 Apr., 27—29 Iunie, 6—8 Septemv. — 🎲 7 Ianuarie, 14 Aprilie, 30 Iunie, 9 Septembrie.
Gâlgău (jud. Solnoc-Dobâca) 🐾 17 Aprilie, 5 Sept. — 🎲 18 Apr., 6 Sept
Gârbova 🐾 15 Mai, 29 Oct. — 🎲 17 Mai, 31 Oct.
Gârcei (Sălăgiu) 🎲 19 Martie, 24 Iunie, 21 Septembrie, 25 Noembrie.
Geaca (jud. Cluj) 🎲 6 Iulie.
Geoagiu-de-joș (jud. Hunedoara) 🐾 și 🎲 6 Aprilie, 1 Iulie, 3 Sept. și 18 Dec.
Gheorgheni (jud. Ciuc) 🐾 29—31 Martie, 12—14 Iunie, 4—6 Sept., 10—12 Decemv. — 🎲 1 Aprilie, 15 Iunie, 7 Septembrie, 13 Decembrie.
Gherla 🐾 6 Februarie, 24 Apr., 5 Iunie, 24 Iulie, 30 Oct., 18 Dec 🐾 24 Aprilie. — 🎲 7 Febr., 25 Apr., 6 Iunie, 25 Iulie, 31 Oct, 19 Dec.
Ghițerteniș (jud. Timiș) 🎲 2 Apr., 11 Iunie, 17 Sept.
Ghimeș-Făget (Ciuc) 🐾 20—21 Ianuarie, 22—23 Aug. — 🎲 22 Ian., 24 August.
Ghindari (jud. Odorheiu) 🐾 21—22 Apr., 21—22 Iunie, 6—7 Sept., 29—31 Dec. 🐾 19—20 Aprilie. 🎲 27—28 Dec. — 🎲 24 Aprilie, 24 Iunie, 6 Sept, 2 Ian. 1941.
Ghioroc (j. Arad) 🎲 9 Apr., 24 Septembrie.
Gialacuta 🐾 23—24 Ian., 10—11 Iunie, 23—24 Nov. — 🎲 25 Ian. 12 Iunie, 25 Noembrie.
Gilău (j Cluj) 🐾 19 Apr., 23 Iulie, 10 Decembrie. — 🎲 20 Apr., 24 Iulie, 11 Decembrie
Gurghiu 🐾 21—22 Apr., 8—9 Sept. — 🎲 23 Aprilie, 10 Septembrie.

- Guraslân 🐎 28 Ianuarie, 19 Febr., 13 Mai, 18 Aug.,
20 Noembrie — 🌀 29 Ianuarie, 20 Febr., 14 Mai,
19 Aug., 21 Noembrie.
- Haidacut (Timiș) 🌀 16 Ian., 16 Mai, 14 Sept.
- Hălmașiu (jud. Arad) 🐎 și 🌀 16 Martie, 20 Aprilie,
29 Iunie, 17 Aug. 7 Dec.
- Hălmeag 🐎 11 Apr., 15 Oct. — 🌀 12 Aprilie, 16 Oct.
- Hărâșerac (jud. M-Turda) 🐎 9—11 Martie, 29 Iunie—
1 Iulie, 13—15 Aug., 16—18 Nov. — 🌀 12 Mart.,
2 Iulie, 16 Aug., 19 Noembrie.
- Hâșmașul-Lăpușului 🌀 25 Martie, 6 Dec.
- Hașeg 🐎 30—31 Ianuarie, 9—10 Aprilie, 12—13 Aug.,
4—5 Sept. — 🌀 12 Apr., 15 Aug., 8 Sept.
- Hendorf (jud. T-mare) 🐎 14 Apr., 14 Iulie, 8 Nov.
— 🌀 16 Aprilie, 16 Iulie, 10 Nov.
- Hida (jud. Cluj) 🐎 6 Aprilie, 28 Septembrie, 🐎 și
🌀 26 Iunie, 18 Dec. — 🌀 7 Apr., 29 Sept.
- Hodod (jud. Sălaj) 🐎 9 Ianuarie, 13 Martie, 15 Mai,
26 Iunie, 17 Iulie, 25 Sept., 23 Octomb., 27 Nov. —
🌀 10 Ianuarie, 14 Martie, 16 Mai, 27 Iunie, 18 Iulie,
26 Sept., 24 Oct., 28 Nov.
- Hodoș 🐎 25—27 Ianuarie, 14—16 Apr., 18—20 Sept.
🐎 11—13 Apr. — 🌀 28 Ianuarie, 17 Aprilie, 21 Sept.
- Hoghilag 🐎 1 Aprilie, 26 August.
- Homorod 🐎 15 Mart., 30 Iunie, 15 Nov. — 🌀 17 Mart.,
1 Iulie, 17 Nov.
- Hosman (jud. Sibiu) 🐎 7 Apr., 22 Sept. — 🌀 9 Apr.,
24 Septembrie.
- Huedin 🐎 24 Ian., 21 Februarie, 3 Apr., 22 Mai,
25 Iulie, 20 Sept., 24 Nov., 18 Dec. — 🌀 25 Ian.,
22 Februarie, 4 Aprilie, 23 Mai, 26 Iulie, 21 Sept.,
25 Noembrie, 19 Decembrie.
- Hunedoara 🐎 26—28 Martie, 21—23 Mai, 26—28 Iunie,
26—28 August, 11—13 Noembrie. 🐎 24—25 Iunie, —
🌀 29 Martie, 24 Mai, 29 Iunie, 29 Aug., 14 Nov.
- Iacobeni 🐎 27 Apr., 26 Octombrie. — 🌀 29 Aprilie,
28 Octombrie.
- Iara de jos (jud. Turda) 🐎 28—30 Apr., 30 Sept.,
2 Oct. — 🌀 1 Mai, 3 Octombrie.

- Ieciu (jud. M.-Turda) ☉ 2 Iulie.
- Iernut 🐾 2-3 Ian., 4-5 Martie, 4-5 Mai, 4-5 Iulie, 4-5 Sept., 4-5 Noemvrie. — ☉ 4 Ian., 6 Martie, 6 Mai, 6 Iulie, 6 Sept., 6 Nov.
- Ighiu 🐾 20-25 Mai, 20-25 Octomv. — ☉ 26 Mai, 26 Octomvrie.
- Ileanda-mare 🐾 9 Febr., 1 Mai, 17 Aug., 15 Oct. — ☉ 10 Febr., 2 Mai, 18 Aug., 16 Oct
- Ileni (jud. Treiscaune) 🐾 și ☉ 10 Ian., 1 Mai, 2 Sept.
- Illa (jud. Hunedoara) 🐾 28 Mai, 23 Iunie, 14 August, 28 Sept. 🐾 și ☉ 7 Ianuarie, 25 Martie, 2 Iunie, 24 Iunie, 15 August, 29 Septemvrie.
- Jibău (jud. Sălaj) 🐾 și ☉ 22-23 Februarie, 29-30 Martie, 3-4 Mai, 7-8 Iunie, 5-6 Iulie, 2-3 Aug., 18-19 Oct., 20-21 Dec.
- Jibert (j. Târn.-mare) 🐾 1 Mai, 1 Aug., 20 Dec. — ☉ 2 Mai, 2 Aug., 21 Dec.
- Jidvelu (jud. Târn.-mică) 🐾 15-17 Ian., 15-17 Mai, 4-6 Septemvrie 22-24 Nov. — ☉ 18 Ian., 18 Mai, 7 Sept., 25 Noemvrie.
- Jimborul-mare ☉ 20 Ian., 11 Apr., 30 Mai, 27 August, 22 Noemvrie.
- Jucul-de-jos 🐾 1-3 Mai.
- Lăpuș (jud. Someș) 🐾 17 Mart., 14 Iunie, 6 Aug., 6 Dec — ☉ 18 Mart., 15 Iunie, 7 Aug, 7 Decemvrie.
- Lăpușul unguresc 🐾 18 Ianuarie, 13 Mai, 6 Iulie, 26 Septemvrie. — ☉ 19 Ian, 14 Mai, 7 Iulie, 27 Sept.
- Laslea 🐾 15 Febr., 15 Iulie, 15 Oct. — ☉ 18 Febr., 18 Iunie, 18 Oct.
- Lechința (jud. Năsăud) 🐾 27-28 Febr., 23-24 Apr., 30-31 Mai, 19-20 Sept., 18-19 Dec. — ☉ 1 Mart., 25 Apr., 1 Iun., 21 Sept., 20 Dec.
- Lipova (jud. Timiș) ☉ 24 Apr., 20 Iulie, 8 Sept, 8 Nov.
- Lona (j. S.-Dobâca) 🐾 și ☉ 23 Ian., 24 Mai, 16 Aug.
- Lovnic 🐾 5 Martie, 6 Iulie. — ☉ 7 Martie, 8 Iulie.
- Ludoș (jud. Sibiu) 🐾 15 Apr., 27 Sept. — ☉ 16 Apr., 28 Septemvrie.
- Lugoj 🐾 și ☉ 7-8 Febr., 21 Martie, 9-10 Mai, 18-19 Iulie, 8 Aug., 17-18 Oct., 12 Decemvrie.

- Lunca** (jud. Hunedoara) ☉ 25 Aprilie, 21 Septembrie.
- Lupșa** (j. T.-Arieș) 🐾 și ☉ 11 Ian., 3 Mai, 20 Iul., 18 Sept., 21 Nov
- Macfalău** 🐾 21—23 Aprilie, 21—23 Iunie, 6—8 Sept., 30 Dec. 1940—1 Ian 1942. 🐾 19—20 Apr. 🐾 28—29 Dec. — 🐾 24 Apr., 24 Iun., 9 Sept 2 Ian. 1942.
- Măgheraș** 🐾 5 Febr., 9 Aprilie, 4 August, 14 Nov. — ☉ 6 Febr., 10 Aprilie, 5 August, 15 Noemv.
- Mănărade** (jud. Alba) ☉ 28 Octombrie.
- Mănăsturul-ung.** 🐾 18 Martie, 28 Iunie, 19 August, 10 Noembrie. — ☉ 19 Martie, 29 Iunie, 20 August, 11 Noembrie.
- Marcod** (jud. Muraș) 🐾 29—31 Martie, 14—16 Sept. 🐾 26—28 Martie. — ☉ 1 Apr. 17 Sept.
- Mărgineni** (jud. Făgăraș) 🐾 și ☉ 28 Martie, 6 Aug.
- Marpod** 🐾 1—2 Martie, 7—8 Iunie, 10—11 August, 25—26 Oct — ☉ 3 Martie. 9 Iunie, 12 Aug., 27 Oct.
- Mediaș** 🐾 3—5 Martie, 10—12 Apr., 28—30 Mai, 9—12 Iulie, 2—24 Sept., 27—29 Noemv. 🐾 *de prăsilă* 20 Martie ☉ 6 Martie, 13 Iulie, 25 Sept., 30 Nov.
- Mehadia** 🐾 și ☉ 13 Aprilie 22 Iunie, 12 Oct.
- Mercurea** (jud. Sibiu) 🐾 22—23 Febr., 25—26 Iunie, 17—18 August 9—10 Nov. — ☉ 24 Febr., 27 Iunie, 19 August. 11 Noembrie.
- Merghindeal** 🐾 21 Aprilie, 23 August, 21 Octombrie. — ☉ 23 Aprilie, 25 August, 23 Oct.
- Micăsasa** 🐾 25 Ianuarie, 17 Mai, 10 Octombrie. — ☉ 28 Ianuarie, 20 Mai, 13 Octombrie.
- Miercurea-Ciucului** 🐾 11—13 Febr., 20—22 Mai, 10—12 Iulie, 26—28 Sept. — ☉ 14 Febr., 23 Mai, 13 Iulie, 29 Sept.
- Miercurea-Murașului** 🐾 21—22 Febr., 3—4 Mai, 29—30 Iulie, 7—8 Dec 🐾 1—2 Mai. — ☉ 24 Febr., 5 Mai, 1 August, 10 Decembrie.
- Miheș** (jud. Cluj) 🐾 și ☉ 21—23 Ianuarie.
- Mociu** (jud. Cluj) 🐾 15—16 Febr., 27—28 Martie, 15—16 Mai, 16—17 Aug. 18—19 Oct., 18—19 Decembrie. — ☉ 16—17 Febr., 28—29 Martie, 16—17 Mai, 19—20 Oct., 19—20 Decembrie.

- Moldova-Nouă** (jud. Caraș-Severin) ☉ 5 Mai, 24 Iunie.
Moldova-Veche 🐄 și ☉ 21 Apr., 27 August.
Monor (jud. Bistrița-Năsăud) 🐄 11—12 Martie, 21—22
 Mai, 25—26 Sept. — ☉ 13 Martie, 23 Mai, 27 Sept.
Moșna 🐄 2 Febr., 21 Aprilie, 26 August 🐄 17 Apr.
 — ☉ 4 Febr., 24 Apr., 28 August.
Motiș 🐄 16 Martie, 2 Iunie, 2 Nov. — ☉ 19 Martie,
 5 Iunie, 5 Nov
Moyila (j. Târnava-mare) 🐄 8 Mai, 11 Noembrie. —
 ☉ 9 Mai, 13 Nov.
Murăș-Ludoș 🐄 1—3 Mai, 1—3 Oct. 🐄 28 Apr.—1 Mai.
 — ☉ 4 Mai, 4 Octombrie.
Nadeș 🐄 2 Februarie, 25 Apr., 28 Oct. — ☉ 5 Febr.,
 28 Apr., 31 Oct.
Năsăud 🐄 20—21 Martie, 25—26 Mai, 5—6 Sept.
 6—7 Noembrie, 20—21 Dec. — ☉ 22 Martie, 27 Mai,
 7 Sept., 8 Noembrie, 22 Dec.
Nocriș 🐄 1—2 Febr., 21—22 Mai, 18—19 Oct. —
 ☉ 3 Febr., 23 Mai, 20 Octombrie.
Oclandul-Homorodului 🐄 25—27 Apr., 24—26 Oct. —
 ☉ 28 Apr., 27 Oct.
Ocna-Sibiului 🐄 29—31 Martie, 3—5 Aug., 17—19
 Dec. — ☉ 1 Apr., 6 August, 20 Dec.
Ocna-Murășului (jud. Alba) 🐄 9 Aprilie, 6 August. —
 ☉ 11 Apr., 8 Aug.
Odorheiu 🐄 13—15 Martie, 9—11 Iunie, 1—3 Oct.,
 18—20 Decembrie 🐄 10—12 Apr., 28—30 Septembrie.
 — ☉ 16 Martie, 12 Iunie, 4 Oct., 21 Dec.
Ogra (jud. Târnava-mică) 🐄 14 Aprilie, 15 Iunie,
 13 Sept., 15 Dec. — ☉ 17 Apr., 18 Iunie, 16 Sept.,
 18 Decembrie.
Olafalăul-mare 🐄 9—11 Martie, 26—28 Noembrie. —
 ☉ 12 Martie, 29 Nov.
Olpret (jud. Someș) 🐄 și ☉ 14 Aprilie, 28 Mai,
 1 August.
Orăștie 🐄 11 Martie, 1 Iunie, 1 Oct., 1 Decembrie.
 — ☉ 14 Martie, 4 Iunie, 4 Oct., 4 Decembrie.
Oravița ☉ 27 Martie, 17 Iulie, 23 Oct., 4 Dec.
Orlat 🐄 7 Apr., 28 Aug. — ☉ 8 Apr., 29 August.

- Orșova** ☉ 1—3 Mai, 17—19 Septembrie.
Orșidorf (jud. Timiș) ☉ 24 Apr., 8 Sept.
Ozun (j. Treiscaune) 🐎 20 Martie, 29 Mai, 19 Iulie,
 4 Sept., 15 Oct., 11 Dec. — ☉ 21 Martie, 30 Mai,
 21 Iulie, 5 Sept., 16 Oct., 12 Dec
Palos 🐎 10 Martie, 31 Iulie, 5 Dec. — ☉ 11 Martie,
 1 Aug., 6 Dec
Pâncota (jud. Arad) 🐎 25 Martie, 9 Mai, 5 August,
 30 Sept. — ☉ 26 Martie, 7 Mai, 6 Aug., 1 Oct.
Panticeu 🐎 23 Iunie, 9 Septembrie. — ☉ 24 Iunie,
 10 Septembrie.
Păpâni 🐎 și ☉ 19 Febr., 6 Mai, 19 Aug., 4 Nov.
Papiu-Iarian (jud. Turda) 🐎 16—18 Iunie, 16—17
 Sept. — ☉ 19 Iunie, 18 Sept.
Păuca 🐎 și ☉ 2—3 Apr., 8—9 Aug., 15—16 Nov.
Pecica (j. Arad) 🐎 18 Martie, 19 Aug. — ☉ 19 Martie,
 20 August.
Pecica-ungurească ☉ 9 Mai, 14 Septembrie.
Pelișor (jud. Târnava-mare) 🐎 2 Aprilie, 26 Oct. —
 ☉ 3 Apr., 27 Oct.
Periamoș (jud. Timiș) ☉ 24 Apr., 15 Iunie, 24 Sept.
Petelea 🐎 4—6 Iunie. 3—5 Dec. — ☉ 7 Iunie, 6 Dec.
Petriș (jud. Arad) ☉ 24 Februarie, 26 Martie, 10—11
 Iunie, 19—20 Iulie, 14 Oct., 20 Decembrie.
Petriș (jud. Bistrița-Năsăud) 🐎 30—31 Martie, 26—27
 Oct. — ☉ 1 Apr. 28 Octombrie
Petroșani (j. Huned.) 🐎 și ☉ 13—15 Mai, 13—15 Oct.
Pișcolt (jud. Bihor) ☉ 1 Martie, 6 Sept.
Poiana-Sărata 🐎 28 Martie, 19 Mai, 14 Iulie, 25 Oct. —
 ☉ 29—30 Martie, 20 Mai, 15 Iulie, 26 Oct.
Poiana-Sibiului 🐎 5 Mai, 11—12 Iulie, 19—20 Sept.
 — ☉ 6 Mai, 13 Iulie, 21 Sept.
Porumbacul-de-jos 🐎 14 Apr., 1 Sept. — ☉ 16 Apr.,
 3 Septembrie.
Praid 🐎 16—17 Martie, 23—24 Iulie, 12—13 Oct.,
 14—15 Decembrie. — ☉ 19 Martie, 28 Iulie, 15 Oct.,
 17 Decembrie.
Prejmer (j. Brașov) 🐎 2 Febr., 5 Aug. — ☉ 3 Febr.
 6 August.

- Proștea-mare 🐾 29 Ian, 6 Aprilie, 10 Iunie, 26 Oct.
 — 🎲 1 Febr, 13 Iunie.
- Prundul-Bârgăului 🐾 7-8 Ianuarie, 12-13 Aprilie,
 30 Iunie-1 Iulie, 27-29 Oct. — 🎲 9 Ian., 14 Apr.,
 2 Iulie, 30 Oct.
- Pul (jud. Hunedoara) 🐾 și 🎲 1 Mai, 14 Oct.
- Racoșul-de-jos 🐾 23 Apr, 23 Iunie, 21 Sept., 7 Dec.
 — 🎲 24 Aprilie 24 Iunie, 22 Septemv., 8 Dec.
- Racovița-Olt 🐾 și 🎲 9 Martie, 20 August.
- Radna (jud. Arad) 🎲 12 Mai, 29 Sept.
- Râșnov 🐾 24 Ianuarie, 11 Iulie. — 🎲 25 Ian., 12 Iulie.
- Reghin 🐾 14-18 Febr., 7-11 Mai, 5-9 Aug., 18-22
 Oct., 11-12 Dec 🐾 11-13 Febr., 4-6 Mai, 2-4
 August, 15-17 Octomvrie, 10 Dec. 🐾 1-3 Mai, 30
 Iulie-1 August. — 🎲 19 Februarie, 12 Mai, 10 Aug.,
 23 Octomvrie.
- Reteag 🐾 4-6 Mai, 9-11 Iulie, 25-27 Septemvrie. —
 🎲 7 Mai, 12 Iulie, 28 Septemvrie.
- Retiș (jud. Târn.-mare) 🐾 19-20 Mai, 11 Sept. —
 🎲 22 Mai.
- Richiș (jud. Târn.-mică) 🐾 25 Martie, 13 Noemvrie —
 🎲 27. Martie, 15 Noemvrie.
- Rimetea (jud. Turda) 🐾 13-15 Mai, 7-9 Oct. —
 🎲 16 Mai, 10 Oct
- Rodna 🐾 17 Febr., 2 Mai, 7 August, 27 Oct. —
 🎲 18 Febr., 3 Mai, 8 Aug., 28 Oct.
- Roșta-montană 🎲 15 Martie, 15 Oct.
- Rovine (jud. Arad) 🐾 5 Mai, 8 Sept — 🎲 6-7 Mai,
 9-10 Sept.
- Rupea 🐾 10-11 Ian., 19-20 Martie, 22-23 Iul., 7-8
 Oct — 🎲 13 Ian., 22 Martie, 25 Iulie, 10 Oct.
- Rușii-Munți 🎲 30 Martie, 30 Sept.
- Săbed 🐾 14-16 Apr., 4-6 Oct. — 🎲 17 Apr., 7 Oct.
- Săcel (jud. Sibiu) 🐾 și 🎲 20 Mai, 25 Oct.
- Sacul 🎲 3 Iunie, 6 Nov.
- Sălașul-de-sus 🐾 4-5 Mai, 10-11 Oct. — 🎲 6 Mai,
 12 Octomvrie.
- Sălcia-de-josa (Turda) 🐾 și 🎲 4 Apr., 8 Mai, 30 Iun.,
 10 Aug., 20 Oct. 10 Dec.

- Săliște (jud. Sibiu) 🐄🐄 5 Aprilie, 12 Iunie, 5 Oct. 🐄 și
 🐄 4 Apr., 11 Iun., 4 Oct. — 🐄 6 Aprilie, 14 Iunie,
 7 Octomvrie.
- Săncraia-Almașului 🐄🐄 și 🐄 2 Febr., 22 Apr., 6 Aug.,
 26 Octomvrie.
- Săndonic (jud. Ciuc) 🐄🐄 16—18 Martie, 7—9 Oct.
 — 🐄 19 Martie 10 Octomvrie.
- Săngeorgiul-de-pădure 🐄🐄 19 Martie, 2 Iulie, 26 Oct.,
 11 Decemvrie. — 🐄 21 Martie, 4 Iul., 28 Oct., 13 Dec.
- Săngeorgiul-săsesc 🐄🐄 29—31 Ian., 5—7 Mai, 29—31
 Iulie, 29—31 Oct. — 🐄 1 Febr., 8 Mai, 1 August,
 1 Noemvrie.
- Sănmărtin 🐄🐄 1—2 Mai, 7—8 Noemvrie — 🐄 3 Mai,
 9 Noemvrie
- Sănmărtinul-Homorodului 🐄🐄 12—13 Febr., 14—15
 Mai, 30—31 Aug. — 🐄 14 Febr., 16 Mai, 1 Sept.
- Sănmiclăuș (jud. T. mică) 🐄🐄 22 Apr., 18 Sept., 10 Dec.
 🐄 7—8 Apr., 11 Sept. — 🐄 25 Apr., 21 Sept., 13 Dec.
- Sân-Paul (jud. T. mică) 🐄🐄 2 Apr., 1 Iunie, 25 Aug.,
 27 Dec. — 🐄 5 Apr. 4 Iunie, 28 Aug., 30 Decemvrie.
- Sântămărie-Orlea 🐄🐄 30—31 Martie 6—7 Septemvrie.
 🐄 28—29 Martie 4—5 Sept. — 🐄 1 Apr., 8 Sept.
- Sântămăria-de-piatră (jud. Hunedoara) 🐄🐄 🐄 și
 🐄 13 Ian., 13 Apr., 14 Octomvrie.
- Sărmaș 🐄🐄 18—19 Ianuarie, 18—19 Aprilie, 8—9 Iunie,
 27—28 August. 8—9 Oct., 4—5 Dec. — 🐄 20 Ian.,
 20 Apr., 10 Iunie, 29 Aug., 10 Oct., 6 Decemvrie
- Sarmisegetza (jud. Hunedoara) 🐄🐄 și 🐄 4 Mai,
 14 Octomvrie.
- Săsașul (jud. Sibiu) 🐄🐄 20 Apr., 27 Iulie. 7 Oct. —
 🐄 21 Apr., 28 Iulie, 8 Octomvrie. Saschiz 🐄🐄 10 Ian.,
 20 Mai, 1 August., 22 Nov. 🐄 și 🐄 20 Nov. —
 🐄 12 Ian., 22 Mai, 3 Aug., 25 Nov.
- Săsciori (jud. Sibiu) 🐄🐄 28 Martie, 24 Oct., 18 Dec.
 — 🐄 30 Martie 26 Oct., 20 Dec.
- Săvăghisla (jud. Cluj) 🐄🐄 24—26 Apr., 25—27 Oct. —
 🐄 27 Apr., 28 Oct.
- Săvârșin (jud. Arad) 🐄🐄 și 🐄 14 Febr., 1 Apr., 13 Mai,
 15 Iunie, 18 Aug., 1 Oct., 3 Dec.

- Sebeş (jud. Alba) 🐾 26—27 Ianuarie, 4 Martie. 21—22
 Aprilie, 30—31 Mai, 21—22 August, 4 Nov. 🐾 6 Ian.,
 1 Oct — 🐾 29 Ianuarie, 5 Martie, 24 Apr., 1 Iunie,
 24 Aug., 5 Nov.
- Şelca-mare 🐾 1 Mart., 18 Mai, 28 August, 10 Dec.
 🐾 14 Mai. Miei: 21 Mai. — 🐾 3 Martie, 22 Mai,
 30 Aug., 13 Dec.
- Şelca-mică 🐾 6 Martie, 21 Iunie, 8 Noemvrie —
 🐾 9 Martie, 24 Iun., 11 Noemvrie.
- Seleuş 🐾 8 Apr., 13 August, 8 Dec. — 🐾 11 Apr.,
 16 Aug., 11 Dec.
- Senereuş (jud. T.-mică) 🐾 10 Aprilie, 28—29 Iunie,
 26—27 Octomvrie. — 🐾 11 Aprilie, 30 Iunie, 28 Oct.
- Şercaia (jud. Făgăraş) 🐾 8 Mai, 21 Aug., 9 Nov. —
 🐾 11 Mai, 23 Aug., 11 Noemvrie.
- Sf.-Gheorghe 🐾 27 Iunie. — 🐾 8—9 Martie, 26—27
 Apr., 28—29 Iunie, 11—12 Octomvrie.
- Sibiu 🐾 9—10 Ian., 10—11 Apr., 27—28 Iunie, 11—12
 Sept., 29—30 Oct, Vite de prăsilă: 9 Apr., 28 Oct.
 🐾 11 și 13 Ian., 12 și 14 Aprilie, 30 Iunie și 1 Iulie,
 13 și 15 Sept., 31 Oct. și 1 Nov. 🐾 7—8 Aprilie, 9—10
 Sept. — 🐾 13 Ian., 12 Aprilie, 15 Septemvrie.
- Sibot (jud. Hunedoara) 🐾 și 🐾 21 Mai, 8 Nov.
- Sic (jud. Someş) 🐾 și 🐾 24 Febr., 8 Iulie, 27 Sept.,
 18 Oct., 30 Nov.
- Şieu (jud. Năsăud) 🐾 14 Ianuarie, 14 Aprilie, 14 Iulie,
 9 Octomvrie — 🐾 15 Ianuarie, 15 Aprilie, 15 Iulie,
 10 Octomvrie.
- Şighetul-Marmăţiei 🐾 20—21 Febr., 29—30 Mai, 17—18
 Iulie, 4—5 Sept., 16—17 Oct., 18—19 Dec.
- Sighişoara 🐾 15—16 Ian., 13—14 Martie, 30 Aprilie,
 21—22 Iunie, 15—16 Sept., 1—2 Nov. — 🐾 18 Ian.,
 16 Martie, 3 Mai, 24 Iunie, 18 Sept., 4 Nov.
- Şilmeghiul 🐾 1 Ian., 28 Martie, 15 Aug.
- Şilindia (jud. Arad) 🐾 28 Mai, 8 Oct., 17 Decemvrie.
- Şimand (jud. Arad) 🐾 11 Februarie, 6 Mai, 9 Sept.
 — 🐾 12 Februarie, 7 Mai, 10 Septemvrie.
- Şimeria (jud. Hunedoara) 🐾 și 🐾 26 Febr., 15 Iulie,
 11 Sept., 23 Oct.

- Șimișna** (jud. Someș) și 22 Ianuarie, 29 Apr.,
29 Aug., 30 Nov.
- Șimleul-Silvaniei** 18 Mai, 26 Octomvrie. și
 24 Martie, 23 Iun., 1 Sept., 22 Dec.
- Șimon** (j. Brașov) 8 Aug., 20 Nov. — 9 Aug.,
21 Noemvrie.
- Șinca-Veche** 9 Martie, 29 Aprilie, 20 Iulie, 25 Oct.
 și 10 Martie, 30 Aprilie, 21 Iulie, 26 Octomvrie.
- Șintereag** (jud. Someș) 2 Febr., 23 Iunie. —
3 Febr., 24 Iunie.
- Șlimnic** 1 Iunie, 14 Octomvrie. — 2 Iunie,
15 Octomvrie.
- Șoarș** (jud. Târn.-mare) 7—8 Apr., 17—18 Sept.
— 9 Aprilie, 19 Sept.
- Șoborșin** 14 Febr., 13 Mai, 18 August, 3 Decemvrie.
- Șomârtin** 14 Apr., 28 Iulie, 4 Nov. — 17 Apr.,
31 Iulie, 7 Nov.
- Șomcuta-ware** și 12 Mart., 6 Apr., 24 Apr.,
20 Aug., 11 Nov., 25 Decemvrie
- Sovata** și 10—11 Ian., 12—13 Apr., 12—13 Iulie,
30 Sept.—1 Oct. 10—11 Apr. — 12 Ianuarie,
14 Apr., 14 Iulie, 2 Oct.
- Spermezeu** (jud. Solnoc-Dobâca) 19 Mai, 9 Sept. —
 20 Mai, 10 Sept.
- Strein-Sângeorgiu** (jud. Huned.) și 6 Mai,
14 Sept., 18 Dec.
- Supurul-de-jos** și 21 Febr., 28 Martie, 25 Apr.,
11 Iulie, 29 Aug., 10 Oct., 14 Nov., 12 Dec.
- Țaga** 9 Martie, 18 Iunie.
- Tâlmăciu** 27 Febr., 23 Iunie, 3 Nov. — 28 Febr.,
24 Iunie, 4 Nov.
- Târgu-Murăș** 12—16 Ianuarie, 12—16 Martie,
12—16 Mai, 1—5 Iulie, 1—5 Septemvrie 6—10 Noem-
vrie 18—22 Decemvrie. — 17 Ianuarie, 17 Martie,
17 Mai, 6 Septemvrie, 11 Noemvrie.
- Târgu-Săcuiesc** 8 Ianuarie, 13 Mai, 28 Oct. —
 9 Ian., 15 Mai, 29 Octomvrie.
- Tășnad** și 17 Febr., 6 Apr., 12 Mai, 7 Iulie,
8 Sept., 20 Oct., 10 Nov.

- Teaca 30—31 Ianuarie, 29—30 Aprilie, 25—26 Iunie, 3—4 Nov. 10—12 Aprilie. — 1 Febr., 1 Mai, 27 Iunie 5 Noemvrie.
- Teiuș 17—18 Februarie, 26—27 Aprilie, 24—25 Iunie, 25—26 Aug., 5—6 Noemvrie. — 20 Febr., 28 Aprilie, 26 Iunie, 28 August, 8 Noemvrie.
- Tiecușul-Vechiu 11 Februarie, 24 Iunie, 1 Nov. — 13 Febr., 26 Iunie, 3 Noemvrie.
- Timișoara și 16—17 Martie, 25—26 Mai, 10—11 Aug., 28—29 Sept., 14—15 Decemvrie.
- Toplița-Română 27—29 Ian., 22—24 Apr., 7—9 Iulie, 2—4 Oct. — 30 Ian., 25 Apr., 10 Iulie, 5 Oct.
- Turda 6—8 Martie, 18—19 Apr., 21—22 Iunie, 5—6 Sept., 28—30 Oct., 3—5 Dec. — 9 Martie, 20 Apr., 24 Iunie, 7 Sept., 31 Oct., 6 Decemvrie.
- Ungra 1 Iunie, 10 Aug., 2 Nov. — 2 Iunie, 11 August, 3 Nov.
- Unrea (Vîntul de sus) 8 Ianuarie, 18 Martie, 5 Iunie, 20 August, 3 Oct., 16 Nov. — 11 Ian., 21 Martie, 8 Iunie, 23 August, 4 Oct., 19 Noemvrie.
- Urmeniș (jud. Cluj) 16—17 Ian., 3—4 Mai, 4—5 Iulie, 16—17 Dec. 15—16 Aprilie. 10 Dec. — 18 Ian., 5 Mai, 6 Iulie, 18 Dec.
- Vad (j. Făgăraș) 4 Apr., 20 Iunie, 4 Oct., 20 Nov. și 5 Apr., 21 Iunie, 5 Oct., 21 Nov.
- Valdahaza (jud. Cluj) 21 Martie, 20 Septemvrie — 22 Martie, 21 Sept.
- Vaida-Recea 21 Martie, și 18—19 Ian., 1—2 August.
- Valea-Lungă 23 Februarie., 20 Iunie, 23 Oct. — 26 Febr., 23 Iun., 26 Oct
- Valea mare (jud. Severin) și 6 Aprilie, 14 Oct.
- Vânători (jud. Târn.-mare) 27 Martie, 20 Iulie, 27 Sept. 1 Dec — 28 Martie, 21 Iulie, 28 Sept., 2 Decemvrie.
- Vărădia (jud. Arad) și 7 Ian., 13 Apr., 8 Iunie, 14 Septemvrie.
- Veneția-de-jos 1—2 Mart, 6—7 Iulie, 23—24 Sept. — 3 Martie, 8 Iulie, 25 Septemvrie,

- Vinerea 22 Apr., 26 Decembrie. — 25 Aprilie, 29 Decembrie.
- Vinga (jud. Timiș) 14 Mai, 27 August, 1 Oct.
- Vingard (județul Alba) 10—11 Februarie, 11 Mai, 10—11 Sept. — 12 Februarie, 12 Mai, 12 Sept.
- Vințul-de-jos 13—14 Martie, 23—24 Iunie, 13—14 Sept., 23—24 Nov. — 15 Martie, 24 Iunie, 15 Sept., 25 Noembrie.
- Viștea-de-jos 4—5 Apr., 11 Iulie, 25—26 Aug. — 6 Apr., 12 Iulie, 27 August.
- Voila 3 Mai, 16 August, 24 Oct. — 4 Mai, 18 Aug., 25 Oct
- Volteg (jud. Timișoara) 1 Mai, 1 Sept.
- Vorumloc și 2 Aprilie, 7 Septembrie. — 5 Aprilie, 10 Septembrie.
- Vulcan (jud. Brașov) 9 Martie, 29 August. — 10 Martie, 30 August
- Vurpăr 15 Mart., 1 Iulie. — 16 Martie, 2 Iulie.
- Zăbala 17 Febr., 30 Iulie, 6 Oct., 1 Dec.
- Zagăr 18—19 Ianuarie, 29—30 Martie, 25—26 Iunie, 5—6 Septembrie, 12—13 Noembrie. — 20 Ian., 31 Martie, 27 Iunie, 7 Sept., 14 Noembrie.
- Zam (jud. Hunedoara) și capre: 20 Mai, 7 Iulie, 28 August. și 16 Ianuarie, 15 Martie, 21 Mai, 8 Iulie, 29 August, 14 Sept., 30 Noembrie.
- Zălau   1—2 Martie, 7—8 Iunie, 5—6 Iulie, 6—7 Sept., 4—5 Oct., 6—7 Decembrie.
- Zărând (jud. Arad) 25 Febr., 27 Mai, 12 August, 9 Decembrie. — 26 Febr., 28 Mai, 13 August, 10 Dec.
- Zărnești 5 Mai, 20 Sept. — 6 Mai, 21 Sept.
- Zerindul mare 14 Ian., 25 August.
- Zeteleaca (județul Odorheiu) 1—2, Noembrie. — 25 Febr., 3 Nov.
- Zlatna 17—18 Martie, 16—17 Iunie, 30—31 Aug. — 19 Martie, 18 Iunie 1 Sept.
- Zorlențul mare (jud. Caraș-Severin) 11 Iulie, 24 Oct,

Datorințele bunului român.

I. Ce este Asociațiunea „Astra” ?

Este cea mai mare și cea mai veche societate românească din Ardeal, pentru răspândirea culturii în sânul poporului român.

II. Ce a făcut și va face Asociațiunea ?

1. A ajutat în timpuri grele, cu *burse*, tinerii români la învățatură de carte și de meserii — 2. A înființat o *bibliotecă centrală* în Sibiu. — 3. A înființat un *Muzeu* minunat, cuprinzând mai ales lucruri făcute de harnicele țărânce române, dar și altele eelea. — 4. A ținut zeci de mii de *conferențe* populare la sate și la orașe. — 5. A înființat *cursuri pentru analfa-beți* (neștiutorii de carte). — 6. A înființat *bănci populare și cooperative*. — 7. A tipărit, în zeci și zeci de mii de exemplare, *cărți de învățatură și petrecere pentru popor*. — 8. Tipărește revista „*Transilvania*”. — 9. A înființat *despărțăminte, cercuri culturale, biblioteci populare* la sate. — 10. A ajutat construirea de *Case naționale*. — 11. Ajută tipărirea unei biblioteci pentru cărturarii cu școală mai mare (de către Secțiile „*Astreii*” din Cluj).

III. Ce trebuie să facă orice Român bun ?

1. Să se *înscriscă membru* la Asociațiune (membru fondator 1000 Lei, membru pe viață 500 Lei, membrii activi 30 Lei). — 2. Cărturarii cu știință de carte mai multă să aboneze revista „*Transilvania*” și să cumpere cărțile tipărite de Secțiile „*Astreii*”. Aceștia, și apoi lumea dela sate să cumpere broșurile din Biblioteca populară a „*Asociațiunii*” (fiecare coală de tipar de 16 pag. 1 Leu, 50 coale cu 800 pag. 50 Lei)

Partea de învățătură și petrecere.

Redactată

de

Horia Petra-Petrescu.

M. S. Regele Mihai I.

În cumplitele frământări ale vremilor cari s'au adeverit încăodată mai tari ca oamenii, — căci după vorba bătrânului cronicar al Moldovei: „nu omul e la cârma vremilor, ci bietul om sub vremi”, — Țara românească a trecut prin primejdii de moarte în vara anului 1940.

Strâmtorați la toate granițele de popoare neprietene, primejdiile, după ce ne-au pândit dela întemeierea României mari necurmat, s'au năpustit toate deodată asupra noastră: la răsărit, la apus, la miazăzi.

Fără războiu, am pierdut Basarabia cu Bucovina la Nord, aproape jumătate din Ardeal și două județe din sudul Dobrogei.

O treime din țară s'a dus sub trei stăpâniri străine.

La capătul acestui calvar s'a urcat pe tronul Țării tânărul Rege M. S. Mihai I, după abdicarea fostului Rege Carol II.

În paginile acestui calendar din anul trecut prăznuiam împlinirea vrăstei de 18 ani a Moștenitorului Tronului, ajungerea Lui la majorat și intrarea, ca membru de drept, în Senatul Țării.

Cine ar fi putut prevedea atunci că peste un an El va fi chemat să urce Tronul României, între împrejurări atât de tragice, de nenorocite, pentru Țara și poporul românesc? Că va fi chemat în fruntea unei Țări mutilate, pe care vitejia neamului și dreptatea lui Dumnezeu o făcură mare, adunând în ea aproape pe toți românii?

În mijlocul suferințelor fără nume ale neamului, Dumnezeu care nu-și uită în veci de dreptatea Lui, ne-a dat un Rege tânăr și nevinovat să fie îngerul ocrotitor al Țării noastre înjunghiate, să-i scoată din inimă pumnalul ucigaș cu ajutorul unui popor ce privește la tânărul Domn al Țării ca la soarele de pe cer.

Frageda Lui tinerețe, marea Lui curăție de suflet, virtuțile creștinești și românești, toate în floare în scumpa Lui ființă, sunt o cheazășie că Dumnezeu L-a ales să vindece rănilile adânci ale românismului.

Pentru că biruința începe cu nevinovăția unui suflet curat și cel mai tare înaintea Domnului e omul care trăiește în cinstirea Lui și a legilor Lui.

M. S. Regele Mihai I a crescut pe pământul sfânt al Țării românești, în mijlocul poporului, în mijlocul tinerilor români de vârsta Sa, cu care împreună a învățat la școală, împreună și-a petrecut cei nouăsprezece ani de viață.

A ținut să cunoască Țara în lung și în lat, a aprofundat trecutul românesc, cunoaște suferințele veacurilor apuse și simte viitorul românesc cu sufletul cald al tinereții, al întregului tineret român.

Modest, bun, nobil la suflet, înțelept, vlăstar tânăr din care va crește stejarul puternic, M. S. Regele Mihai I, e azi ocrotitul de Dumnezeu, pentru ridicarea României din prăpastia de azi.

Pentru tinerii Lui umeri e o sarcină nespus de grea, pe care poporul întreg are o datorie sfântă să I-o ușureze: cu dragostea curată, cu ascultarea strânsă, cu munca și cu vitejia.

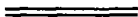
M. S. Regele Mihai I are, după Dumnezeu și după dragostea și sprijinul întregului popor, o mare și înțeleaptă povățuitoare, în scumpa Sa mamă *M. S. Regina mamă Elena*, care s'a grăbit la chemarea Țării, să vină din străinătate unde a

fost exilată, lângă Fiul Său, pentru a-I desăvârși educația.

Și are M. S. tânărul nostru Rege un alt stâlp puternic de sprijin, pe d-l General *Ion Antonescu*, conducătorul Statului și președintele Consiliului de miniștri, care a adus mântuirea țării în ceasurile ei cele mai nenorocite și primejdioase, cu ajutorul tineretului legionar din România, care azi e în fruntea Statului.

Toată suflarea românească, la începutul noii Domnii, se roagă cu lacrimi fierbinți Părintelui ceresc: „Doamne iartă-ne toate păcatele și crimele trecutului. Doamne izbăvește-ne de greaua urgie care s'a abătut, pentru ticăloșia noastră, asupra țării și poporului românesc! Doamne dă vieață îndelungată tânărului și nevinovatului nostru Rege Mihai I, întărește brațul Lui asupra tuturor dușmanilor! Doamne dă vieață nouă sufletelor românești, să trăiască în cinste, în dreptate, în muncă și vitejie, să fim vrednici de nevinovăția noului Domn și să ispășim tot ce am greșit cumplit până azi. Doamne ajută-I Lui și nouă să ajungem din nou la dreptatea neamului românesc și fă-ne vrednici să n'o mai pierdem niciodată!”

I. AGĂRBICEANU.

„Astra“ în fața durerioaselor evenimente.

Dr. GH. PREDA,
vicepreședinte al „Astrei“.

Nu s'a închis de tot rănilile cauzate de așa zisul mare războiu de acum 20 ani și iată că ne găsim în fața unui alt războiu și mai mare și mai crâncen.

Pornit din principiile revizionismului și ale diferitelor curente de gândire, acest nou războiu lasă și mai mult frâu liber armamentului de distrugere omenească.

El aduce pe câmpul de bătălie tot ceea ce tehnica modernă de luptă a putut inventa în privința motorizării, aviației, etc.

Acest războiu atinge foarte dureros interesele noastre de neam, istorice, tradiționaliste.

Părți din trupul țării noastre au fost desfăcute și trecute sub regimuri străine.

Am fost obligați să lăsăm vecinilor: Basarabia, Nordul Bucovinei, Cadrilaterul Dobrogean și aproape jumătate din Ardeal. Acest din urmă teritoriu va sta — sub o dominație, care a asuprit poporul din părțile ardelenne, maramureșene, bănățene și crișene timp de aproape o mie de ani

și care și de astădată și-a inaugurat stăpânirea prin atrocități condamnabile.

Am privit cu sufletul îndurerat executarea acestor obligații, împărțind durerea fraților pe care soarta i-a destinat pentru moment să rămână sub aceste regimuri străine. Nu ne îndoim că ei vor constitui bastioanele credincioase nației române, păstrând și dezvoltând simțul de integrare și unitate națională.

De altfel poporul nostru — care se găsește la încrucișarea drumului unor națiuni și civilizații ce s'au războit mereu în vremuri, -- pot zice că s'a oțelit în lupta cu grelele împrejurări. Felul cum acest popor a știut să îndure și să înfrângă greutatea dezvoltării sale, poate servi de exemplu altor popoare.

Infrățit cu munții, cu pădurea, apele, câmpia și tot ceea ce compune glia sa strămoșească, neamul nostru a ținut să-și mențină ființa sa națională, străbătând vremurile vitrege, când în prigoană, sub scutul munților și al pădurilor ocrotitoare, când în robie la vecini, când în libertate, în căminul său național.

Aducând jertfe pe calea lungă a suferinței, acest popor cu virtuți excelente, cu visionari plini de curaj, cu eroi neînfricoșați, a luptat și a mers

înainte spre orizontul senin al libertății și unității naționale, spre câștigarea drepturilor sale firești.

Dacă ne întoarcem cu gândul spre trecutul ce se pierde în negura istoriei și dacă căutăm să trecem cu ochii minții noastre, desfășurarea vieții noastre naționale, vom vedea că dela Marele împărat Traian și Rege Decebal și până la Ferdinand I, făuritorul României Mari, a existat o pleiadă de bravi și luminați conducători, cari au călăuzit pașii nației noastre, apărând-o contra lâcomiei nesățioase a dușmanilor, desrobind-o atunci când căzuse în robia popoarelor vecine.

Ne vom aminti totdeauna cu respect și pietate de toți acești predecesori, ale căror trupuri zac în glia acestei țări. Mormintele lor constituie pentru noi farurile, care luminează conștiința datoriei noastre; poruncile lor formează conținutul instinctului nostru național și ele se rezumă în imperativul: de a păstra demn moștenirea ce ne-au lăsat-o, de a ne gândi veșnic la întregirea și unitatea noastră națională.

Există — precum știm — un strâns raport între instinctul național și destinul națiunii. Tot ceea ce poate micșora tendințele instinctive, micșorează destinul.

Se impune deci astăzi mai mult ca oricând să întărim acest instinct, prin o solidaritate națională.

O solidaritate, venită nu prin frica de a pierde ce avem, dar prin complexul factorilor ce ni-l transmit înaintașii și care inobilează cadrul naționalismului sufletesc.

Ne trebuie o solidaritate în sforțările pentru întărirea armoniei claselor sociale și profesioniste, fie că este vorba de sate, unde se găsește izvorul energiilor noastre naționale și unde se impune o nivelare justă a condițiilor de viață; fie la orașe, unde este vorba de adevărata înfrățire a diverselor categorii profesionale.

Ne trebuie o solidaritate în a economisi banul câștigat prin muncă și cinste, folosindu-l numai pentru ceea ce este strict necesar și în ducerea unui traiu modest, fără sfidări și fără rușini.

Ne trebuie o solidaritate în păstrarea bunelor obiceiuri, datine, tradiții și credințe, în tot ceea ce constituie deci etnicul nostru, propria noastră ființă, cu un cuvânt o solidaritate în jurul patriei, tronului și conducătorului statului.

În cadrul instinctului nostru național astfel întărit, trebuie să aducem într'un întreg activitatea noastră. Prin aceasta vom grăbi reîntregirea noastră, vom asigura destinul nostru.

Cu o structură proprie, dezvoltată în condiții deosebite, neamul nostru își are — este drept — un destin, care privește spre cer, spre Dumnezeu; dar ființa acestui popor, care-și înalță fruntea spre puritatea Dumnezeiască, are în figura sa ceva blând, ceea ce exprimă dorința unei păci demne.

Noi am întins și vom întinde mâna prietenească și loială tuturor aceloră ce ne respectă libertatea, rodul muncii noastre constructive, frontierele noastre firești. Prin aceasta credem că mergem pe calea bună ce ne-o indică strămoșii și eroii neamului.

Ca orice instituție culturală, care are menirea să înlesnească nu numai opera de cultură, dar și ducerea la bun sfârșit a actelor sociale și naționale ce au strânsă legătură cu această cultură, „Astra” noastră, creată și susținută pe fundamentul trainic al bisericii și școlii, a urmărit veșnic încheierea vieții noastre culturale, sociale, naționale.

Ca o bună păstrătoare a obiceiurilor, datinelor, tradițiilor și credințelor, „Astra” a căutat, pe lângă cultură, să scoală la iveală din comorile trupești și sufletești ale poporului din părțile ardelenene, maramureșene, crișene și bănățene.

Conștientă de dreptul de viață națională a poporului din aceste meleaguri -- drept, înscris cu pagini de sânge și suferințe, -- „Astra” și-a manifestat în toate ocaziile prielnice, elanul de viață naționalistă și în acest crez și-a îndreptat și adunat activitatea culturală, pregătind poporul la realizarea idealurilor sale.

În clipele istorice de astăzi ale neamului „Astra” va continua cu același avânt misiunea sa culturală, socială, națională. Ea nu se lasă intimidată de surprinderile momentului și nici nu se va lăsa condusă de evenimente, fără a nu rezista lor.

Infruntând greutatea ce se vor ivi, așa, precum le-a infruntat pe cele din trecut, „Astra” va păși mereu înainte, condusă de un același ideal, în-suflețită de puterea acelora ce i-au dat viața, de puterea acelora, ce au întreținut-o, au susținut-o și au stimulat-o.

„Astra” va rămâne, deci, ceea ce a fost: un far de lumină pentru popor și de armonie dintre frați, dar în același timp o sentinelă neclintită, la postul de veghere al națiunii.

Cu credința în Dumnezeu, în forțele și destinul neamului, „Astra” păstrează convingerea că din sânul acestui neam, vor ieși la timpul po-

trivit, oamenii plini de curaj și abnegație, care vor ști nu numai să apere țara, dar să o și întregască.

Craii tânăr.

*Noapte cât mai neagră s'a lăsat
Peste neamul nostru sfășiat,
Plin de răni și de înveninare,
Rupt în trei din România mare.*

*Chinurile iadului ne pasc
Alte chinuri infernale nasc. Library Cluj
Gem sub cnut și sub călcâi barbare
Românii 'n strămoșeștile hotare.*

*Zodii rele sângerează 'n zări,
Vinete furtuni în depărtări,
Și-au trăznit în noi, în direptate,
Ni s'a 'nfipt jungherul pe la spate!*

*In ce vremuri Tari, Măria Ta,
Ți-a fost scris pe Tron a te urca!
N'am fost vrednici în înseninare,
Țara să Ți-o punem la picioare.*

*Numai trupul rupt, însângerat
De păcate grele blestemat!
Greu ne este, Doamne, și rușine
Ochi orbiți să înălțăm spre Tine!*

*Dar jurăm să ardem în cuptor
Tot ce-i rău în noi și în popor
Să 'nviem virtuțile străbune,
Suflet nou națiunea s'o răzbune.*

*Inger fraged, Crai nevinovat
Visurilor sfinte Impărat:
Oaste nouă crește 'n România,
Cu ea câștiga-vei bătălia.*

S. V.

Pânea.

— Legendă de pe marginea lacului Zuyder (Olanda). —

Marinarii dela gurile Rinului și de pe lângă lacul Zuyder, din Olanda, își povestesc o legendă, vrednică de a fi cunoscută pentru frumusețea ei.

Zice-că să fi fost odată un oraș strălucit în apropierea lacului Zuyder. Palatele minunate, de ale neguțătorilor bogați, care își trimiteau corăbiile până departe-departee, să se întoarcă încăr-

cate cu toate bunătățile — erau și ele pline-stup. Par'că ar fi locuit acolo niște califi din țările Orientului, ale Răsăritului și nu niște neguțători olandezi.

O femeie, Richberta, să fi avut cele mai mari minunății adunate și să fi fost cea mai bogată dintre toți. Frumoasă era ea, nu-i vorbă, dar se cuibărise în inima ei mândria de norocul ce dase peste ea și invidia, când vedea că și alții au fost norocoși în viață.

Odată a dat Richberta o serbare cu mare alai și plină de belșugul cel mai fără de seamăn. În mijlocul ospățului numai că apăru un oaspete bătrân, străin, care spunea că multe țări luase de-a-lungul și de-a-latul și că venise anume să se minuneze de bogățiile Richbertei, a celei mai bogate și frumoase cetățene a orașului Stavore, că așa-i ziceau orașului aceluia. I-a căzut bine stăpânii laudele auzite și l-a poftit să ia și el loc între meseni, bătrânul însă s'a rugat ca — mai întâi și mai întâi — să i se dea *pâne* și *sare*, după cum era obiceiul în Răsărit de soare. A dat poruncă Richberta să i se aducă cele dorite — dar, să te miri și să faci ochi mari, în toată casa, unde erau de toate, din plin, nu s'a găsit nici chiar o bucățică de pâne, mâncarea celor lipsiți!

Oaspetele nu spuse nicio vorbă apăsată, se așeză la masă, ospătă, povesti despre cele întâmpinate în vieță, în nenumăratele-i călătorii, dar nu întrelăsă să se știe că fericirea omenească este trecătoare. Toți ascultară cu multă luare-aminte. Când stăpâna casei, atinsă nițeluș că nu aduce și acum laude frumuseții ei și ale celor ce vede pe-acolea, îl întrebă pe bătrân cum găsește cele de jur-împrejur, nu se dete înapoi oaspetele să laude strălucirea ce o vede, dar... și aici se opri, la darul ăsta, dar, spuse el, *ce este mai nobil din ce produce pământul*, nu află în gospodăria ei împărătească.

Au fost zadarnice toate opintelile Richbertei de a știrici dela bătrân ce produce pământul mai nobil, deoarece bătrânul ocoli răspunsul și mai apoi dispăru.

Nu peste mult trimise mândra negustoreasă din Stavore o salbă întreagă de corăbii, pe mare, să străbată ținuturile. Căpitanul corăbiilor ăstora n'avea altă împuțernicire decât aceea de a găsi de ceea ce se plânse bătrânul oaspete, că nu găsisse: ceea ce zămislește mai nobil pământul. Și s'au pornit oamenii Richbertei pe lucru, zor-nevoie și în Apus și în Răsărit — dar pas să dea de ce căutau! Numai că se întâmplă odată că s'au re-

vărsat valurile mării într'una din corăbii și au început să putrezească alimentele, din ce se nutreau zilnic marinarii. Tocmai de pâne și de făină au început să ducă lipsă oamenii. Atunci conducătorul să fi înțeles că mai prețioase decât mărgelele scumpe și decât aurul sunt pânea și făina și atunci să fi priceput tâlcul cuvintelor întunecate ale străinului din Soare-Răsare.

N'a mai zăbovit căpitanul pe mări, ci și-a încărcat o corabie cu grâul cel mai minunat ce l-a găsit și a dat poruncă să plece toți către casă. Ajuns, i-a destăinuit stăpânii, că acum știe ce este mai prețios din toate bunurile pământului.

Atunci a început Richberta să râdă tăios, a batjocură și întrebă pe cel ce venise cu corabia încărcată de grâu: „Din care parte ai încărcat grâul?” — „Din partea dreaptă”, îi răspunse căpitanul. — „Așa? Atunci să arunci făr' de multă vorbă, *în mare*, întreagă încărcătura de grâu, pe partea stângă!”

Portul orașului Stavore a văzut mai apoi cum săracii orașului s'au apropiat de stăpâna cea bogată și cum s'au rugat de ea, cu mâinile ridicate și cu lacrămile în ochi, să nu carecumva să arunce în fundul mării bunătate de grâu, ci să li-l dea lor, să-și potolească foamea.

Dar Richberta nu s'a lăsat înduplecată, ci și-a dus propusul în îndeplinire, în timp ce sărăcimea murmură și blăstema în tăcere.

Ce să vezi? Grâul aruncat a ajuns să fie o sămânță de stricăciune. Din fundul mării au năpădit ca o pădure întreagă de păioase găunoase, ca bureții de mare și o dună (movllă) uriașe de nămol și de fel de fel de animale, de se împodmoli în fața portului plin de vieață de mai înainte a orașului Stavore, oprind corăbiile de a se mai apropia de port.

Soarta vru ca orașul strălucit de odinioară să sărăcească. Richberta ajunsese și ea la sapa de lemn, ea, ale cărei averi nu mai aveau binecuvântarea Domnului.

Marea, care își vedea potolite, alte-dăți, valurile în rada portului Stavore, năvăli acum cu cerbicie împotriva digurilor, le răpuse — într'o noapte furtunoasă — s'a revărsat în oraș, l-a înecat și pe el și l-a curățat de pe suprafața pământului.

Marinarilor li se pare că văd, câteodată, când valurile sunt mai limpezi, pe fundul mării, creștetele orașului strălucit de odinioară Stavore.¹⁾

---

1) După „Legende de ale Rinului“, de Wilh. Ruland.

România legionară.

Nenorocirile cumplite care s'au abătut asupra României în 1940, au venit în mare măsură din vina noastră. Cum spune fabula cunoscută de toți. Toporul și pădurea: cele mai multe rele nu ți le fac străinii, ci un pământean de-al nostru, o rudă sau un frate.

Este adevărat că în anul 1940, ba chiar dela începutul războiului, au rămas numai trei țări sau mai bine zis, trei oameni stăpâni peste Europa. Și noi am stat mereu ca între trei pietre de moară, fiecare gata să ne strivească.

Dar nu mai puțin adevărat este că noi acasă ne-am cufundat în toate mocirlele.

Peste douăzeci de ani ne-am luptat între noi, prin multele partide politice - risipindu-ne fără nici un folos puterile și uitând că dușmanii dinlăuntru - jidovii mai întâi - pun mâna pe toate averile țării.

Tineretul României a început să arate primejdia încă din primii ani după unire și primejdia jidovească și a luptelor de partid și a imoralității și a ticăloșiilor în care se cufundau cei ce aveau puterea în mână.

Poporul întreg nu s'a dorit împărțit în partide, ci într'o singură frăție românească, pentru a putea munci și a întări unirea.

Dar cei ce au avut, pe rând, puterea în mână, toate partidele, n'au înțeles și n'au voit să dea ascultare nici tineretului, nici poporului. Pe cei tineri i-au crezut niște visători, pe cari i-au persecutat, încercând în toate chipurile să le astupe gura. Cu poporul își făceau jocul lor politic.

Când în sfârșit s'au desființat partidele politice, în loc să se caute singura organizație vie care mai avea suflet și să fie pusă la conducerea țării, s'a purces la înființarea Frontului și pe urmă a Partidului Națiunii, organizație poruncită de sus, dar care era cu trup fără suflet, ori cu sufletul vechiu al tuturor partidelor politice, pentru că oamenii erau tot cei vechi, cu moravurile lor. Organizația vie, cu suflet mare a tineretului, a ajuns sub o prigoană cumplită, în loc să fie adusă la conducerea statului.

Mișcarea legionară a fost declarată dușmană a statului. Fruntașii ei închiși în temnițe și la-găre, au fost scoși numai pentru a fi uciși mi-selește, cu miile, în frunte cu Căpitanul ei Zelea Codreanu.

Sunt cunoscute de sufletul însângerat al țării crimele fără de nume, care au fost săvârșite împotriva tineretului legionar al țării.

Vor rămânea ca o groaznică pată de sânge pe întregul nostru viitor.

Dar mișcarea legionară n'a putut fi înfrântă.

Totdeauna sângele martirilor e sămânță de viață nouă.

Mișcarea legionară este în primul rând o biruință asupra propriului suflet, biruință launtrică a tuturor aceluia care au jurat să fie oameni cinstiți, dreپți, curați, muncitori, viteji, gata de jertfă pentru țară și țară. Care au jurat moartea tuturor ticăloșiiilor în care trăiau cei ce aveau puterea în mână.

Era o mișcare de renaștere morală și românească, ce nu putea muri de gloanțe, nici de spânzurătoare. Și ea n'a murit, ci mai vârtos a crescut și s'a întărit în vremea cumplitei prigoane.

Și a ajuns printr'o lovitură de Stat, care a schimbat din rădăcini, întreaga structură a țării, să creeze *România legionară*.

Dar când?

Nu când ne-ar fi putut mântui granițele, ci când țara era micșorată cu a treia parte din ea.

Puterile răului stăpânitoare la noi, nu și-au luat mâna de pe putere, până le-a fost retezată odată cu granițele țării.

Dela mijlocul lui Septemvrie 1940, a început noul regim al României legionare.

È singura și întreaga nădejde ce a rămas țării și neamului. O viață nouă de cinste, de dreptate, de muncă și de jertfă, de eroism, a început în nenorocita noastră Românie.

Oameni cu adevărat noi sunt la cârma țării în cele mai grele împrejurări pe cari le cunoaște istoria românească.

Ei, prin suferințe cumplite și lupte pentru credința lor, au dovedit că nu mințesc, că își pun viața pentru îndreptarea României.

Datoria tuturoră e să le ajutăm, cu orice jertfă. Și mai întâi să ne curățim și să ne primenim sufletele, să samene cu a legionarilor. Să ne facem cu toți vrednici de a fi legionari prin credință, cinste, muncă și jertfă.

Să înviem cu toții, pentrucă numai așa vom putea învia România între granițele ei de ieri.

I. A.

Hărniciă este mama fericirii.

Beniamin Franklin.

Rugăciune.

*Din cer, Atotputernic Dumnezeu,
Coboară mila Ta mântuitoare
Și vindecă ș'alină neamul meu
De arzătorul chin în care moare.*

*E spintecată azi ca și 'n trecut
Mândria noastră: România mare,
Și toată bucuria ce-am avut
S'a înecat în lacrimi amare.*

*O rană-i trupul neamului român
Tăiat în trei de liftele păgâne;
Dușmanul vechiu e azi din nou stăpân,
Și 'nsângerează țările române.*

*Dac' am greșit, crunt ispășim acum,
Călcați în țărna gliei cei străbune,
Te 'ndură, Doamne și ne-arată drum
Și dă-ne sufletul ca să răzbune.*

*Dreptatea noastră e dreptatea Ta,
Mireasă dragă 'ndelung așteptată...
De veacuri sângerarăm pentru ea
Și azi de dușmani iarăși e furată.*

*Ne iartă, Doamne, și 'ntărește iar
Slăbitul braț și sabia în mână
Ne-o pune: 'n vijelie și în jar
Tu fă să ardă inima română.*

*Să desrobim din nou frați chinuiți
Cari strigă către ceriuri răzbunare:
Sub blestem de strămoși și de părinți
Să 'nviem iarăși România mare.*

S. V.

Rodica.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

*Purtând cofița cu apă rece
Pe ai săi umeri, albi, rotunzori,
Juna Rodică voioasă trece
Pe lângă junii sămănători.*

*Ei cu grăbire îi sar în cale
Zicând: „Rodică, floare de crin,
„In plin să-ți mergă vrerile tale,
„Precum tu, dragă, ne ieși cu plin!*

*„S'ajungi mireasă, s'ajungi crăiasă!
„Calea să-ți fie numai cu flori,
„Și casa casă, și masa masă
„Și sânul leagăn de pruncușori!“*

Cu grâu de aur ei o presoară,
 Apoi cofița întreagă-o beu,
 Copila râde și 'n cale-i sboară,
 Scuturând grâul din părul său.

VAS. ALECSANDRI.

Plugurile.

Noroc bun! Pe câmpul neted ies Români cu-a lor pluguri!
 Boi plăvani în câte șase trag, se opintesc în juguri.
 Brațul gol apasă 'n coarne; fierul taie brazde lungi
 Ce se înșiră 'n bătătură ca lucioase negre dungi.

Treptat câmpul se umbrește sub a brazdelor desime;
 El răsună 'n mare șgomot de voioasa argățime,
 Iar pe lanul ce în soare se svântează fumegând
 Cocostârcii cu largi pasuri calcă rar și meditând.

Acum soarele-i l-ameazi; la pământ omul se 'ntinde;
 Când de fete și neveste dela sat aduc merinde:
 Plugul zace 'n lan pe coaste, iar un mândru flăcăoaș
 Mână boii la izvoare și îi paște la imaș.

Sfântă muncă dela țară, izvor sacru de rodire,
 Tu legi omul cu pământul în o dulce înfrățire !..
 Dar lumina amurgește și plugarii cătră sat
 Haulind pe lângă juguri se întorc dela arat.

VAS. ALECSANDRI.

Sămănătorii.

Sămănătorii harnici cu sacul subsuoară
 Pășesc în lungul brazdei pe fragetul pământ;
 Pe culme, pe vâlcele se sue și coboară,
 Svârlind în a lor cale sămânța după vânt.

— „O mie!“ zice unul menind cu veselie.
 — „Noroc și roadă bună!“ adaugă un alt.
 Ca vrabia de toamnă rotund spicul să fie!
 Ca trestia cea naltă să fie paiul nalt!

Din zori și până 'noapte tot grâul să răsară:
 În el să se ascundă porumbii osteniți
 Și când flăcăi și fete vor secera la vară
 În valuri mari de aur să 'noate rătăciți!“

Sămănătorii veseli spre fund înaintează,
 De-a curmezișul brazdei boroanele pornesc
 Și grapele spinoase de-aproape le urmează,
 Ingroapă 'ncet sămânța și câmpul netezesc.

VAS. ALECSANDRI.

Omul să nu se tânguie de epoca în care
 trăiește; cu asta nu ajunge la nimic. Este
 epoca rea: ei bine, ești aici să o faci mai bună.
 Carlyle.

50 ani dela moartea lui Vasile Alecsandri.

Vasile Alecsandri s'a născut în Bacău, în 1819. Studiile și le-a făcut la Iași și Paris. În 1840 publică prima sa lucrare: „Buchetiera din Florența“, în revista „Dacia literară“ a lui Kogălniceanu.

După suspendarea revistei face o călătorie prin țară, *culegând poezii populare*. În 1840, ca director al teatrului, dimpreună cu Kogălniceanu și Negruzzi, scrie primele sale comedii.

Fiind unul din revoluționarii dela 1848, este exilat de domnitorul Mihail Sturza.

Plecând în străinătate, Alecsandri face o înținsă propagandă pentru Principatele Române. După războiul Crimeii ajunge membru în divanul ad-hoc și luptă din răputeri pentru unire.

După abdicarea lui Cuza, al cărui susținător și admirator era, se retrage din viața publică la moșia sa, ocupându-se cu literatura.

Când vine războiul din 1877 Alecsandri își regăsește vechea lui vigoare și cântă faptele de atunci. Astfel ne dă „Peneș Curcanul“, „Balcanul și Carpatul“, etc.

La concursul dela Montpellier Alecsandri dobândește titlul de „Bardul latinității“ pentru poezia sa „Ginta latină“.

În ultimii ani a fost ministru plenipotențiar la Paris și fusese ales membru al Academiei.

A murit la Mircești, în 1890.

Scrieri: Doine și lăcrimioare. Suveniri. Bălăde adunate și îndreptate. *Piese de teatru*: Conu Iorgu dela Sadagura. Herșcu Boccegiul. Chirița în Provincie. Cetatea Neamțului. *Proză*: Salba literară. O călătorie în Africa. O preumblare în munți. *Poezii*: Pasteluri și legende. Ostașii noștri. Varia. *Teatru*: Despot Vodă. Fântâna Blanduziei. Ovidiu. (După „*Antologia scriitorilor români*“ de I. A. Bassarabescu și Vasile V. Haneș.)

Ce a scris V. Alecsandri, în 1849 despre săteni?

„Mie mi-e drag românul și știu a prețui bunătațile cu care l-a dăruit natura. Mi-e drag să-l privesc și să-l ascult, căci el e simplu și frumos în înfățișarea lui; căci e curat, înțelept, vesel și poetic în graiul său.“

„Imi plac obiceiurile sale strămoșești, credințele sale, dansurile sale vechi și strămoșești, portul său minunat, care - la Roma - se vede

săpat pe coloana lui Traian, cântecele sale jalnice și melodioase și mai ales poeziile sale atât de frumoase.

„Eu îl iubesc și am multă nădejde în acest popor plin de simțire, care cinstește bătrânețele, care-și iubește pământul și care e mândru de numele său de Român.

„Am multă nădejde într'acest neam a cărui cuminenție e tipărită într'o mulțime de proverbe, unele mai înțelepte decât altele; a cărui închipuire minunată e zugrăvită în poveștile sale; a cărui inimă bună și darnică se arată în obiceiul ospetiei pe care l-a păstrat cu sfințenie dela strămoșii săi; al cărui geniu lucește atât de viu în poeziile sale alcătuite în cinstea faptelor mărețe“.

Din vestitul scriitor de fabule Lafontaine:

I. Mai mult dulceața=aduce

Decât dă violența.

II. Un „ține 'n mână“ e mai mult

Decât de două ori: „avea=vel“.

Lenea se aseamănă ruginei și mistuie mai repede decât secătuieste puterile munca.

Beniamin Franklin.

Două neamuri.

Scriem aceste rânduri în zilele însângerate dela sfârșitul lui Septemvrie, când ne-au îngrozit veștile suferințelor năpraznice ale fraților ajunși din nou sub unguri. Și nu sunt numai vești: sunt soli bătăuți, schingiuiți și impușcați scăpați de-acolo, care zac azi în spitalele din România, din apropierea noii frontiere.

De ceea ce au văzut și au suferit, de ceea ce istorisesc, se încrâncenează carnea pe om, iar sufletul îngheață.

Un fruntaș român conducătorul unei mari instituții economice, care a fost obligat să rămână deccamdată în teritoriul celalalt, scrie: „Vă spun că sunteți fericiți toți care ați putut pleca, lăsându-vă aici tot ce ați agonisit o viață. Niciodată nu mi-aș fi putut închipui ca ungurii să se poarte așa de groaznic cu românii. A vorbi pe stradă românește, e o primejdie de moarte“.

Cel ce scrie a ținut în instituția pe care a condus-o număroși funcționari unguri vreme de două decenii.

Poporul român cunoaște numai o parte din grozăviile săvârșite de bandele ungurești, în vederea autorităților și armatei maghiare. S'au pe-trecut lucruri ca la năvălirea tătarilor,

Deși ungurii s'au obligat cu prilejul hotărîrii dela Viena, să fie pe viitor și ei oameni, nenorociții noștri frați s'au trezit în spate cu fiarăle.

Cum ne-am purtat noi cu ei vreme de douăzecișidoi de ani? Am făcut vreo deosebire între ei și noi? Facem vreo deosebire chiar azi între noi și ungurii rămași în România? Pe cine am spânzurat, pe cine am ars pe rug, pe cine am chilăvit în bătăi?

Le-am dat pământ ca și românilor; le-am dat drept de vot ca și nouă; am ținut în slujbe pe toți cei ce au voit să facă jurământ de credință statului român; celorlalți le-am dat pensuni; nu ne-am atins de limba, biserica și școala lor; tipăreau mai multe ziare ca toți românii din Ardeal; vorbeau ungurește unde poșteau.

Și acum răsplata cruntă o vedem. Suntem două neamuri care din pricina lor, nu a noastră, nu putem trăi împreună. Puterile ceriului sau puterile iadului trebuie să ne despartă unii de alții. Altfel nu va putea fi pace în vecii vecilor între noi și ei.

Sunt două săbii care nu pot sta într'o teacă.

Neamul românesc e bun și blând, ei sunt cu simțămintele întregi așa cum le-au adus din Asia. Nu putem trăi împreună din vina lor, nu a noastră.

stră. Și legea lumii noi e ca fiecare popor să se stăpânească și să se conducă pe sine însuși. Dar acum Ungaria are aproape jumătate din populația sa iarăși neamuri străine: români, ruteni, slovaci, germani, laolaltă peste patru milioane.

Așa nu poate fi pace!

Ceva despre bibliotecii.

În fruntea unei biblioteci publice dintr'un oraș se află ~ pe lângă inscripția: „*Biblioteca municipală*“ și cuvintele: „*Dacă oii la mine, te găsești la tine!*“

Ce invitație plină de curtenie și al cărei tâlc ar fi cu cale să ispitească și pe cetitorii bibliotecilor noastre de prin „Casele culturale“!

Dacă te simți ca la tine acasă în bibliotecă ~ nu-i așa? ~ te și îngrijești ca tot ce este acolo să fie în bună stare, să nu se strice nici dulap, nici scaune, nici mesele la care se citește și ~ mai cu seamă ~ nici cărțile împrumutate spre citit. Ai fi gospodar rău dacă uneltele le-ai lăsa să le cuprindă rugina și mobilele mucegaiul ~ în tocmai așa dacă ai rupe foi din cărțile împrumutate sau le-ai murdări,

Un german a călătorit odată în *Finlanda* și a descris, într'un calendar din 1915, ce i-a fost dat să vadă într'o *casă țărănească* din țara aceea. Ajunsesse să innopteze în mijlocul Finlandei, nu departe de unul din cataractele (căderile de apă) cele mai minunate ale Europei, Imatra, într'o pădure de brad. Pe acolo nu pătrundeau excursioniștii grăbiți, să ia la cunoștință frumusețile naturii și să plece mai departe, ci era o casă țărănească, în care te puteai adăposti într'o odaie, dacă erai călător, pentru o sumuliță de bani. Nici vorbă de hotel sau de restaurant. În singurătatea aceea locuiau țăranul și nevasta lui. În odaia, în care dormi călătorul, făcu ochi mari, dimineața, când intră femeia cu cafeaua, de era gata să i se răcească. Mare îi fu surprinderea când zări un dulap plin de cărți, iar pe mese și pe scaune alte cărți, iar pe pereți fel de fel de reproduceri frumoase după icoane vestite de ale poporului finlandez. Și țărani aceștia nu erau bogați, nici vorbă!

Și ce mai cărți! Firește, Biblia și Cartea de rugăciuni nu lipseau, dar pe lângă ele, „cele mai bune, mai nouă și mai scumpe opere ale literaturii finlandeze și din străinătate“. În limba suediană și finlandeză a găsit oaspele cărți în traducere - apoi epopeea vestită a poporului fin-

landez „Calevala“ și multe cărți prețioase, unele chiar în legătură de lux. Pe toate se vedea că le cetiseră țărani aceștia, că nu le țineau numai de ochii lumii acolo.

Tot biblioteci de așa fel a găsit călătorul și la alți țărani în Finlanda, încât a plecat încântat din mijlocul unor astfel de țărani.

* * *

Tot așa de bune impresii a câștigat scriitorul *Edmondo de Amicis*, (în 1873!) călătorind prin *Olanda*, țara nordică. Acolo sunt ulițele așa de curățele de parcă ai umbla pe masă. Casele sunt cu gospodării model, flori și colorii surâzătoare pretutindeni.

Ținutul n'are munți, încât cel ce este obișnuit cu munții trebuie să se dea împăcat, găsind în schimb, alte frumuseți.

Scriitorul *Amicis*, el, cel căruia îi erau munții prieteni nedespărțiți - se lupta cu șesul, călătorind cu trenul dela *Leuward* la *Groning*. La o stație mititică a urcat un țaran blond (bălai), cu pânțelele rotofei, cu o cârpă mare, de lână în jurul gâtului și cu un lanț de aur la brâu. O căutătură prietenoasă i-a apropiat pe amândoi și în curând au început să povestească împreună. Cum? Firește, țaranul olandez nu pricepea boabă

italienește, dar tot s'a urnit vorba, cu cuvinte dintr'alte limbi și prin semne.

Așa a aflat Āmicis că tĀnărul olandez nu văzuse în vieața sa întregă munți! Înălțimile cele mai mari erau pentru ochii săi clopotnița bisericii și orizontul mai ridicat al dunelor, al nisipurilor olandeze! Se pregătea să călătorească odată până la un „munte“, Gheldria, care era unul din cei mai înalți munții ai țării – de 104 metri!

Și țĀranul acesta îl întrebă pe Āmicis ce face Garibaldi, revoluționarul italian, știa ce se discută în parlamentul italian, știa că a murit tocmai unul din cei mai mari scriitori, nu numai ai Italiei, ci ai Europei, Manzoni și – spre marea mirare a scriitorului italian – își da osteneala, la plecare, să rostească, în italienește, cuvinte vestite scrise de cel mai mare poet al Italiei, din Dante.

A vrut să apuce de mânecă Āmicis pe țĀran și să-i mulțumească pentru plăcerea avută în decursul călătoriei, dar acesta dispăru în mulțimea de pe peronul gării și dus a fost. „Ați înțeles ce neam de țĀrani se află în Olanda?“, întrebă Āmicis.

Cât trebuie să fi cetit țĀranul acesta olandez – și nu era o excepție, constată Āmicis – ca să poată vorbi cu scriitorul italian astfel! Biblioteca

lui va fi fost înrudită cu aceea a țăranului din Finlanda.

* * *

Dar dela casele țărănești din Finlanda și țărani din Olanda ~ să trecem la casele culturale din America.

Intr'un calendar din străinătate (1923) se găsesc informații prețioase privitoare la bibliotecile și „casele culturale“ din America.

În orășelele de provincie este de obicei „casa culturală“ cea mai înaltă și mai de seamă clădire din toate clădirile. E obiceiul, ca un fiu al orășelului, după ce a agonisit o avere rotunjoară, să dăruiască clădirea, din banii săi proprii. În parter se află de obicei, muzeul local, cu hărți mari, care arată împrejurimea, cu locurile vrednice de vizitat. În dulapuri speciale se arată animale și plante de prin ținutul respectiv, apoi soiurile de pământ și modul de prelucrare al materiilor localnice. Cele arătate sunt completate cu diagrame, cu date statistice. Mai este și lampa pentru conferențiar ~ apoi pe podiul ~ de pe care vorbește conferențiarul ~ un pian, iar în sală scaunele trebuincioase. Funcționarii culturali ai diferitelor religii, reuniunile muzicale localnice, administratorii colecțiilor și ai bibliotecii

pot să vorbească în sala aceasta și să capete sfaturi din partea publicului, în urma discuțiilor. Artiștii și învățații, care petrec vacanțele în localități de vilegiatură, sunt rugați să se producă. Conferențiarilor de meserie sunt primiți cu brațele deschise. În săli frumoase, sus, se află *biblioteca* - unde bibliotecarele stau totdeauna gata să dea informațiile trebuincioase, cerute de publicul cetitor. Și cetitorii hotărăsc ce cărți să se procure. Dorințele se pot însemna în catastife speciale. Bibliotecarele s'au specializat așa de mult, încât sunt în stare să dea sfaturi și afară de cărțile de celit - sunt adevărate funcționare ale culturii populare.

Și ca încheiere, câteva sfaturi.

O societate culturală germană (din Witten) a adăugat catalogului bibliotecii sale de împrumut :

„*Sapte sfaturi, cetitorilor*“,

sfaturi, care pot prinde bine și aiurea :

1. *Nu ceti* decât în timpul când *ocupația* ta din care trăiești *nu e stingherită*. *Nu ceti prea mult*, altfel obosești, nu mai ești atent, nu pricepi părțile mai pline de gingășie, de finețe ale cărții. 2. *Cetește numai cărți bune*, fiindcă timpul ce îl ai pentru cetit este prețios - cărțile cele rele îți strică gustul și nu te îmbogățesc de loc, câtă

vreme din cetitul cărților bune tragi un folos, care îți rămâne. 3. *Nu cetti nimic ce trece peste putința vârstei tale de a pricepe* - fiindcă mâncările grele nu le poate digera (mistui) orice stomac. Dă-ți osteneala ca încet pe încetul să *urci* la cărțile, care se pot înțelege cu mai mare anevoință. 4. *Recitește cărțile, care te-au ridicat sufletește sau au folosit la înaintarea ta*; ai să recunoști valoarea lor tot mai respicat și o să ai la fiecare recitare tot nouă și nouă plăceri. 5. *Nu cetti numai romane*, povestiri și romane, ci și poezii; înainte de toate pe scriitorii *clasici* (frunțași). Mai apoi: cetește și cărți de un *cuprins științific* - istoria omenirii și vieața din natură trebuie să formeze pietrele de temelie ale cunoștinței noastre. Multe care nu și-au atras așa atenția în copilărie, au acum pentru tine interesul cel mai mare. 6. *Cetește întotdeauna cu atențiune și încet* - numai așa vei scoate la iveală aurul din carte. Recapitulează mai apoi cuprinsul celor ceteșite și te răzgândește; altfel s'ar întâmpla ca și când nici n'ai fi cetit cartea. 7. *Ține cărțile întotdeauna curate și în ordine. Nu du degetul la gură ca să-ți umezești, când întorci foaia*; este o obișnuință aceasta, care n'are rost. Mai întâi de toate: *nu da cărțile în mâinile bolnavilor de boli mo-*

lipsitoare (scarlatină, vărsat, difteritis și altele) sau ale reconvașcenților după astfel de boale. Poți să contribui astfel ușor ca boala să se răs-pândească“.

După faptă, — răsplată.

I. AGÂRBICEANU.

Invățătura creștinească ne adeverește că ori ce faptă își are răsplata, și fapta bună și fapta rea. De multe ori și în vieața aceasta, totdeauna însă în vieața viitoare, în care credem.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

În istoria biblică sunt nenumărate pedepsele pe care Dumnezeu le-a trimis peste poporul lui Israel, pentru faptele lui rele, pentru păcatele lui. Mai ales pentru abaterea lui dela credință și închinarea la idoli.

Proorocii vestiau de multe ori înainte pedepsele ce au să vină peste popor, dacă nu se abate dela căile fărădelegii și nu va rămânea în credința în Dumnezeu cel adevărat și în poruncile lui.

De cele mai multe ori judecata lui Dumnezeu asupra celor nepocăiți venea sub forma cotropirii lui Israel de către alte neamuri. Po-

porul jidovesc era bătut în războaie, neamuri străine le luau în stăpânire țara, îi luau recolta, lăsându-l în foamete, îi ucidea bărbații, duceau în robie femeile.

Alteori poporul jidovesc a fost scos din țară, dus în robie de Babiloneni și Asirieni - popoare mari pe vremea aceea. Toate acestea pedepse erau trimise pentru păcatele poporului.

Când se pocăia din toată inima, când păra-seau fărădelegile și începeau o viață cinstită în credință și ascultare de legea Domnului Dumnezeu se milostivea de el, și îl scăpa de dușmani.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Când vedem ce s'a întâmplat în România noastră în anul negru 1940, nu putem să nu ne gândim și la bătaia lui Dumnezeu pentru păcatele noastre. Atâtea neamuri s'au pornit asupra noastră dintr'odată, încât am ajuns la marea suferință și ocară din zilele de azi. Pedepsa a venit pentru cei răi.

Știm cu toții cât am rătăcit dela calea cea dreaptă după împlinirea visului unirii tuturor românilor.

În loc să ne punem pe muncă și viață cinstită, pe post și rugăciune, să mulțumim lui Dum-

nezeu de tot ce ne-a dat, toți ne-am gândit numai la noi și la interesele noastre. Iar cei mai puternici, căpeteniile, s'au pus la masa întinsă și s'au ospătat din avuția țării, ca la un ospăț ce nu mai avea să se sfârșească.

În loc să ne iubim ne-am dușmănit și ne-am pizmuț; în loc să ne strângem într'o singură tabără, ne-am împărțit în cete potrivnice. În loc să facem România a românilor, ne-au copleșit jidanii și străinii și au pus mâna pe toate bogățiile țării. De cele mai multe ori cu ajutorul românilor care s'au lăsat plătiți de ei.

Bisericile au rămas goale, crâșmele s'au umplut. În loc să ascultăm cazania în biserică, ascultam afară vorbirile pline de țigănie ale politicianilor.

Posturile nu le-a mai ținut nime. Căsătoriile s'au desfăcut pe capete, necununații la biserică au sporit din an în an.

N'am mai vrut să avem copii, nici la orașe, nici la sate. Ne-am pus în calea legilor firești și a legilor lui Dumnezeu, pentru a nu avea greutate în creșterea copiilor și a lăsa averea la unul sau doi.

Ne-am învrăjbit pentru luarea slujbelor în sate, în orașe, în județ sau pe țară. Ne-am mâncat ca și câinii pentru un os de ros.

S'a irosit averea satului, județului sau a țării. N'am făcut sluşba decât pentru bani. Am cerut și dela cel sărac bani ca să-i facem dreptate. In civile și militare toți stăteam cu mâna întinsă gata să apuce.

Din aceasta grea imoralitate și abatere dela legea lui Dumnezeu am căzut și mai jos. Am început să ne ucidem frații între frați, fără judecată. Mii de copii ai noștri au fost uciși mișelește, fără judecată pentru că mărturiseau o credință de îndreptare pentru țara întreagă.

Mai în adânc nu puteam cădea, nici Dumnezeu nu ne mai putea răbda pentru toți cei ce au săvârșit ticăloșiile.

Și atunci a pocnit biciul lui Dumnezeu peste noi toți și ne-a tăiat numai cu porunca puternicilor zilei, fără robie ~ nici de sabie n'am fost vrednici ~ a treia parte din România.

Ne vom trezi cel puțin acum, când a trecut de ceasul al doisprezecelea ?

Cine vrea să vadă iar România mare, trebuie să se pocăiască și să înceapă o viață nouă, cerând iertare și îndurare dela Dumnezeu.

Pentru că Dumnezeu e milostiv și drept și pe cei ce se pocăesc se milostivește.

500 de ani dela născocirea tiparului în Europa.

S'au împlinit ¹⁾ 500 de ani de când au văzut lumina zilei întâiele tipărituri, la Maiența, oraș în Germania. Și mai înainte, e drept, se reproduceau manuscrisele în mai multe exemplare. Așa, marele călător-învățat Marco Polo a găsit în China xilografia, adică tiparul în lemn. Popoarele din Răsăritul îndepărtat se foloseau de acest tipar încă din anul 175 după Hristos. Cărțile sfinte chinezești erau tipărite în lemn, pe plăci. Cu litere de lemn erau cărți tipărite încă în veacul al VI-lea după Hristos - apoi în Japonia, Coreea (1337). Dar legătură între Răsăritul acela îndepărtat și Europa nu era pe atunci - astfel încât invenția tiparului în Europa n'a fost înfuițată de tipărițele din acele țări.

După cum se certau cetățile odinioară să adeverească cumcă poetul-cântăreț Homer s'ar fi născut în ele - așa au dus lupte șase țări europene, voind fiecare să dovedească născocirea tiparului pe seama câte unuia din cetățenii lor. Franța, Italia, Alsacia, Flandra (Belgia), Olanda, Germania.

---

¹⁾ 1940.

Dovezile sunt slăbuțe - mai hotărîtoare sunt dovezile Germaniei: în anii 1436-1439 avea Gutenberg o presă tipografică, cu litere turnate, de oțel. Ca aproape toți inventatorii, a suferit și Gutenberg mult în viață. Intrigi, datorii, încât nu avea cu ce să-și plătească nici chiar dobânzile.

Pe monumentul lui Gutenberg ridicat în orașul Maiența se află cuvintele: „O artă, care le-a scăpat grecilor și romanilor - a fost născocită de geniul unui german. Acum tot ceea ce știu bătrânii și cei tineri nu mai este numai al lor, ci aparține tuturor popoarelor“.

Lamartine, un scriitor francez, a descris „în-tâia carte a lui Gutenberg“ și a amintit de influința ce a avut-o asupra inventatorului german un paraclisier al catedralei olandeze din orașul Haarlem, cu numele Laurențiu Koster. Intre Koster și Gutenberg s'a legat o prietenie când călători odată Gutenberg pe acolo. Pentru instruirea seminaristilor tăiașe Koster într'o scândură de lemn, litere mari, citește. Cum a venit la gândul acesta?

Lamartine scrie: „Tinărul și săracul paraclisier din Haarlem era îndrăgostit. Mergând să se plimbe și să viseze, primăvara, în zilele de sărbătoare, afară de oraș, se așeza la poalele unor

sălcii, pe buza canalurilor. Cu inima plină-plinuță de icoana logodnicei sale, găsea plăcere, ca toți îndrăgostiții, să taie cu ajutorul briceagului său întâia literă a numelui iubitei sale și întâia literă a propriului nume, împletite împreună, ca un simbol rustic (dela țară) al unirii inimelor lor și a îmbrățișării destinului lor. Dar - în loc de a lăsa aceste litere tăiate în scoarță, ca să crească cu arborele, așa, cum se văd pe la marginile pădurilor și ale râurilor, atâtea litere misterioase, a sculptat (tăiat) aceste litere de dragoste pe bucăți mici de salcie, despuiate de scoarță și, asudând încă de umezeala sucului lor de primăvară - le duse mai apoi iubitei... Intr'o zi, după ce a tăiat aceste litere în lemnul verde, se vede cu mai multă artă și mai desăvârșit decât o făcuse de obicei, învește minunata-i lucrare într'o foaie de pergament (hârtie tare) și o duce la Haarlem. A doua zi, despăturind foaia, mare-i fu mirarea când văzu literele sale reproduse cât se poate de bine... pe pergament de părțile ce ieșeau la iveală, ale literelor, al căror suc asudase în decursul nopții, de li s'a reprodus icoana pe foaie.

Koster rămase uimit. „Tăie în lemn alte litere, într'o scândură largă, înlocui sucii cu un fluid negru și obținu astfel întâia scândură de

imprimerie (tipar)“. Dar scândura putea tipări numai o singură pagină. Lipsea *putința de a mișca* literele. Dacă ar fi rămas tiparul la scândura lui Koster ar fi trebuit să ai zeci și sute de scânduri de acestea pentru o carte.

Lamartine susține că „privind această scândură grosolană, țâșni fulgerul din nori pentru Gutenberg...“, deoarece a prins gândul și a rodit mai departe. Dând - în taină, - bucăți de plumb unuia din Maiența, ca să-i toarne câte o literă, le-a adunat mai apoi și punându-le în ordinea care-i venia mai bine la compunerea cuvintelor, ungându-le cu negreală, le folosi să tipărească cu ele.

Lamartine a cântat imnuri frumoase de laudă inventatorului Gutenberg.

---

*Învățăm rătăcind și greșind câteodată și
ajungem maistori încercând, fără să băgăm de
samă cum s'a întâmplat.* Wieland.

*Ce ar fi natura dacă n'ar zămisli flori?
Arta ar trebui să fie florile vieții și iubirea față
de natură. Dacă nu ne dă acestea - este un
pustiu sau o poiană fără de flori.*

Giovanni Segantini.

Ciocănelu...

Aşa l'a pomenit satul: acăţat de sghiabul de stâncă surie din vecinătatea pădurii de stejeriş, - punctată, unde şi unde cu câte-un pin, - ciocă-nind din sculatul zilei până 'n adurmitul ei şi ru-pând bolovani grei pentru temelii de case, întâ-riri de maluri şi înălţare de poduri peste ape adânci şi iuţi.

Cioc, boc, cioc, boc şi iară cioc, boc, de dimineaţa până seara, iarna şi vara, în vânturi şi arşiţi, ca şi în scrâşnitul gerurilor năpraznice, care se abat adesea peste partea locului, ca şi cum ar vrea să îngheţe stâncile, pentru a nu le mai putea fărâmiţa Ciocănelu.

Şi după meşteşugul lui, l'a botezat satul: Ciocănelu...

- „Und' te duci, Gheorghişă?“

- „Pân' la Ciocănelu“.

- „Te pregăteşti de casă nouă?“

- „De-or fi vremurile 'n pace şi-o avea vreme Ciocănelu, îmi cam strâng una-alta din vreme“...

Alteori:

- „Ce ne facem, domnule primar, cu Părăul Surdului? Acuş îi ajunge apa 'n grădina bisericii“.

- „Mai aveți răbdare. Am vorbit cu Ciocănelu... Ne sparge vre-o trei-patru stângeni de piatră. Li întărim malurile pe vecie“...

In alt loc :

- „S'o apucat Ciocănelu de rupt piatra pentru Casa Culturală. Acum, să știți, că tot se face“.

Dacă în miez de vară, când de pe ulițele satului nu întâlnești decât copii și bătrâni, care își uită lulelele 'ntre dinți, - dacă-i mai au, - și nu-și mai aduc aminte de ziua de eri, l'ai căuta pe Ciocănelu după numele adevărat de Moise Bumbu, nime n'ar ști să te 'ndrumeze spre casa lui, ci ar ridica poate numai din umeri, căutând scăparea într'o iscoditoare întrebare: „și cam de ce-l căutați, dacă nu-i cu supărare să 'ntreb“.

Pe numele de Ciocănelu însă îl cunosc și țâncii, abia săriți din leagăn, cum să nu-l știe cei mai bătrâni ?

Mic, un pumn de om, cum l'a făcut natura, se luptă de peste-o jumătate de veac cu stâncile. Și dacă nu le-a putut birui sau răpune, ca să le fi făcut una cu pământul, cum zice cântecul :

Ca să fac din stâncă șes,

Să-mi văd pe mândra mai des,

apoi nici ele, stâncile, nu l'au biruit pe Ciocănelu.

În toată dimineața, ~ afară de Dumineci și sărbători, ~ când și pentru el bate toaca și sună clopotele de rugă, ~ pe aceeași vreme, la același ceas, îl văd ochii satului, cu trăistuca cu merinde pe după gât, cu luleaua și afumată și arsă pe jumătate, în colțul gurii; luând de pieptiș poteca și urcușul dealului în spre stânca, din care în sudoarea feții își taie pâinea cea de toate zilele.

Grea și necurmată muncă duce pumnul acela de carne și oase, pe care satul îl chiamă: Ciocănelu. Numai oboseala drumului, două în zi: dus și întors, încă ar ajunge unui om de anii lui, dar să se mai ia și la luptă cu stânca, e chiar prea mult.

Un pic de noroc are și Ciocănelu. L'a lăsat Dumnezeu c'o inimă mai moale, mai înceată. Nu grăbește nici când la lucru. Nu se iuțește ca juncii 'n jug. Nici nu se oțerește, ca și cum s'ar găta zilele. Dar nici nu tândălește. Nu lasă scula din mână, decât doar în crucea amezii, pentru a-și lua prânzul, iar uneori pentru a umplea luleaua cu tutun și a-i da foc scos din cremene și amnar. Incolo, acățat pe stânca surie, ca o gheunoaie pe trunchiul stejarului, cioc, boc, cioc, boc, bate cu ciocanul, sfredelește stânca, despică bolovanul, durigându-l în jos.

Când namila de peatră se prăvale mânioasă, dând scânteii de ciudă, Ciocănelu se uită 'n urma ei biruitor și mulțămît, nu pentru a fura din timp, - cum fac atâția, - ci mai mult cârmuind-o din ochi, până ce se oprește în loc.

În câte-o zi Ciocănelu nu urcă muntele. Rămâne la poala înălțimii, strângându-și munca la un loc, în stâneni. În zile de stânenit își mai ia și câte-un ajutor. Prea-i sunt peste puteri ridi-căturile ăstea.

Când grămada ajunge măsura, Ciocănelu ră-suflă ușurat: „Doamne mulțămescu-ți, că l'am dat gata și pe asta”.

Dacă l'ar întreba cineva al câtelea stânen de peatră clădește, n'ar ști să spună. Cum n'ar ști să spună nici plugarul câte brazde de pământ a tras în cursul unei vieți. Doar una ar ști-o și Ciocănelu spune, că acolo, în sghiabul de lângă stejeriș și-a trăit traiul și că de-acolo și-a câștigat mălaiul de toate zilele. Căci pâinea cea de toate zilele pentru care s'a rugat și el, ca și alți creștini, rar s'a rătăcit în traista lui de om nevoiaș, tăietor de peatră.

* * *

Ciocănelu își are soți aproape în fiecare sat, dacă nu chiar și 'n fiecare uliță de sat. Numai

cât îi chiamă altfel și altul le e meșteșugul. Stăruințele lor le sunt la fel de vrednice de-a-le cunoaște lumea și țara. Iar ei vrednici de-a-și ridica lumea pălăria înaintea lor. Numai cât, vedeți, până ce grâul bun cade din treer jos, iar pleava se ridică făloasă 'n sus, oamenii tot greșit vor judeca vrednicia și nevrednicia semenilor lor.

PETREA DASCĂLUL.

Dreptatea.

I. AGÂRBICEANU.

Când scriu aceste rânduri, la sfârșitul lui Septemvrie 1940, dreptatea noastră a fost mânăcată de câni. A treia parte din țară am pierdut-o, patru milioane de români au ajuns din nou sub jug străin.

Tot ce-am pierdut nu se datorește unui războiu nenorocit. Armata noastră n'a ajuns să tragă nici un foc de armă. Poporul a stat sub arme din Martie 1939; am jertfit cu toții pentru înzeestrarea oșterei; am făcut, cu mari cheltuieli, întărituri la granițe, în vreme ce am arătat mereu că voim să trăim în pace cu toată lumea. Eram laudați de cei mari, străini, că suntem un stâlp al păcii în aceste părți ale Europei.

Pacea s'a păstrat, dar numai cu prețul sfârșirii trupului neamului nostru. Dreptatea românească era pândită de jur împrejur și dușmanii abia apucau să ne sară în piept și în spate.

Icuiți între puteri mari, Rușii la Răsărit, Germano-Italienii la Apus, luând aceștia în brațe pe Unguri și pe Bulgari, noi am fost siliți să ne supunem. Se spune: pentru a nu ajunge la însăși desființarea României prin împărțirea ei între vecini sau marile puteri.

Așa de adânc s'a întunecat steaua țării noastre. Nici un prieten n'am mai avut în ceasul hotărîtor.

DSU Cluj / Central University Library Cluj

Ca și când noi am fi fost cei mai crunți săvârșitori ai nedreptății, așa am fost jefuiți.

Dar, toată lumea știe, noi prin unire și România mare, abia am ajuns după sute și sute de ani, să vedem biruind și pentru neamul românesc dreptatea.

Toate teritoriile care s'au adăugat în 1919 vechiului regat, au fost locuite, în majorități covârșitoare, de români. Și nu de o sută ori două de ani, ci de multe veacuri, dela zămislirea noastră ca neam în aceste părți ale lumii.

Ne-am folosit de dreptul firesc al popoarelor de a hotărî de soarta lor și de a trăi între aceleași granițe, toți frații împreună.

Cine mai putea crede că acest drept va fi călcat vreodată în picioare și încă fără războiu.

Dar din grea nenorocire trăim vremuri când dreptatea umblă deocamdată cu capul spart.

Zilele și anii însă nu s'au sfârșit, nu am ajuns la capătul lumii, deși trăim vremuri cumplite ca cele prorocite pentru atunci.

Nu am ajuns nici la capătul războiului. Credința și nădejdea ce ne ține încă în picioare și ne dă putere de muncă și de jertfă, este că dreptatea nu poate muri, că azi nici în mormânt nu poate fi ținută multă vreme.

Dreptatea unui popor întreg e mai mare și mai sfânt lucru decât aceea a unui om singuratic. Și chiar aceasta birue până în cele din urmă. Marile popoare care luptă pentru dreptatea lor și vor să pună la temeliiile lumii noi dreptatea pentru toți, nu vor putea clădi Europa pe rănilile și sângerarea poporului nostru. Dacă voiesc să stabilească o pace statornică, nu o pot întemeia pe nedreptatea altora, fie aceia oricât de mici și însemnați.

Noi nu le cerem nici un dar, nici o milostenie, ci numai dreptatea unui neam oropsit de soarte, strâmtorat între mari puteri. Noi deși nu

am pierdut în războiul a treia parte din țară, deși nu am fost biruiți, suntem gata să aducem jertfă prețul vieții pentru recăștigarea dreptății noastre.

La Răsărit noi am fost supuși silei unei puteri de o sută optzeci milioane de oameni, care ne-a mai făcut silnicii asupra hotarelor și în trecut.

La Apus însă am fost dați pe mâna unui popor mai mic decât noi, care în luptă dreaptă nu ne-a putut birui niciodată și care ne-a ținut în robie numai sub scutul unor puteri mai mari: a Austriei în trecut, iar acum sub protectoratul Germaniei și Italiei.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Pentru vreo opt sute de mii de Unguri, ne-au luat un milion și jumătate de Români. Noi am arătat că dreptatea desăvârșită și pentru noi și pentru Unguri, în Ardeal nu se poate face decât prin schimbul obligator de populații și ne-am învoit la acel schimb. Pentru dreptate și pace trebuie să înțelegă și cei mari și Ungurii, că nu este alt drum decât acela de a face o despărțire, un perete între Români și Unguri, prin schimbul obligator de populație, așa cum am făcut în Dobrogea.

Curând sau dacă nu mai târziu, la sfârșitul războiului, când se va face așezarea nouă, definitivă, a Europei, va trebui să se facă această des-

părțire. Ceea ce s'a făcut acum e o nedreptate care strigă răzbunare la cer și care nu poate rămâne în picioare.

Iată credința și nădejdea care ne ține în picioare și ne dă putere de muncă și de jertfă.

Mama eea rea.*)

Multe s'au mai întâmplat în lumea asta mare și câteodată auzim povestindu-ni-se câte o întâmplare de ne vine mai a n'o crede. Și totuși trebuie să credem multe din cele ce auzim; cel puțin eu unul mai bucuros cred toate decât să merg să caut de sunt adevărate sau nu. Așa se zice, că a fost odată o femeie atât de frumoasă, încât ar fi crezut omul că nu poate fi în lume alta mai frumoasă ca ea, de întrecut nici poveste. Și era foarte increzută în frumusețea sa. Și cum nu, mă rog, când fața ei era mai albă decât neaua și totuși bătea în roșu, ochii mai negri decât muștele cele coapte, dar aruncau scântei, părul ei — Doamne sfinte! cu ce l'ași asemena oare? Era ca un caier de mătase neagră, sclipea de negru și

---

*) Din „Povești Ardelenești“.

cădea peste umeri în jos, făcând sute de mii de inele, unele mai mari, altele mai mici; gurița ei gândea că-i cireasă pocnită în două, grumazii ei, mâinile ei, picioarele și tot trupul ei era atât de frumos, cât rar om se poate lăuda a fi văzut cândva o așa frumusețe. Ea știa bine că lumea se miră de frumusețea ei, chiar de aceea era atât de făloasă, cât în toată dimineața ieșea afară, când răsăria soarele și întreba :

„Soare luminat,
Spune-mi tu curat
Și adevărat :
Văzuți-ai ori ba
În umblarea ta
Față ca a mea ?
Față de muier
Cu-atâta plăcere ?
Față de nevestă
Atât de frumoasă ?“

Soarele, soare, dar tot sta puțin în loc și se uita la ea, apoi, gândindu-se puțin, îi răspundea : „Multă lume am umblat, multe muieri frumoase am văzut, dar pe tine nime nu te întrece, decât - fiica ta“.

Așa întrebă muieră în mai multe dimineți pe soare, și soarele tot așa-i răspunse în mai

multe rânduri, din care pricină, încetul cu încetul, s'a stins toată dragostea mamei ce-o avea mai înainte cătră fiica ei. Se gândea zi și noapte cum s'o poată prăpădi. Nu-i tignea somnul, nu mâncarea și băutura, nu-i mai plăcea nimic, ar fi dorit cu orice preț să nu mai aibă fată, ori dacă are, să nu o aibă atât de frumoasă. Intr'o noapte avuse fierbințeli mari, dureri de cap și bătaie de inimă. De abia aștepta să se facă ziuă. Nici nu se zărise bine de ziuă și chemă pe servitorul și îi zise: „Toadere, vezi de du fata asta unde=va și ~ să nu mi-o mai aduci în casă ; inima din ea și degetul cel mic să mi le aduci, mai mult nu, ~ pricepi ?“

~ „Pricep, stăpână“.

Și a mers sluga cu fata până a dat de-o pădure mare ~ mare, acolo i-a spus fetei ce poruncă are dela stăpână=sa. Atunci fata a început a plânge și a se ruga: „Fii bun, nu-mi lua vieața, că nu sunt eu vina, dacă Dumnezeu m'a făcut mai frumoasă decât pe mama mea ; te las să-mi tai degetul cel mic, dar inima nu mi-o scoate din piept, ci scoate-o pe=a cățelușului ce ne urmează și, ducând-o mamei, zi că-i a mea, că eu casa nu i-o voi mai călca“.

Sluga se arată cu mult mai omenos decât mama, omori cățelușul, îi scoase inima, tăie degetul cel mic al fetei și se duse la stăpână-sa acasă.

Fetița socotea că tot mai bine să rămână în pădure, chiar să-o mănânce și fiarele, decât să moară omorită de mână omenească. Incercă deci, după ce se văzu singură, a-și face voie bună, ca să-i treacă uritul și tot cântând merse înainte prin cel codru întunecat. Deodată se oprește. Vede înaintea ei niște curți mai frumoase decât cele împărătești. „Oare ale cui să fie? Curți așa frumoase în mijlocul codrilor! Fie ale cui vor fi - își zice fata în sine, eu merg înlăuntru, că știu că nu m'or mânca domnii aceia din curți. Și intră fata înlăuntru, se uită prin toate chiliile, dar nu zări pe nimeni. În urmă, văzând că în curți nu e nimenea, băgând de seamă că pustii încă nu sunt curțile acelea, crezu a face bine dacă le va curăți cum știe ea, că poate o fi murit găzdoia curților și bărbații nu știu orându-i lucrurile femeiești. Și aduse copila apă, udă, mătură prin case, șterse scaunele și mesele de praf, apoi se vâri după cuptor să n'o afle gazdele.

Nu așteptă mult după cuptor și veni ră înlăuntru smeii, căci curțile erau ale lor. Doamne,

ce se bucurară când își văzură chiliile orânduie frumos, de gândeai că așteaptă pețitori. Și începură a se întreba că oare cine să fi făcut cu ei binele acela, până au sosit dela vânat. Iar unul din ei zise; că aceea nu poate să fie decât ori mama lor, ori sora lor. Și căutând-o, o aflară și o numiră sora lor.

Ă doua zi iar ieși femeia cea fudulă în calea soarelui și-l întrebă, dacă este cineva în lume mai frumoasă decât ea? Soarele nu mai stătu de vorbă cu ea, ci fugind în drumul său, îi răspunse:

„Fosta-i mândră, când ai fost
Și-ai rămas un lucru prost”.

„Tu ai fost cea mai mândră femeie, dar acum ești cea mai urită. Ai gândit să-ți prăpădești fata și apoi nimenea nu te va întrece cu frumusețea, dar te amăgiși amar, femeie beciznică ce ești tu, că ea tot trăiește și e mult mai frumoasă decât tine, ea e acum la curțile smeilor”.

Ă doua zi dimineața se luă femeia cea fudulă la drum, dute, până ajunse la curțile smeilor. Acolo se puse sub poartă și începu a se văita, a plânge și-a suspina.

- „Fii bună, copila mea, lasă-mă înlăuntru, că de nu - tot mor de dorul tău. Vai, draga mării cea mai scumpă, unde ești tu acuma? hai

să te mai văd odată, lasă-mă înlăuntru, să-mi mai astâmpăr sufletul!”

Dar fata se făcea că nici nu aude.

~ „Dar fii bună, fata mea, nu mă lăsa aci sub poarta ta, ci lasă-mă înlăuntru, ori dacă nu, deschide poarta pușintel, ca baremi odată să te mai văd, apoi nu-mi pasă și de voiuri muri”.

Și fata crepă puțin poarta, iar mumă-sa se repezi ca o smeoaică și îndesă fetii degetul în gură, încât îndată căzu jos moartă și apoi mumă-sa se depărtă către casă.

Când veniră al simeii acasă dela vânătoare, o aflară moartă și mult timp o plânseră și o jeliară, ca pe o soră a lor, în urmă-i făcură un coșciug de aur și-o așezară într'un vârful de paltin, ca să o legene vântul și să o vază pământeni și să se mire de inima cea îndrăcită a mamei sale. Și toată ziua o legăneau vânturile ca și pe frunzele paltinului și lumea o vedea și lumea se minuna, zicând, că o fată așa frumoasă nici soarele doară n'a văzut; alții iarăși își făceau cruce și ziceau: ferește, Doamne, de mintea slabă; mamonul a pus pe mama aceea să-și omoare copila și apoi ce copilă? Vai, minte femeiască, tudulie și ne-bunie femeiască, oare când ți-i veni în ori?

În altă zi iarăși ieși femeia cea sumeață, u-
cigașa copilului său, în calea soarelui și-l întrebă :

„Soare luminat ;
Spune-mi tu curat
Și adevărat,
Văzut-ai ori ba
În cărarea ta
O față frumoasă
Și de dragăstoasă,
Față ca a mea ?“

Iar soarele zise : „Piei dinaintea mea, nebună,
piei, blăstămată netrebnică și prăpădita lumii,
multe nebune și prăpădite am văzut în lume, dar
soață ție nu ți-ai găsi, să umblu și noaptea, nu
numai ziua, după - a firea mea. Netrebnică ne-
trebnicilor, să-și omoare ea fiica, căci se făcuse
mai frumoasă ca dânsa ! Dar nu știai tu hăbăucă,
că Dumnezeu a vrut să fie tinerii mai frumoși
decât bătrânii, iar bătrânii să fie mai cu minte
decât tinerii ! Tu, neghioabă, însă, voiești a răsturna
chiar și voia lui Dumnezeu sfântul, care te-a și
bate pentru faptele tale !“

Mergând vestea în toate părțile de astă in-
tâmplare, auzi și feciorul împăratului, care și
grăbi cătră acel loc și se rugă de smei să-l lase
să o coboare jos de acolo. După multă rugare

se învoiră smeii și feciorul împăratului scobori fata din paltin și se jucă cu ea moartă ca și când ar fi fost vie. Din întâmplare, Dumnezeu știe cum, a lovit-o după cap și îndată i-a sărit un măr din grumaz și-a înviat fata. Vă puteți închipui bucuria smeilor și-a feciorului de împărat; toți o sărutau de toate părțile. Apoi o luă feciorul de împărat și-o duse la el acasă, în palatul împărătesc, unde s'a cununat cu ea și-a făcut o nuntă mare, cum numai împărații știu face, și ~ de n'au murit și astăzi trăiesc.

Lumea zice că mumă-sa a înebunit de supărare, când a auzit că fata ei s'a făcut împărăteasă. Eu însă zic, că a fost răsplata lui Dumnezeu pentru inima cea rea a mamei.

Auzită și scrisă în Bouțariu, lângă Poarta de Fier,
dincolo de muntele Marmore.

IOAN POP-RETEGANUL.

Femeia este Dumineca, bărbatul ziua cea de peste săpt mână.

Petru Hille.

Cunoștința este numai un schimb între necunoștință cu o altă formă de necunoștință.

Byron.

Ioaneș Măsariul.*)

A fost odată ce-a fost, că de n'ar fi fost, nu s'ar pomeni; așadară a fost într'un oraș un măsar și era atât de sărac de nu-i ardea nici focul în vatră, fiindcă nu avea lemne să pună pe el; lemne de lucru încă nu avea. Altcum era meșter harnic, banii câți îi căpăta pentru lucru îi erau numai buni și nu chiar destui, pentru vinars, că nu era gingaș, bea vinarsul și pe nespălate, ca și pe mâncate, ncaptea, ca și ziua și iarna, ca și vara. Muierea lui se tot gândi cum și-ar putea desvâța bărbatul dela băutul cel fără cumpăt, cum l-ar putea aduce la brazdă bună, să-și facă și ei nișică stare. În urmă-i plesnește ei ceva prin minte: În pădure, cugetă ea, lemne ar avea destule pentru lucru și, ce-i mai frumos, nu e nici o crâșmă, acolo nu ar avea de unde să mai bea, acolo e de noi! Deci se puse și într'o bună dimineață în-cepe cam cu binișorul, știți, cum știu muierile câteodată:

- „Bărbate, dragul meu, știi tu ce am gândit eu?“

Dar bărbatul, ca mulți bărbați, îi răspunde scurt și îndesat: „Știu, dacă mi-i spune!“

*) Din „Povești Ardelenești“.

- „Apoi să-ți spun dară: M'am gândit că de noi ar fi mai bine în pădure, decât la oraș, că vezi tu, aici toată lumea cumpără lemne și vezi tu, is foc de scumpe, apoi nici bani nu prea avem să dăm pe câte toate, cu deosebire de lemne o ducem chiar rău, mai ales tu, cu măestria ta, ai lipsă de lemne foarte multe“!

- „Bine zici, tu, muiere; acolo ar fi de noi, lemne destule pentru lucru, eu aş tot lucra, iar tu ai asculta cum cântă cucul... Și încă ceva, nu m'ai vedea beat, veci pururea veșnică!“

Se hotărăsc oamenii noștri și merg la pădure, își fac casă și bărbatul începe a lucra. Și lucră el, mai una, mai alta, până odată zice nevastei: „Noa, muiere, lucrurile câte le am gata trebuie să le ducem la târg să le vindem; eu merg deci cu ele la oraș, tu rămâi acasă, să nu ne fure cineva ce avem prin casă“.

Și merge mășariul nostru la târg și vinde lucrurile toate pe bani rotunzi, dar vedeți D-voastră, cum e banul rotund, se tot duce de-a dura; din mâna mășarului ajunseră unul după altul a unei crâșmărițe, până rămâne mășariul mort de beat și numai cu patru bănuși în pungă. Astfel merge el acasă. Văzând muierea că bărbatu-său tot el a rămas, de îndreptare nici vorbă, începe

a se văieta că ea nu mai rămâne în pădure, că moare de frică și urît

Auzind mășariul de una ca asta îi plesnește ceva prin minte: „Tu, muiere, eu nu știu ce e frica și urîtul, trebuie deci să merg în lume, doară voi învăța și eu ce e frica și urîtul. Auzi dară muiere, eu merg, sănătate bună!” – La astfel de oameni nu li-e grea plecarea; când gândesc – îndată pornesc. Așa făcu și Ioaneș, plecă de-acasă ca într'o glumă, ca să nu mai vină în veci, iar muierea îi muri la o săptămână de năcaz.

În calea lui nimerește Ioaneș într'un oraș și intră la o crăsmă, că merinde nu-și pusese, poate că nici nu avuse de unde, ori doară numai ca să fie mai ușor de cale.

– „Bună ziua, jupăneasă!”

– „Sănătate bună!... hai de șezi!” și ian, vedeți D=voastră, cum mai schimbă oamenii vorba, până într'un târziu mășariul Ioaneș poștește mâncare și băutură tot în ales. Crășmăreasa, voioasă că o să se încarce de parale dela Ioaneș, începu a-i aduce tot fripturi și plăcinte și vin roșu, de și un împărat s'ar fi îndestulit. Și mănă Ioaneș boierește și după ce se sătură bine zise crășmăriței un – bogda=proste! Dar mâncările cele bune și băuturile cele alese nu se cumpără pe gospodi.

pomilui și drept aceea nici nu se pot vinde pe bogda-proste; crâșmărița cere bani, zicând că de nu-i dă bani - ea îi va lua hainele! Dar Ioaneș nu știa ce-i frica și uritul, el se întoarnă într'un picior în mijlocul casei, flueră una în bătaie de joc și zice crâșmăriței: „Auzi, leliță dragă, pe mine nu mă vei desbrăca în veci, eu sunt Ioaneș măsuratul, bani am patru bănuți, de gândești că ți-s destui pentru mâncare și beutură - bine, de nu - du-mă la împăratul, eu numai pe el îl cunosc mai mare.” Crâșmărița-l și duse înaintea împăratului, pârându-l că a mâncat și a băut și acum nu vrea să plătească.

- „De ce nu plătești socola?” , întrebă împăratul.

- „Dar cu ce s'o plătesc?” răspunde Ioaneș.

- „Cu bani.”

- „Dar eu nu am decât patru bănuți și jupâneasa zice că-i trebuiesc mai mulți, adică tocmai atâția câți nu am eu!”

- „Apoi cum putuși tu cere mâncare și beutură, dacă ai știut că nu ai bani?”

- „Foarte lesne, am fost flămând, domnia-ei mi-a dat și eu am mâncat; mâncând mi-a venit sete și domnia-ei mi-a dat și vin de am băut; domnia-ei mi-a dat, că avea de unde; acum cere

~ ce eu nu-i pot da, căci nu am de unde; domnia-ei numai aceea mi-a dat, ce a avut!“

~ „Și cine ești tu, de vorbești așa!“ ~ în-
trebă împăratul.

~ „Eu sunt Ioaneș, măsariul, am plecat de-
acasă să învăț ce e frica și uritul.“

~ „Și tu nu știi ce e frica și uritul?“

~ „Nu!“

~ „Foarte bine, dacă vrei să știi ce e frica
și uritul vei merge de-aici cale de două ceasuri,
acolo am o cetate, ori câte cătane trimit, toate
mi le face, nu știu cine, stan de piatră, dacă vei
șede în cetate aceea singur o noapte întreagă apoi
îți dau ce vei cere.

~ „Merg bucuros, înălțate împărate, numai
să-mi dai cărți de joc, mâncare și băutură, două
scaune și-o masă, și-un drot (șarmă).“

Toate i le dete împăratul și Merse Ioaneș la
cetatea aceea și intră înăuntru și-și așează masa
și scaunele, își puse mâncare și băutură pe masă
și hai la trai bun; tot mânca și bea și cânta și
~ ca să nu-l prindă somnul, se juca singur în
cărți. Când colo, cam când încep cocoșii a cânta
de miezul nopții, începu a se auzi un sgomot
prost prin podul cetății, dar Ioaneș nu se spăria,
cânta fără grijă ca și când nu s'ar fi auzit ni-

mica și striga singur : mănca Ioaneș, bea Ioaneș, cântă Ioaneș, nu te teme Ioaneș ! Dar în pod era o zână (vâlvă) ; ea era aceea, carea prefăcuse în piatră toate cătanele împăratului ; aceea lăsă mai întâi un picior să cadă din pod jos la Ioaneș. Acesta cum îl văzu, în loc să aibă ceva frică, să se sparie cum am zice, clătină din cap și zise zâmbind : „Hm, bine-i, bine, grijește numai că ce vei strica, tu vei și plăti, eu nu plătesc pentru nime, că n'am bani !”

După aceea slobozi zâna alt picior. Ioaneș iară îi spuse : „Griji, că tu plătești ce strici !”

După aceea își slobozi zâna întreg corpul prin pod în jos și în urmă capul. Ioaneș însă nu pierdu curajul, legă întreg corpul zânei cu drotul primit dela împăratul și puse apoi zâna pe scaun lângă masă zicând : „Vezi așa, o să am cu cine-mi petrece, ce să șed eu singur ca ursul în bârloagă !” Apoi o îmbiă să mânânce și să bea cu el ; ea însă nu se învoi ; atunci Ioaneș îi trase o drăguță de palmă, încât îndată învie, din moartă ce se făcuse. Apoi iar o îmbiă Ioaneș cu mâncare, dar ea nu primi, ci-i zise să ia cheile de pe părete.

- „Eu, să iau cheile ? răspunse Ioaneș”, nici odată ! Nu de aceea m'a trimis împăratul, ca să stric câte ceva pe-aci, ci să grijesc ca nici alții

să nu strice!" Văzând zâna că Ioaneș nu o ascultă, luă ea cheile și zise cătră Ioaneș să o urmeze. Ioaneș nu se îmbie mult și merse fără frică după zână până în pivniță. Acolo era o grămadă mare de bani de aramă. „Ia-ți, îi zice zâna, ia-ți câți vei voi și te du unde voiești!", dar el nu voi să ia nici un bănuț rău, zicând: „Pe mine nu m'a trimis împăratul să stric, ci să grijesc!"... Intr'altă pivniță erau numai bani de argint, taleri și husoși (sfanți) ca laptele de frumosi. „Ia-ți de aci bani, cât chibzuiești că vei putea duce!" zise zâna, dar Ioaneș nu primi nici unul zicând: „Pe mine nu m'a trimis împăratul să stric, ci să grijesc pe-aici!" De-aci intrară în pivnița a treia; Doamne ce frumsețe mai era aci! Era să cadă jos Ioaneș, când văzu atâta bunătațe: aur peste aur, galbini mândri, noui, de parcă la soare te poți uita o leacă, dar la ei (ba) de loc; apoi adimanturi și pietri scumpe și toate comorile împăraților din lume. Ioaneș gândea că tot cu de-acelea a umblat, așa se făcu a nu-i păsa de ele.

Iar începu zâna a-l îmbia să-și ia cât va voi el, dar el nu se atinse de comori, ci grăi cu dispreț: „Nu am venit eu aci să stric ceva, ci să grijesc!" Atunci începură a cânta cocoșii de ziuă

și zâna căzu jos moartă, apoi se făcu nevăzută. Ioaneș merse iar în casă, mai bău un păhar de vin și se culcă cu capul pe masă. În minutul acela s'au despetrificat toate cătanele și începură a-și face exercițiile chiar ca și în minutul, când se pietrificaseră. Și ele stătuseră pietrificate vreo trei sute de ani, unele, altele mai puțin, dar altele și mai mult.

O cătană, care era strajă la ușa împăratului, a auzit la cetatea cea pustiită un sgomot, ca și când multe regimente ar face acolo exercițiu și merse la împăratul și sculându-l îi zise :

– „Înălțate împărate, la cetatea cea părăsită se aude mare sgomot, parcă toate regimentele din lume fac exerciții, așa bat tobele, suflă trimbițele, ba și pușcături am auzit“.

Împăratul nu voi să creadă, ci-i dete o drăguță de palmă și-l împinse pe ușa afară.

Indată după aceea intră o altă strajă la împăratul și-i spuse că sgomot mare se aude la cetatea cea părăsită; dar împăratul plăti cu bani mărunți și pe acesta, ca și pe cel dintâi.

După aceea mai veni un păzitor și spuse împăratului lămurit :

– „Înălțate împărate! fă cu mine ce-i vrea, dar eu îți spun verde că rău făcuși că palmuiși

pe ortacii mei; ei de bună seamă au auzit sunet de tobe și exercițiu la cetatea cea părăsită, că și eu l-am auzit și rog pe înălțatul împărat să vie cu noi să vadă ce lucru poate să fie!“

Împăratul se sculă cam a lene și destul de mănios că i-au spăriat somnul cu astfel de minciuni, căscă una mare, se scărpină în ceafă, se întinse odată de-i pârăiră toate oasele, apoi se îmbracă și merse cu hinteul (trăsura) la curtea cea părăsită. Dar soldații, adecă cătanele din cetatea cea părăsită, nu voră a-l primi, căci ei se mântuiau cu aceea: „avem noi împărat aici în cetate, acum doarme, dar îndată o să se scoale!“ Numai cu mare greutate putu împăratul străbate până în cetate. Acolo află pe Ioaneș, măsurul, dormind cu capul pe masă, de obosit ce era după munca de noapte.

Se minună însă tare împăratul când văzu cătanele, ce fuseră petrificate înainte cu trei sute de ani, acum făcând exercițiu. Și dacă se sculă Ioaneș, măsurul, merse împăratul și-i lăudă vitejia și curajul, îmbiindu-l cu fata și cu jumătate din împărăție. Dar Ioaneș nu primi nimic, zicând că el nu se va însura, ba nici nu va sta locului, ci va tot umbla în lume până va afla ce-i frica și urâtul.

Și s'a luat Ioaneș la drum, și dute, dute, până ieși afară din lumea albă și ajunse în pădurea cea mare din lumea neagră. În pădure încă nu se opri, ci o luă de-a-lungul și toată o călcă până ajunse la o căsuță, apoi intră înlăuntru și se puse la foc. Nu așteptă însă mult înlăuntru și i se ivi un bivol mic, care, cu cât se apropia de el se tot măria și țipa atât de urit încât era să asurziască pe bietul Ioaneș; de bivolul acesta s'a spăriat și a tulit-o la fugă, văietându-se: „Vai de mine, mor de frică și de urit!“ Dar bivolul acela era dracul, care-l alunga din dărăt, lovindu-l cu o lopată în dos.

Bietul Ioaneș a tot fugit până la curtea împăratului; i-a luat apoi fata și a căpătat jumătate din împărăție și după moartea împăratului rămase împărat, după cum e data. De multeori îl întrebă împărăteasa de ce nu a luat-o numai decât, după ce a făcut vitejia aceea, în cetatea cea părăsită, dar el totdeauna îi zicea: „De nu mă lovia dracul cu lopata în dos și azi eram neînsurat!“

Și de atunci a rămas zicala: „Va tot umbla și cea de colo până colo și numai odată l-a lovi dracul cu lopata în dos, apoi grija mea-i de nu se va însura!“

Și mă sui pe-o șea și v'oi spusei așa, șeaua fu cam ruginoasă, dar și povestea mea cam mincinoasă!...

Poveste auzită și scrisă în Bouștarul inferior.
IOAN POP-RETEGANUL.

O rânduire mai bună a gospodăriei țărănești

Agricultura rațională este calea progresului și a bunei stări a plugarului.

Gospodar bun este acela care știe să lucreze rațional.

Este obiceiul în satele noastre a se numi fruntaș acela care are mai mult pământ. — Dar mai justificat este a fi numit fruntaș plugarul care lucrează rațional.

Ca să muncească rațional, plugarul trebuie să aibă unele cunoștințe în meseria lui, care trebuie să fie legate de pământ, plantă, animal și privitoare la rânduirea gospodăriei sale.

Trebuie să cunoască *lucrarea rațională a pământului*.

Arături făcute la timp și bine. Temelia lucrărilor bune ale pământului sunt arăturile adânci

de toamnă. Dospirea pământului și mărirea rodniciei lui se poate câștiga numai prin arături regulate și făcute la timp.

Desmiriștirea își are rol însemnat în îmbunătățirea pământului. Arăturile de însămânțare la păicase să premeargă cel puțin două. Iar grapa își are rolul ei binecuvântat nu numai la îngroșarea sămânței, ci și la pregătirea rațională a pământului, - pentru mărirea și păstrarea puterii lui de producție, cât și în întreținerea culturilor.

Folosirea gunoii.

Paralel cu lucrările raționale ale pământului, folosirea gunoii își are rolul său neînlocuit și este absolut de lipsă. Prin el dăm pământului substanțele hrănitoare de care are nevoie planta și pe care le ia din pământ. Un pământ bine lucrat și bine gunoit dă ușor hrană pentru plante. În pământ slab lucrat, aceasta este puțină și nepregătită pentru plante.

Se întâmplă însă că de unde se tot ia și nu se mai dă, se termină.

Așa se întâmplă și cu pământul nostru. Prin cultură continuă cu aceleași plante și dacă pământului i se dă și o lucrare slabă, acesta se secătuiește cu timpul, iar recoltele sunt din an în an mai slabe.

Pentru îngrășarea pământului, cel mai mult întrebuințat în agricultură este gunoiul de grajd, fiind și cel mai bun. În agricultura rațională se mai întrebuințează și îngrășăminte chimice (gunoiu de fabrică), mai puțin la noi în țară și mai mult în țările din apus.

Îngrășarea cea mai bună a pământului se face după recolta păioaselor. Pământul se desmiștește, iar peste arătură se aduce gunoi, înainte de arătura a doua sau a treia, îngropându-se imediat sub brazdă, la adâncimea de 10-15 cm, în luna Septemvrie sau Octomvrie.

Gunoiul împrăștiat pe loc, trebuie băgat sub brazdă chiar în aceeași zi. În caz contrar își reduce din valoare, pierzându-și din substanțele hrănitoare și se usucă.

Astfel îngropat gunoiul, în timpul când căldura pământului n'a scăzut încă, se poate descompune (putrezește) și se desface în substanțele cu care se hrănesc plantele. ~ Un gunoiu băgat în pământ iarna sau când îngheață, nu poate să se descompună, ca astfel substanțele hrănitoare din el să poată fi luate la timp de plante, ca hrană.

Nu e bine a se îngropa gunoiul sub ogorul de toamnă, care de regulă trebuie să se facă la

adâncim : mare (18-25 cm). - Gunoiiul îngropat prea adânc putrezește greu și nu este la îndemâna rădăcinilor plantelor.

Gunoirea pământului e bine să se facă între două arături, înainte de ogorul adânc de toamnă. După cum vom vedea însă, gunoirea pământului depinde de rânduirea lucrului în gospodărie.

Alegerea plantelor în cultură.

Pe lângă lucrarea rațională a pământului, folosirea plantelor selecționate ajută mult la sporirea recoltei și la mărirea calității ei. La grâne, folosirea sămânței selecționate ajută la mărirea recoltei față de sămânța comună (neselectonată) cu 30-40%. Tot astfel e cazul și la alte plante.

Sămânța selecționată are în ea calități pe care nu le are sămânța veche, băștinașă. Puse amândouă în aceleași condițiuni de trai, sămânța selecționată dă întotdeauna o recoltă mai mare și mai bună.

Fiecare plugar este dator să-și schimbe sămânța veche și să o înlocuiască cu una nouă, selecționată.

Avem astăzi grâne care pe lângă că dau o recoltă mai mare, mai întrunesc calitatea față de grâul vechiu, băștinaș, că sunt mai tari la paiu și nu cad, sunt mai rezistente la atacurile de ru-

gină și alte boli, sunt mai timpurii și au în făină o bunătate mai mare.

Alegerea sămânței selecționată se face după regiune. Nu toate semințele selecționate reușesc în aceeași regiune. Alegerea soiului de introdus în regiunea unde ne găsim se face prin încercare în cultură. E bine însă a se cere sfatul specialiștilor care cunosc încercările făcute în această privință și rezultatele obținute.

Cultura plantelor de nutreț.

Progresul în gospodărie este legat și de creșterea animalelor. Plugarul are nevoie de animale pentru lucru și pentru obținerea produselor de lăpsă, ca : lapte, unt, brânză, carne, lână, etc. Câștigul gospodarului este asigurat tot prin valorificarea produselor animalelor.

Dar pentru dezvoltarea și intensificarea creșterii animalelor în condițiuni raționale, după împrejurările fiecărei gospodării, este de lăpsă dezvoltarea culturii plantelor de nutreț. În această privință gospodăriile micilor plugari sunt în scădere, pentru că cultivă prea puține plante de nutreț valoroase.

Dintre acestea amintim pe cele din familia leguminoaselor (păstăioaselor) cum sunt : trifoiul, lucerna, mazărichea, -sparceta, ghizdeiul, etc.

Acestea se pot cultiva cu succes mai cu seamă în gospodăriile mici, pentru că de pe o suprafață relativ mică cultivată cu aceste plante, se poate obține o recoltă abundentă. De pe o suprafață de un jugăr cultivat cu trifoiu se pot ține un an de zile două vaci de lapte. Afară de aceasta plantele de nutreț leguminoase dau un nutreț de calitate superioară, cu multe substanțe hrănitoare.

Organizarea (rânduirea) gospodăriei. Rânduirea culturii plantelor în această privință are rol însemnat. Introducerea plantelor de nutreț leguminoase ne ajută și în această rânduire. Plantele de nutreț leguminoase ne ajută la împărțirea mai bună a pământului de cultură, repartizează mai echitabil timpul și distribue mai uniform munca în timpul anului.

Se poate socoti ca o pătrime din pământul arător să fie cultivat cu plante de nutreț. În locul acestora în anul viitor urmează cultura păioaselor, în deosebi a grâului.

Nutrețurile leguminoase, semănate, îmbogățesc pământul în azot și sunt bune premergătoare pentru cultura grâului. Grâul obținut după trifoi, spre exemplu, se produce mult și este mai sticlos (oțelos), fiind mai bogat în gluten.

Expresiunea plugarului: „De a lăsa pământul să se odihnească, cultivându-l cu trifoiu“... în modul acesta se explică, ~ prin îmbogățirea pământului de pe urma culturii trifoiului și a posibilității ce o are plugarul de a-l lucra la timp și bine, după recolta lor.

Prin introducerea plantelor de nutreț în asolament, importanta problemă a ogoarelor sterpe, pășunabile, din Ardeal în deosebi, prin care o treime din hotarul multor comune se lasă necultivat un an de zile, se rezolvă în bună parte, pentru că cultura plantelor de nutreț ocupând loc de frunte în asolament îți dă putința să recoltezi nutreț mult și superior. ~ Lipsa de pășune din aceste comune s'ar putea satisface pe calea aceasta.

Timpul folosit la muncile agricole și munca este mai bine repartizată în an, pentru că se reduce în aceiași măsură suprafața cultivată cu grâu și porumb. În schimb recolta acestora va fi mai mare și mai superioară, fiindcă se obțin de pe un pământ care a fost cultivat cu plante de nutreț și mai bine lucrat.

O parte din muncă se împarte în timpul recoltei nutrețurilor din sezonul de primăvară, iar altă parte a muncii se repartizează în sezonul de iarnă, pentru îngrijirea și creșterea animalelor.

Se descarcă astfel munca istovitoare din sezonul de vară și toamnă al recoltei cerealelor, care sunt cultivate pe suprafețe mai reduse.

Lucrările raționale ale pământului, la timp și în condițiuni bune, se pot face așa cum se recomandă în acest caz bun de rânduire a gospodăriei. Gunoirea pământului se poate face în mod rațional, cum am amintit. Iar gunoiul se produce în gospodărie mai mult și mai bun, pentru că putem ține animale mai numeroase și hrănite mai bine.

Cu un cuvânt, gospodăria este mai echilibrată și exploatarea este mai rentabilă. Produsele, atât cele din cultura plantelor, cât și cele de natură animală, vor fi mai multe și mai de calitate. Gospodăria plugarului devine mai înstărită, putând să-și valorifice surplusul produselor, la un preț mai bun, justificat prin calitatea lor, înzestrându-se în același timp gospodăria cu cele necesare, ca unelte, mașini agricole, semințe selecționate și articole necesare familiei.

Inginer agr., V. ȘOICA.

Doftorul suferințelor este munca dorită.
Shakespeare.

Bătrânul și fetița.

Frumos a descris unul din cei mai buni scriitori din Elveția, *I. V. Widmann*, cum s'a întâlnit odată, la bătrânețe, cu o fetiță, care i-a pricinuit bucurie sufletească cu întreaga ființa ei.

„In ziua aceea“, scrie *I. V. Widmann*, „am trecut în marș, însoțit numai de cățelușul meu, peste pasul Bruening și m'am lăsat, într'un scăpătat de după-amiază, pe una din băncile de odihnă... bănci, cari se află pe un platou al colinei, împodobit cu arbori frumoși și la picioarele sale localitatea Sarnen. Terenul servește și ca loc de întâlnire comunității de aici, pentru care sunt așezate în semicerc rânduri de șezut, de piatră, în forma unui amfiteatru antic.

„Scoborînd aceste trepte, tocmai față în față cu mine, veniră deodată patru fetițe, cari - pe semne - se jucaseră pe undeva, în apropiere; cea mai mică să fi avut cinci ani, cea mai mare - mult - zece. Se țineau de mână și săriră peste trepte, ușor și sigure. Acum zăriră ele pe străin și pe cățelușul lui. Deoarece cățelușul meu este o ființă, căreia îi bagi de seamă de departe dragostea de a se alătura cuiva, n'au putut fetițele să se împotrivescă ademenirii de a se apropia

de el și de a-l mângăia cu palma, netezindu-l, în timp ce cânele odihnea la picioarele mele, el, cel obișnuit cu un astfel de tribut!

„Fetița cea de zece anișori era o fetiță bălaie, într'o hăiniță albă, de cașmir, o ființă de o rasă așa de nobilă, cu trăsături de ale feții așa de fine, de gingașe și - totuș - pline de mândrie nobilă, ba chiar de o așa de sclipitoare frumusețe, încât mi-am spus în mine, că dacă ar exista o astfel de prințesă în vreuna din familiile de Rege, cât de mult ar fi cuprinsă lumea de admirație față de o astfel de creatură minunată! Fericit că poate să trăiască o astfel de ființă și că mi-e dat să o văd și eu, dar totodată cuprins de o cucernicie sfioasă, cu care privești la o poveste ce a luat vieță, la una din zinele minunate - am privit la copilul cel strălucit. Și mai avea micuța, ceea ce, de altfel, mi se părea de-sine-înțeles, pe lângă toate acestea, un tact fin al inimii, pe care la o prințesă l-ai numi înăscut. Ea nu găsi că ar fi cu cale ca să dea atenție, cum au făcut-o tovarășele ei mici de joacă, să se ocupe *numai* cu cățelușul meu, fără de a fi salutat mai întâi și pe stăpânul lui. De aceea pași spre mine, mă salută cu o bunăcuviință lipsită de orice constrângere și totodată cu acea reținere, care se

ivește încă din timpul copilăriei la un copil frumos, ca un bastion natural împotriva unei apropieri vădit prea bătărâne. Vorba mea, adresată ei, a fost și ea într'un ton și într'un înțeles plin de grije, ca și când ar fi fost vorba să nu sperii cu o mișcare greșită un fluturaș, care se așezase lângă mine... A fost vorba de cățeluș, de unde este, că a făcut astăzi o călătorie lungă, peste munte, că a înotat în lacurile (cutare și cutare), că se ține de rase *Arydale=terrier* și așa mai departe. Ce a răspuns copilița a fost plin de drăgălașie, cuminte, gingaș și plin de tact. Tot așa când și-a luat rămas-bun.

„Un semn fetițelor cu cari se jucase – „să nu mai stăm în drum domnului“ – un drăgălaș dat din cap, o privire prietinoasă din ochii ei albaștri, care străluceau vesel și – dusă a fost, a pierit arătarea! Nici astăzi nu știu *cine* a fost copila și cum a chemat-o. Ca să o întreb de nume am fost, eu, om bătrân, prea prostănac; cântăriți după aceasta ce înrăurire a avut mititica asupra mea. Dar ceva mi-am închipuit după aceea: că mi-a fost trimisă, că mi-a adus un salut...”

Când lucrează plugul – sclipește.

Zicală olandeză.

Poezii populare din ținutul Mureș

Adunate de *Eugen Nicoară.*

Măi, bădiță, unule!
 Sămăna=ți=aș numele
 Prin toate grădinile.
 Că și eu l'aș răsădi,
 La noi, în fundu' căsii,
 Să se umple de miros,
 Că tu, bade, ești frumos?

Măi, bădiță, frumos ești
 Și nu te știm a cui ești
 Și ce mamă ai avut
 De=așa frumos te=a făcut,
 Cu ochi negri, de ochit,
 Cu sprâncene de=amăgit,
 Că m'ai amăgit pe mine,
 De=mi pun capu' după tine.

Bată=te, măi, bade,=un dor
 Și pe tine=un pușor?
 M'ai învățat a iubi
 Și=acum mă lași a dori.
 M'ai învățat sărutată
 Și=acum mă lași supărată.

*Arde-te=ai, lume, cu foc,
 La cornuri și la mijloc,
 Că în tine n'am noroc,
 Să fiu cu badea 'ntr'un loc ?
 Și-arde-te=ar, lume, cu pară,
 La cornuri, la mijloc iată,
 Că în tine n'am tigneală,
 Să fiu cu badea 'ntr'o seară,
 Tie să mă jeluiesc,
 Cu măicuța ce pătesc,
 Că eu vreau, maica nu vrea
 Și nu-i pe inima mea.*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

*Mânca-te=ar, bade, amaru',
 Când vei merge 'n târg cu caru'.
 Amaru' să nu te mânce,
 Numai caru' să se strice.*

*Câte hâde și buhoase
 Toate=s pe mine mânioase
 De ce port haine frumoase,
 Mergeți, hâde, și lucrați
 Și ca mine vă 'mbrăcați.
 Mult mă 'ntreabă hâdele
 Cu ce mă spăl zilele.
 Eu m'am scăpat și le=am spus :*

*Cu săpun dela drăguț,
Cu apă de pe bănuți -
Peste zi cu rujmăliu,
Cătă rumenă să ftiu.*

*Auzit=am ieri la moară,
Că drăguțul meu se 'nsoară.
Insoare=se cu Dumnezeu,
Că mi=e nu=mi pare rău,
Numa=otără mi=e cam jele,
C'am la el două inele.*

*Numa=otără mi=i jelută,
C'am / la el o năfrămuță.*

*Răsărit=au stelele -
Dă=mi, bade, inelele ?
Răsărit=a și luna -
Dă=mi, bade, năfrămuța ?*

*Poruncitu=mi=a badea
Pe trei fire de secară
Să mă duc, că el se 'nsoară,
Eu înapoi i=am trimis
Pe trei fire de opăs
Să se 'nsoare sănătos ?
Și el iară mi=a trimis
Pe trei fire de alun
Să mă duc eu să=l cunun.*

~ „Ce zici, maică, duce-m'oiu“ ?
 ~ „Du-te, fiică, și-l cunună,
 Du-te, dragă, 'n voie bună.
 Până-acum nu ți-a fost drăgut
 Iar de-acum ți-a fi finuț“.
 Și eu frumos m'am gătat,
 M'am dus și l-am cununat
 Și frumos i-am închinat :
 „Să trăiești, fine, cu bine,
 Să n'ajungi ziua de mâine ?
 Să trăiască și fina,
 Să n'ajungă Sâmbăta !“

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Măi bătășă, tu erai,
 Aseară, când fluierai ?
 Fluierai, bătășo, tare,
 C' ai crezut că ies la vale.
 Fluierai, bătășo, des,
 C' ai crezut că ies la șes.
 Fluierai, badeo din gură,
 C' ai crezut că ies la șură,
 Fluierai, badeo, cu drag,
 C' ai crezut că ies în prag.

Frunză verde, calapăr,
 Dela maica doi mă cer :

Unul găzdac negricios,
 Unul sărac, mai frumos.
 După găzdac nu m'oiu duce,
 Că cosește la răgoz,
 Vine seara mânios,
 Nu mă 'ntreabă ce=am mâncat,
 Că mă 'ntreabă ce=am lucrat.
 Eu după sărac m'oiu duce,
 Că cosește iarba 'n rât,
 Vine seara fluierând.
 Nu mă 'ntreabă ce=am lucrat,
 Că mă 'ntreabă ce=am mâncat.
 Până=i pun cîna pe masă
 Mă ia de trei ori în brață,
 Mă sărută cu dulceață.

Tu te=ai dus, bădiță, dus
 Și nimica nu mi=ai spus,
 Să=ți pui merinde de=ajuns,
 Cernută prin sprâncenele,
 Frămîntată prin inele
 Și dospită pe limbuță
 Și coaptă la inimuță
 Să știi că=i dela drăguță.

Hai, mândro, din deal în vale,
 C'a făcut mazărea floare,

*Iar de vrei să ne iubim,
 Hai, mândruțo, s'o plivim,
 Iar de vrei să ne lăsăm,
 La mazăre foc să=i dăm,
 Să meargă fumu' prin sat,
 C'am fost dragi și ne=am lăsat,
 Să meargă fumu' prin rât,
 C'am fost dragi și ne=am urât.*

*Așa=i mândra mea la gene
 Ca roua la Sânzâiene -
 Așa=i mândra mea la față
 Ca roua de dimineață.*

*Mândra mea s'a lăudat,
 C'are=un șorț cu două foi
 Ș'un drăguț cu patru boi,
 Dar am prins=o de minciună,
 C'are=un șorț numai c'o foaie
 Și=un drăguț numai c'o oaie.*

*Naltă=i mândra și frumoasă
 Și la trup e sănătoasă.
 Albi i=s dinții ca și neaua,
 Ca și primăvara roua.*

Dar nu=mi place ?

Lung îi părul, negru tare
 Și se 'ntinde pe spinare.
 Din brâu 'n jos subțirică
 Și la față=i frumoșică.

Dar nu=mi place ?

Ochii ei ca muguru',
 Buzele ca faguru.
 Ochii ei plătesc o țară,
 Sprâncenele=o primăvară.

Da! nu=mi place ?

Cum nu mai e pe sub soare
 Ochișorii frumoși tare

Și fata=i de gazdă mare,

Dar nu=mi place ?

Știți de ce ?

Știți de ce ?

Nu=mi place, că=i lenese ?

Pentru tine, mândrulică,
 Nici nu=s gazdă,
 Nice slugă,
 Nici nu=s gazdă pe moșie,
 Nice slugă pe sâmbrie.

Bine=mi place vinarsu' ?

Da=i departe orașu'

Și=mi aduce bărbatu'

Și-mi aduce câte-o cupă :
 ~ „Na, muiere și te culcă !“
Și-mi aduce câte-o fele :
 ~ „Na, muiere și mai cere,
 Că mie-mi ești pe plăcere“.
 ~ „Tu, bărbate, știi, nu știi,
 Eu m'oiu duce la Gurghii
 Și mi-'oiu cumpăra ulcior
 Și l'oiu lega de picior.
 'Tot 'oiu bea când mi-o fi dor.
 Și mi-'oiu lua o ploscută,
 Să o leg la băieruță,
 Să tot beu câte-o dușcută !“

*A' meu bărbat nu-i bărbat,
 Că-i albină
 Din stupină
 Și-i măr roșu
 Din grădină,
 Că la lucru nu mă mână,
 Că mă lasă să tot cos,
 Ca să am costum frumos,
 Să tot cos la poale crețe,
 Să mă ducă la ospete.*

*Copilă din doi părinți,
 Nu sili să te măriți !*

Măritatu' nu=i tihneală,
 Că=i un sbici mare de pară.
 Măritatu' nu=i noroc,
 Că=i un sbici mare de foc.

Pădure, dragă pădure ?
 Fii bună și nu mă spune,
 Nu mă mai spune la lume,
 C'am vărat o vară 'n tine
 Cu mândruța lângă mine.
 Las' să mă spuie frunza,
 Că ea mi=a ținut umbra,
 De m'am iubit cu mândra,
 Codrule, frunză galbenă,
 Eu mă culc, tu mă leagănă.
 Și mă leagănă frumos,
 Să nu cad din leagăn jos,
 C'așa fost=am învățat,
 Să nu dorm nelegănat.

Omu' care=i năcăjit
 Se cunoaște pe pășit,
 Că pășește 'ncetinel,
 Cu năcazu' după el.

Doru' de Dumineca
 L'a făcut ibovnica.

*Dar' doru' din sărbători
 L-au făcut niște feciori
 Și doru' din astea zile
 L-au făcut niște copile.*

*Tine, mândră, Vinerile -
 Scutura-te-ar frigurile ;
 Că și eu, mândră-'oiu ținea
 Vinerile, 'n postu'=mare,
 Să te scuture mai tare.*

*Strânge, bade, pe lelea,
 N'aștepta să zică ea ?
 Că ar zice, îi e rușine,
 DAC'U Cluj / Central University Library Cluj
 Dac'o strângi îi pare bine.*

*Fă-mă, Doamne, ce mi=i face,
 Fă-mă, Doamne,=un porumbel,
 La mândra pe umerele,
 Să=i ciugulesc din cercel.
 Din cercel și din mărgele,
 Că am la inimă jele ;
 Din cercel și din sprânceană,
 Că am la inimă rană.*

*Frunză verde lămâiță
 La toată casa=i lămpiță,*

*La mândruța mea sunt două,
Căși face cămașă nouă,
Cu aur și cu mărele,
Pe placul inimii mele.*

*Drăguța din altu-sat
Ca pâinea de cumpărat.
Când o cumperi te bucuri,
Dacă o mânci nu te saturi.*

*Urātu' unde cosește,
Tot plouă și discolește
Și de vreme nu-i nădejde.
Dragostea unde s'adună,
Poți strânge fânul pe lună.*

*Săracă inimă arsă ?
Ore bea, ore te lasă,
Dacă n'ai voie de-acasă.
Voie bună poci a-mi face,
Totdeauna, când îmi place,
Voie bună poci avea,
Totdeauna, când 'oiu vrea,
Cu oameni de seama mea.*

*Lelea își vinde cocoșu',
Să își teie pudăr roșu -*

*Și=și vinde găinile,
Să=și feștească buzele.*

*De s'ar lua câți sunt dragi
N'ar mai fi frunză pe fagi.
Dar se iau destui urâți
Și rămân fragii 'nfrunziți.*

Muncind înveți să muncești.

Frederic cel Mare.

*Cumpătarea și munca sunt adevărații me=
dici ai oamenilor.* Rousseau.

*Cine se nutrește din lucrul mâinilor sale
abea că stă să creadă că munca spirituală ar
putea să fie pe prețul aceleiași osteneți (asu=
dori), nu dă cu socoteală că cel ce muncește
cu creierul asudă pe dinlăuntru ; dacă întorci
foaia : omul, care are o meserie spirituală (nu
manuală) prea adeseori prețuiește prea puțin
greutățile și oboselile întâmpinate de lucrătorul
manual. Astfel se naște acolo invidia, aci mân=
drie îngâmfată - și pretutindeni o judecată cât
se poate de nedreaptă privitoare la cinstea ce
avem să o dăm muncii celui alt.*

W. H. Riehl.

Credința.

„Iară credința este adevărarea celor nădăjduite, dovada lucrurilor celor nevăzute. Prin ea cei din vechime au luat buna lor mărturie. Prin credință pricepem că s'au întemeiat veacurile cu cuvântul lui Dumnezeu, astfel că ceea ce vedem n'a ieșit din lucruri văzute...

„Fără credință, dar este cu neputință să fim plăcuți lui Dumnezeu, căci cine se apropie de Dumnezeu trebuie să creadă că El este și că se face răsplătitor celor care îl caută“ (Sf. Pavel la Evrei).
BCU Cluj / Central University Library Cluj

Apostolul neamurilor aduce zeci de pilde din Legea veche, începând cu Abel și sfârșind cu prorocii, în care arată puterea credinței și lucrurile mari pe cari le-au săvârșit oamenii prin credință. Și el arată că sunt încă nenumărate pildele, dar nu are vreme și loc în scrisoare să le amintească pe toate.

„Și, ce voiu mai zice? Căci timpul nu-mi va ajunge să vorbesc de Ghedeon, de Barac, de Samson, de Seftac, de David, de Gavril și de proroci. Cari prin credință au biruit împărății, au făcut dreptate, au dobândit făgăduințele, au astupat gura leilor, au stins puterea focului, au

scăpat de ascuțișul săbiei, din slabi ce erau s'au făcut tari în războiu și au întors taberile dușmanilor în fugă...

„Unii au fost chinuiți, neprimind izbăvirea ca să dobândească mai bună înviere; alții au suferit batjocuri și bici, ba chiar lanțuri și închisoare. Au fost uciși cu pietre, au fost puși la cazne, au fost tăiați cu firezul, au murit uciși cu sabia, au pribegit în piei de oaie și în piei de capră, lipsiți și strâmtorați, rău primiți. Ei, de care lumea nu era vrednică, au rătăcit în pustiu și în munți și în peșteri și în crepăturile pământului”.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Apostolul Pavel pomeneste aici pe aceia cari în legea veche au lucrat din credință și au suferit pentru credință.

Dar aceștia au fost puțini în asemănare cu cei ce au fost mucenicii credinții în Isus în Legea Nouă.

Vreme de trei veacuri și peste zeci și sute de mii de creștini, tineri și bătrâni, femei și copii, avuți și săraci, învățați și neînvățați, au suferit moarte pentru lucrurile cari nu se văd, nici se pipăie, ci se cunosc numai din credință.

Pe Isus nu-l mai vedeau, căci nu mai era între ei; sufletul nemuritor nu-l vedeau, raiul nu-l

cunoșteau, vieța veșnică nu li se arătase și totuși au mărturisit aceste lucruri nevăzute și pentru mărturisirea lor s'au lăpădat de toate bunurile pământului, au biruit orice ispită pământească și au murit ca martiri.

Prin moartea lor de bunăvoie ~ de bunăvoie, căci dacă s'ar fi lăpădat de Isus și ar fi jertfit idolilor ar fi scăpat cu vieța și ar fi fost răsplătiți cu toate bunătățile, ~ au lăsat noua lege a lui Isus în toată lumea. Prin sângele lor s'a propovăduit Evanghelia, s'a întemeiat Biserica creștină și a răsărit în lume poporul cel nou al creștinilor.

Credința e cea mai mare putere pe care o dă Dumnezeu oamenilor pe pământ. Ea nu este cu puțință fără darul de sus și nu se dă acest dar fără o încredere nemărginită și nezguduită în Dumnezeu.

Nici în lucrurile bune și frumoase ale acestei vieți, nu se poate face nimic fără credință.

Cine luptă pentru adevăr și dreptate, pentru biruința binelui, nu poate face un singur pas înainte fără credință.

Căci și azi, ca în toate vremile, puterile întunerecului, ale răului, ale nedreptății se pun în calea celor ce luptă pentru bine. Și azi „fii lui

Dumnezeu" sunt pizmuiți, urâți și alungați de „fii întunerecului". Și azi lumea e plină de ispite cari îl trag pe om la rău și vor să-l abată dela drumul drept.

În viața fiecărui om se dă o luptă necurmată între bine și rău și biruitor nu rămâne decât cel înarmat cu credința în reușita binelui, în puterea lui Dumnezeu care urește răul și e tată oricărui lucru bun.

Mucenici ai credinții, - deși cei mai mulți nu-și dau viața pentru credință ca mai demult, dar mai sunt totuși și de aceștia destui - sunt toți aceia cari trăiesc o viață de muncă dreaptă, o viață curată și cinstită, fără multă, ori fără nicio răsplată în lumea asta, ci așteptând răsplata, prin credință, în viața viitoare.)

Poți mult dacă ești în stare să săvârșești mult.

Wilhelm de Humboldt.

*Dacă vrei s'ajungi ce-i mare, la mic, întâi,
[te-ai priceput?*

O să tacă bârfitorii - mare*) micul de-ai fi

[făcut.

*) desăvârșit.

Hornefek.

Chiuituri.

Culese de inv. GHEORGHE POP.

Măicută, măicuța mea -
 De ți=a fost dragă lumea,
 După urât nu mă da!
 De ți=a fost drag a trăi
 Cu urât nu mă sîli.
 Nu mă da, maică, 'n tărie,
 C'oiu fugi dîn cununie
 Și ți=a fi rușine ție!

(Com. Tohat)

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Țucu=te ruje umplută!
 Cum te lași de te sărută
 Cea cu barba cărunță?

(Com. Chend)

Pentru=un pământ arător
 Pusei ciuma pe cuptor.
 Ciuma cere de mâncat
 Și pământu=i nearat.
 ~ Dute, ciumā, d'ingă mine!
 ~ Nu mă duc, c'aici mî=i bine!
 ~ Dute, ciumā, de pe oatră!
 ~ Nu mă duc, că=s cununată!

(Com. Tohat.)

Maică, la inima mea,
 Este=un nor cu vreme grea.
 Măcar cât e răzbunat,
 Acela=i tot înnorat,
 Măcar cât se mai răzbună,
 Acolo nu=i vreme bună.

(Com. Chend.)

Poate fi lelea făloasă,
 Podu=i tese, podu=i coasă.
 Spăcelu' din brâu în sus
 L=a făcut pe cucuruz ~
 Spăcelu' din brâu în jos
 L=a făcut pe grâu frumos.

(Com. Tohat.)

Invârte=te, lele, roată,
 Să văd rochia cum se poartă.
 De s'a purta rochia bine
 Voiu veni=a peți la tine.

(Com. Chend.)

~ Bădiță cu șease boi,
 Dute 'n târg și vinde doi,
 Și ia ițe și războiu
 Că mi=am pus tortul de=s moiu,
 Intr'o boască de bostan
 Și de restimp și de an.

- Ba eu boii nu i='oiu vînde,
 Că eu la plug mi i='oiu prînde,
 Că vine primăvara
 Și m'oiu duce și='oiu ara
 Și 'oiu sãmăna grău ca jaru'
 Și m'oiu duce 'n târg cu caru'
 Și 'm'oiu lua jolgiu cu valu' -
 Tu=i dormi, mănțe=te=amaru'.

(Com. Tohat)

Lelea cu păru' 'ncreșit
 Face mălaiul lășit
 Și îl bagă cu lopata
 Și îl scoate cu covata.
 Când îl scoate din cuptor
 Strigă satu' 'ntr'ajutor.

(Com. Asuajul de sus)

M'a trimes mama la vie
 Să culeg magheranie,
 Magheran eu n'am aflat,
 Mi=am aflat o fetișcută -
 Da=mi păru că=i prea micuță.
 Lăsai fata să mai crească,
 Pân' a ști să drăgostească.
 Când mersăi a doua oară
 Fata era mărișoară

Și-o lăsa*i* pe=*a* treia oară.
 Când mersă*i* a treia oară
 Fata era măritată.
 Luai sabă*a*, s'o tai,
 Ea=*mi* gră*i* cu dulce grai :
 C' așa=*i* rându*l* fetelor
 Ca florile pomilor.
 Până ele=*s* tinerele
 Stau pe ramuri frumusele,
 Dacă cresc și 'mbătrânesc
 Cad pe jos și vestejesc -
 Nimănu*i* nu=*i* trebuie*sc*.

BCU Cluj / Central University Library Cluj
 (Com. Chend.)

Leliță dela Gârcei
 Cu opinci din doi purcei -
 Cu mănăși de mătă neagră,
 Cu cojoc de iapă albă -
 Când prinde lele=*a* păși
 Prind purceii=*a* guși,
 Mănușile=*a* mieuna
 Și cojocu'=*a* ranteza.

(Com. Ileana mare.)

Descântec de noroc.

*Sfinte soare !
Impărat mare !
Cu nouăzeci și nouă
Și mai multe
Și mai sfinte
De raze lucitoare.
Cele nouăzeci și mai multe
Să fie ale tale,
Impărat mare.
Cele nouă și mai puținele
Să fie ale mele.
Cu una mă 'nnalfă,
Cu una mă 'ncalfă,
Cu una mă 'mbracă,
Cu una mă desbracă,
Cu una mă 'mpletește,
Cu una mă despleteșie,
Cu una bine mă ocrotește.
Cu una mă 'ntărește,
Cu una mă sprijinește
Și mă umple de noroc,
Ca pe-un struț de busuioc,
De miros,
Frumos.*

w. GH. POP.

(Com. Chend.)

Descântec de joc.

Colecția inv. GH. POP.

Plop stins,
 Plop aprins,
 Plop pârjolit,
 Plop ciungărit -
 Bată vântu' 'n tine,
 Focul nu-ți aline,
 Să nu știi de bine,
 Să-ți iasă schinteia=afară,
 S'o mâie din țară 'n țară,
 La fectorii cei frumoși, Library Cluj
 Dăntăuși și cei drăcoși,
 Să-i frigă la talpă,
 Să joace ca și când îi calcă,
 Să-i frigă la călcâie -
 Danțul să mi-l deie mie.
 Și-i muște
 Și-i smâncește
 Și-i întoarce
 Și-l= destoarce
 Și 'nstrăină
 Dela blidul cel de cină,
 Dela patul cu hodină,
 Dela mamă,
 Dela tată,

*Dela foc
 Și dela vatră ;
 Da-i sucește
 Și-t smâcește
 Și întoarce
 Că numai pe Mărie s'o joace !...*
 (Com. Chend)

Leul și copilul.

Cele ce urmează sunt câteva pagini dintr'o povestire frumoasă, intitulată „*Nobelle*“ (novelă) și scrisă la adânci bătrânețe de unul din cei mai mari scriitori ai lumii, de *Goethe*.

Scriitorul a descris în povestirea aceasta o întâmplare neobișnuită: cum un leu scăpat din cușca menageriei din prilejul unui foc mare, într'un orașel, unde era tocmai târg de țară, este adus înapoi, fără de a pricinui nicio stricăciune, de cântecul din gură și din flaut al copilului proprietarului de animale.

Câteva cuvinte lămuritoare, înainte de a începe tălmăcirea: Prințepile dintr'un principat german pleacă la vânătoare cu mare alai, lăsându-și tânăra nevastă în grija unui unchiu bătrân

și a unui tânăr, cari aveau să o însoțească, călări, într'o excursie de plăcere prin orașelul de reședință până la un castel renovat cu multă artă. Tânăra principesă trece prin orașel și vizitează și târgul de țară, unde se află și o menagerie, apoi urcă spre castel. Privind cu ochianul regiunile minunate numai că zăresc o pălălaie de foc: ardeau șetrile din târg. Care nu le fu spaima când - nu peste mult - zăriră un tigru cum stă gata să se repeadă asupra lor. Tânărul însoțitor sare într'ajutor și răpune fiara sălbatică, scăpând viața principesei. Dela vânătoare, aleargă soțul îngrijorat și dă de nevastă - dar, spre spaima tuturor, aud vestea că a scăpat și leul menajeriei din cușcă și că s'a refugiat în pădure. Aici începe descrierea scenei amintite mai sus :

* * *

Principele era încă ocupat cu datul ordinelor ; pentru o clipă se părea că poticnește totul, când fu zărit cum aleargă, sus, dinspre castelul cel vechiu, un om. Fu repede recunoscut - era îngrijitorul, care păzea atelierul pictorului, locuind acolo și supraveghînd pe lucrători. Sosi, aproape fără răsuflet, dar tot putu să dea de știre în câteva cuvinte că - sus - după turnul cel mai înalt, s'a lungit, stînd liniștit de tot, căutându-și odihna,

în bătaia soarelui, leul, la poalele unui fag de o sută de ani. Ingrijitorul încheie vorba cu necaz: „De ce mi-am dus, ieri, pușca 'n oraș, ca să mi-o curețe? Nu s'ar mai fi sculat leul ~ aș fi avut pielea și m'ași fi lăudat, pe bună dreptate, vieaia întregă, cu isprava asta a mea!”

Principele... întrebă pe stăpânul leului: „Ce chezașie îmi dai, că ~ dacă vă scutim vieața leului ~ n'are să pricinuiască stricăciune între ai mei?”

~ „Aici ~ femeia și copilul ăsta“, răspunse tatăl, repede, „se roagă să li se dea prilejul să-l îmblânzească, să-l țină liniștit până ce-o să aducem sus cușca leului, fiindcă o să-l ducem la noi, iară, neatins și teafăr“.

Copilul părea că vrea să-și încerce flaulul ~ un instrument muzical, numit de altmintrelea „flautul potolit“, dulce ~ avea un cioc scurt, ca pipele; cine se pricepea să cânte pe el era în stare să ademenească tonurile cele mai plăcute dintr'ânsul. Intr'aceea întrebă principele pe îngrijitor cum de a ajuns leul sus, în castel. Acesta răspunse: „Pe hula (tîhăraia), care ~ cu zid pe amândouă părțile ~ este și va rămânea singura intrare; două cărări, cari duc și ele în sus, le-am

schimbat într'atăta, încât nu poate nimeni să ajungă la castelul fermecat decât pe drumul acela strâmt..."

După ce se răsândi puțintel, în timp ce se uită după copilul, care urmase să preludeze într'una, domol, se întoarse principele spre Honorio (tânărul însoțitor) și-i spuse: „Bună ispravă ai dus azi în îndeplinire! Du până 'n capăt lucrul început! Ia drumul cel strâmt în primire, pregătești-vă puștile, dar să nu împușcați până ce nu vă va fi luat cel din urmă prilej de a putea alunga leul înapoi; la toată întâmplarea, faceți-vă un foc, de foc îi este teamă leului, dacă va vrea să scoabore. Bărbatul și femeia să răspundă de celelalte”.

Honorio se grăbi să ducă poruncile în îndeplinire.

Copilul urmă să-și cânte melodia, care nu era melodie, ci un șirag de tonuri fără nici o regulă - poate tocmai pentru aceasta te pătrundea până la inimă; cei de prinprejur păreau că ar fi fost fermecați de mișcarea unei arii în formă de cântec, când începu tatăl să vorbească, plin de un avânt, cuprins și de cuviință și urmă:

- „Domnul Dumnezeu a dat pricipelui înțelepciune și totodată cunoașterea că toate câte le-a făcut Dumnezeu sunt înțelepte, fiecare în felul său. Ian priviți la stânca de acolo - cât de tare

este ea și nu se urnește din loc, dă piept cu vremea rea și cu razele soarelui ; arbori străvechi îi împodobesc creștetul și așa, încoronat, privește el departe, de jur-împrejur ; de i se prăvale o parte, nu vrea să rămână ce-a fost, cade fărămiștită în mii de bucățele și acopere râpa. Da' nici aici nu vreau bucățile să stea locului ; sar îndrăsnețe până jos de tot, de le ia în primire pârăul și le duce în râu“...

„Dar cine aduce laude Domnului, gloriei Lui, Lui, pe care îl laudă stelele, în veci de veci ? De ce vă aruncați însă ochii în depărtări ? Ian priviți aici, la albină !. Încă târziu, toamna, adună cu sânguință și își clădește o casă, cu unghiuri bine măsurate și bine cântărită, ca maistor și calfă ce îmi este ! Priviți la furnică ! ea își cunoaște drumul și nu și-l pierde, își construiește o locuință din fire de iarbă, din trandafiri și din ace de brad ; dar de geaba a lucrat, pentrucă bate calul din copită și trage cu copita, de se respiră toate ~ iată ! ~ îi calcă bârnela și-i respiră pălănurile, sforăie neliniștit și nu poate sta o clipă odihnit ; fiindcă Domnul a făcut calul tovarăș al vântului și însoțitor al furtunii, să poarte pe om unde vrea el și pe femeie, unde o duce pofta inimii. În pădurea cu palmieri a pășit leul ; cu

pas plin de seriozitate a cutreierat el pustiul : acolo e stăpân el peste toată vîetatea și nimic nu i se împotrivesțe. Da omul știe să mi ți-l îmblânzească și cea mai fîoroasă dintre dobitoacele zămislite de Domnul e plină de evlavie în fața celui ce se aseamănă Domnului, după care sunt plăsmuiți și îngerii, ce slujesc Domnului și ser-vilor Lui. În groapa leilor nu s'a temut Daniil a rămas tare și plin de încredere și urletele săl-batice nu i-au întrerupt cîntarea-i evlavioasă“.

Cuvîntarea aceasta, ținută într'o formă de avînt natural, o întovărăși copilul, ici-colea, cu nește sunete plăcute din flaut, după ce sfârși mai apoi tatăl, începu copilul să cînte, din gât-leju-i fără de prihană, cu glas curat, în tonuri ce se alungau, meșter, unele pe altele - după aceea luă tatăl flautul în mână, dând prilej să fie auzit cum cîntă în unison, iar copilul cîntă din gură:

„De prin gropi, aud, în groapă,

Cîntecul profetului -

Îngeri zboară, întremare

- I dau. I-e teamă bunului ?

Leu, leoaică se 'mlădie,

Stau mereu în jurul lui.

Da, cîntări domoale, sfinte,

Pricina-s la astea - spui“.

Toți au tăcut mălc, ascultând, trăgând cu urechea și numai după ce a răsunat cântecul ai putut băga de seamă ce impresie a stârnit el la fiecare în parte. Cu toții se liniștiră, fiecare fu atins plăcut în felul său. Principele, ca și când ar fi abea acum în stare să înțeleagă nenorocirea ce îl amenințase până bine de curând, privi la nevastă-sa, care - nu s'a dat îndărăt, cum sta, sprijinindu-se de el, să-și scoată batista brodată și să-și acopere ochii cu ea. Ii cădea bine să-și simtă pieptul tinăr eliberat de apăsarea, cu care o împovăraseră clipitele de mai 'nainte. La toți stăpânea o liniște desăvârșită, părea că au uitat cu toții primejdiile, focul cel de jos și arătarea cea de sus, a unui leu, care se odihnea, punându-te în grijuri.

Printr'un semn al mâinii, ca să i se aducă mai aproape caii, readuse principele mai întâiu mișcare în grupul de oameni; mai apoi se întoarse spre femeie și-o întrebă: „Crezi așa dară că aveți să potoliți pe leul scăpat, unde îl veți găsi, cu cântecul copilului acestuia, cu ajutorul tonurilor ăstora de flaut? L'ați putea aduce înapoi în colivie, fără ca să pricinuiască vreo stricăcine, și el neantins?”

Ei au promis, sus și tare, că vor fi în stare să ducă în îndeplinire așa ceva. I-au dat, drept

călăuză, pe castelan. Atunci principele, cu vreo câțiva dintr'ai săi, s'a îndepărtat repede, iar principesa le urmă mai încet, cu suita cealaltă ; mama și copilul însă, conduși de îngrijitorul leului, care ajunsese stăpân peste o pușcă, urcară pe partea prăpăstioasă a muntelui.

Înainte de a intra în tihăraia, care deschidea calea spre castel, au găsit pe vânător, adunând surcele, ca să fie în stare să aprindă, la toată întâmplarea, un foc mare.

- „N'avem nevoie de așa ceva“, zise femeia, „o să se ducă toate în îndeplinire *prin bunăvoință*“.

Mai departe, zăriră ei pe Honorio, stând pe o parte a zidului, în poală cu pușca sa cu două țevi, de straje, pregătit la orice întâmplare. Părea că abea a luat în seamă pe cei ce se apropiau ; sta ca adâncit în gânduri grele, privea de jur-împrejur, distrat. Femeia îl agrăi, rugându-l să nu dea poruncă să aprindă focul, el însă părea că puțină ascultare dă cuvintelor ei ; ea vorbi mai departe, cu voiciune, și strigă : „Frumosule tinăr ! Mi-ai împușcat tigru, nu te blastem - cruță-mi leul, tinere, fii bun și o să te binecuvânt“...

- „Dacă copilul dumnitale“, spuse acum păzitorul castelului, „este în stare să cheme la el și să potolească ne leu. cântând din flaut și din

gură, după cum ești încredințată, o să ne înstăpânim atunci foarte ușor pe leu, fiindcă teretenia de animal s'a lungit aproape de tot de boltitura cu spărtură, prin care am câștigat o intrare în curtea castelului; poarta dela intrare e acoperită cu pietri căzute. De l-a ademeni copilul pe leu înlăuntru, ușor o să pot închide deschizătura și copilul poate scăpa de leu, când va crede că trebuie să fugă, peste una din treptele cele mici, în forma melcului. Noi să ne ascundem, dar o să mă așez așa ca în orice clipă să poată sări într'ajutor copilului glonteale mele”.

- „Nu avem trebuință de nici o pregătire de acestea: Domnul-Dumnezeu și cântarea noastră, pioșenia și norocul trebuie să ne dea roada cea mai bogată”.

- „Fie”, zise paznicul la acestea, „dar eu îmi cunosc datorințele. Mai întâi de toate te duc pe dumneata peste nește trepte anevoioase, până sus, pe zid, tocmai față în față cu intrarea de care ți-am amintit; copilul poate să coboare în curtea, unde au să se petreacă cele propuse și să ademenască acolo animalul îmblânzit. Așa s'a petrecut; păitorul și mama priviră din ascunziș, de sus, cum apare copilul, cum scoboară pe treptele rotunde, în curtea luminoasă și cum dis-

pare mai apoi, în deschizătura întunecoasă din față, dar fără să i se audă îndată glasul flautului, care încet pe 'ncetul se pierdu și amuți în sfârșit. Pauza era destul de plină de îngrijorări ~ vânătorului bătrân, cunoscător al primejdiilor, îi oprea răsuflarea întâmplarea aceasta ciudată. Iși spunea că mai bururos ar merge el singur dihaniei primejdioase înainte, dar mama, ascultând cu fața aplecată, veselă, nu lăsă să i se vadă nici cea mai mică neliniște.

În sfârșit auziră flautul din nou : copilul ieșise din vizunie, cu ochii strălucitori de mulțumit ce era. Leul pășea pe urma lui, dar încet și ~ după cum părea ~ cu oareșcare greutate. Parcă dorea să se lungească din nou la pământ ; copilul însă îl purta în semicerc printre arborii puțin desfrunziți, cu frunzele în toate colorile, până ce se așeză, ca și când ar fi fost o ființă de aiurea, în bătaia ultimelor raze ale soarelui, pe care le trimitea soarele, printr'o spărtură de ruină ~ de început din nou cântarea-i chemată să potolească pe leu. Nu ne putem reținea de a nu repeta și noi cântarea :

„De prin gropi, aud, în groapă,

Cântecul profetului ~

Ingeri sboară, întremare

~ I dau. I-e teamă bunului ?

Leu, leoaică se 'nmlădie,
 Stau mereu în jurul lui.
 Da, cântări domoale, sfinte,
 Pricina=s la astea - spui“.

Intr'aceea se așezase leul lipit de copil și își ridică laba grea, cea dreaptă, de dinainte, aducându-și-o în poala copilului. Acesta, cântând mereu, i-o mângăie cu gingășie, băgă însă în curând de seamă că între unghii era înfipt un ghimpe ascuțit. Scoase cu multă grije ascuțișul ce pricinuisese leului rana, își luă de după gât, surâzând, cârpa de mătase, colorată, și legă laba grozavă a animalului primejdios, încât mama, de bucurie, se aplecă, cu brațele întinse și - poate că ar fi aplaudat, ar fi bătut din palme, după obicei, de n'ar fi fost făcută atentă de o smâncitură sdravănă a mâinii îngrijitorului, că încă n'a trecut primejdia.

Copilul cântă, ca un învingător, mai departe, după ce își încercase flautul, începând cu câteva tonuri :

„Căci pământul stăpânește
 Vecinicul, ochi peste mări.
 În oițe s'or preface
 Lei. Val' stă din revărsări.

Sabia scoasă, când să taie,
 Stă; nădejdea și credința
 Implinite-s; e iubirea
 Ce în rugă-și ia ființa“.

Dacă e cu puțință să-ți închipui, că în tră-
 săturile unei creaturi așa de înfricoșate, ale tira-
 nulii pădurilor, ale despotului regnului animal, ai
 putea să adulmeci o dovadă de veselie, de mul-
 țămire recunoscătoare – atunci s'a întâmplat a-
 ceasta aici și – într'adevăr – apăru copilul, în
 transfigurarea sa, ca un învingător puternic, iar
 leul, nu ca cel învins, fiindcă puterea rămase
 ascunsă într'ânsul; dar, tot, ca cel imblanzit, ca
 unul, care se dase împăcat să fie el însuși pa-
 cinic. Copilul cântă, din flaut și din gură, mai
 departe, încrucișând în felul său șirele cântecului
 și adăogând altele, nouă.

---

*Cine se 'ngrijește bine de ogor, pe acela
 și ogorul îl îngrijește bine.*

*Cine prea să se bucure de umbră, trebuie
 să se aplece sub ramurile pomului și să-i dea
 cînstea cupenită.*

* * *

Asudarea este lacrima muncii.

Petru Hille.

Ghicitori.

Adunate de *P. Ispirescu*.

Petre Ispirescu, „culegătorul-tipograf“, cum iscălea, plin de modestie, broșurile sale – pe lângă minunatele povești populare, adunate, pe lângă povestirile sale istorice, a scos și o broșură, în 1880, cu „*Pilde și ghicitori*“, din care urmează câteva aici :

Mă dusei la munte, să-mi caut caii. Caii nu-i găsii – dară văzui vântul răsturnând pământul.

(Plușul)

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Oală de bou, varză de oaie și carne de român.

(Cisma, încălțată cu ciorapul de lână).

Am o fată trențăroasă – șede cu Vodă la masă.

(Varza)

Cu coarne ca boul, cu șea ca un cal, se urcă pe copaci ca un șarpe.

(Melcul)

Nici în casă, nici afară – nici în cer, nici pe pământ.

(Fereastra)

Lina,
 Magdalena -
 Cu smicele pe spinare,
 La buric,
 Calabalic,
 La inimă veselie,
 Ghiciți, boieri, ce să fie?

(Butea.)

*

Ce trece peste apă și nu face valuri?

(Chiotul.)

*

Ce șade în apă mereu și nu putrezește?

(Limba.)
 BCU Cluj / Central University Library Cluj

M'a trimes doamna de sus la cea de jos, să-mi
 dea vin și rachiu, tot într'un butoi.

(Oul.)

*

Patru frați într'un cojoc.

(Nuca.)

*

Găinușe, ciușe,
 Strânge 'n nas cenușe.

(Luțana.)

*

Ce gaură este fără fund și pe care, avându-
 o fetele, nu le șede rău?

(Inelul.)

*

Cine iese noaptea din sat și nu-l iatră câinii?
(Fumul)

Am o fată mare și o atârni de plete în cui.
(Plosca)

Am un puț cu apă roșie - închis cu ghizduri
verzi.
(Penele)

Am o vacă - când o mulg, o întorc cu
picioarele în sus.
(Plosca)

Ce este în toate?
(Numele)

Am un pom cu ramurile în jos, cu rădăcina
în sus.
(Om)

Ce se naște neînsuflețit din însuflețit și în-
suflețit din neînsuflețit.
(Găina și oul)

*O, pământ, fă bucuria pomului, spre cer să
[crească;
Și așa în poală=ți cade fructul ce=are apoi să
[odărasească]
Fr. Hebbel.*

Păstorelul.

Poveste, din colecția *Fraților Grimm*.

A fost odată un băiețuș de păstor, un păstorel, vestit în tot cuprinsul din pricina răspunsurilor înțelepte ce le da la toate întrebările. Auzi și Împăratul din țara aceea, dar n'a dat crezare zvonului āstuiia și a poruncit să i se aducă băiețușul înainte. I-a spus așa: „De vei putea să răspunzi după cum trebuie la *trei* întrebări ce o să ți le dau, o să te țin ca pe-un copil din sângele meu și-o să ai locuința în palatele mele împărătești”.

Băiețușul întrebă: „Și care sunt ale *trei* întrebări?”, iar Împăratul zise: „Ai dintāiu sună așa: *cāte picături de apă se află în marea lumii?*”

Băiețușul de păstor răspunse: „Domnule Împărat! Iasă să infunde, să ridice zăgazuri, ca să nu mai curgă nici o picătură în mare, fără de a fi numărată de mine - și-atunci sunt gata să-ți spui *cāte picături găsești în mare*”.

Zise Împăratul: „A doua întrebare sună așa: *cāte stele sunt pe cer?*”

Băiețușul de păstor răspunse: „Dați-mi o bucată mare de hārtie albă” și mai apoi făcu cu

peana atâtea punctulețe pe ea, de nu era modru să le mai vezi, dar-mi-te să le numeri, de-ți sticleau ochii chiar numai uitându-te la ele. Mai apoi spuse băiatul : „Pe cer sunt atâtea stele câte puncte sunt aici, pe hârtie. Numărați-le numa'!”

Dar n'a fost nime în stare.

Și grăi Impăratul : „A treia întrebare este așa : *câte clipe are vecinicia?*” Și zise atunci băiețașul păstorel : „In Pomerania se 'nalță muntele ăl de diamant - înalt de un ceas, lat de un ceas și adânc de un ceas. Acolo se arată în fiecare sută de ani o păsărică și își freacă cioculețu' de stâncă - și când o să se tocească întreg muntele, de n'a mai fi nimic, atunci s'a scurs *întâia* clipă din vecinicie!”

Și a spus atunci Impăratul : „Ai deslegat cele trei întrebări ca un înțelept și ai să locuiești de aci-ncolo în palatele mele și o să mă uit la tine ca la pruncul meu ăl adevărat”.

---

*Caută să trăiești lăuntric ;
Tese firele 'n afară ! -
Spre pământ îți du privirea ;
Ținde 'n sus, iarăși și iară' !*

Petru Rosegger.

Plugul, albina și rândunica.

Un plug, nou-de-nouț, se opri, dând prilej boulenilor să odihnească, după ce tăiasă o brazdă ca luminarea. O albină, părticică de rază de soare, se așază pe coarnele plugului, curioase, ca niște cornițe de culbec.

— „Bună ziua, plug minunat!”, dete binețe albina. „Frumos îmi mai aduci pământul, feliifelii!” — „Bună ziua!”, răspunse plugul și — fără pic de lăudăroșenie — urmă: „M'a trimis cineva, să săvârșesc munca, tot mai adânc, mai mult, mai bine!” — „Ei da, tu ești cel mai apropiat de mine. Eu sbor din floare 'n floare, după miere și ție am să-ți mulțămesc, în parte, pentru frumusețea și dulceața florilor ce se ivesc pe ogoare!”

O rândunică sbură și ea, să odihnească, prinse din ce povesteau și începu, după binețe, să ciripească sfătos, de-a mai mare dragul. — „Asta e cântarea mea de laudă, adusă Celui ce te-a trimis. Bine îți mai șade așa!” zise rândunica. „Și eu îmi indemn soțul la adunatul surcelelor și al nămolului, pentru cuib, cu: tot mai mult și tot mai bine!” — Albina bătu din aripioare, a consimțământ,

Raze de soare pogoriră pe deasupra plugului minunat și sărutară fierul tăietor de brazdă, îmbogățindu-l cu o strălucire deosebită.

— „Chiar și soarele se bucură! Eu l-am rugat să-și trimită razele!”, ciripi rândunica și — când boulenii, odihniți, începură să pășească pe pământul fumegând — albina, rândunica și razele de soare își luară rămas-bun, după ce binecuvântară din nou, în felul lor, munca plugului, înrudită cu a lor.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Intru cât poate fi pământul cer - este în casa în care trăiește o păreche de oameni într-o căsnicie fericită.

Durerea este marele dascăl al oamenilor. Sub respirația lui se deschid sufletele omenești.

Gândul că totul trece, aici, pe lumea pământeană, este un izvor de chinuri nesfârșite - și un izvor de mângâiere ce nu își are capăt.

Maria de Ebner-Eschenbach.

Multe și de toate.

Inventatorul locomotivei: Stephenson.

Inventatorul englez *George Stephenson*, marele învățat, care a folosit pentru întâia dată puterea aburilor, construind întâia locomotivă (1805), spunea la sfârșitul vieții sale: „Pot să o mărturisesc fără de nici o lăudăroșenie (grandomanie) că stau la îndoială dacă un om s'a învățat ca mine într'o societate atât de deosebită, în ce privește structura ei. Am împărțit ani de zile mâncarea sărăcăcioasă cu muncitorii de mine, dar am prânzit și cu regi și regine. Am experiat destul ca să pot nădăjdui că munca mea n'a fost zadarnică și că sforțările mele n'au fost fără de urmări binefăcătoare”.

Un biograf de al lui Stephenson (Fr. Otto) scrie: „De avea să treacă peste câmpuri sau prin pădure, (în vârsta când ajunsese la ranguri și avere) atrăgea luarea aminte a însoțitorilor săi asupra unor obiecte simple ca, de exemplu, o foaie, un fir de iarbă, o bucată de scoarță, un cuib de pasăre sau o furnică, ce își târa cu mare greutate oușoarele peste drum și era atunci plin de laudă față de creaturile Marelui Maistru al

lumilor, care revela (scotea la iveală) lucruri atât de minunate, atât de neînțelese, chiar și în cele mai mici făpturi ale Sale".

O rugăciune veche.

În muzeul din Cairo (Egipt) se găsește următoarea rugăciune de pe timpul faraonilor, din epoca dinastiei a XVIII-a, cam 1550 de ani înainte de nașterea lui I. Chr.: „Salut... Ție, care ascuți rugăciunea celui *întristat*, Ție, care ești *blând* (dulce) cu cel ce Te roagă!... Tu ești *unicul*, creatorul a toate câte sunt, singurul, zămislitorul a ceea ce a fost, Acela, din ochii Căruia au ieșit oamenii, la cuvântul Căruia zeii s'au născut, Acela, care ai zămislit iarba, ca să dai nutremânt cirezilor, precum și Arborele vieții, pentru neamul omenesc... O, Stăpâne (Suverane!), căpetenie a zeilor, iȚi adorăm voința, fiindcă Tu ești cel ce ne-ai dat forma; ne închinăm Ție, fiindcă Tu ești cel care ne ai în grijă!"

Frumusețile naturii.

Un mare scriitor belgian *Emil Verhaeren* a scris pagini strălucite, privitoare la admirația ce

trebuie să o avem față de frumusețile naturii. Iată câteva rânduri: „Omul nu poate rămânea nepăsător față de măreția cerului, față de claritatea stelelor, față de nemărginirea mării, față de arătările întunecate ale nopții, față de taina pădurilor, a florilor, cari îl inconjoară, în care locuiește, a pomului, care-i adumbrește ogorul, a vânturilor, care îi străbat, fulgerător, țara, într'o drumeție hoinară, față de natura, care este atât de risipitoare și atât de miriadic de multiplă în forme (care are miriade de forme), care îl închide, ca într'o lacră de pietri prețioase și de strălucire. Astfel trebuie să adaog cuvintelor mele: „Admirați-vă înțelealta!" și „Admirați pământul, care v'a zămislit, ca să fiți ceea ce sunteți!"

Valoarea.

Intr'un săculeț plin de bani de aramă se rătăci, din întâmplare, un galben. După ce petrecu câțeva vreme lângă ei, spuseră banii de aramă: „Acum trebuie să dăm oaspetelui nostru un rang — dar mai întâi de toate să-i hotărîm prețul”.

Banii cei bătrâni, cei poleși de vreme, se așunară și se sfătuiră mult, până ce ajunseră

la propuneri: „Nu-i vorbă, e cam slăbuț galbenul, dar, fiindcă are un sunet destul de curat și din pricina amestecului din care e compus, ne învoim să ne fie ca un seamăn”.

„De ai mei sunt prețuit mai mult”, îndrăzni să contrazică galbenul. Pe dată au izbucnit banii de aramă, cei nouți, cei lucitori, cari mârâiră încă de pe când veniseră cu propunerea lor banii cei bătrâni, — încât se stârni o furtună de nemulțumire.

„Ce ne pasă nouă cum te prețuiesc cei de teapa ta?”, strigară banii de aramă. „În țara de aramă nu plătește aurul nici o ceapă degerată!”

Și asta au ridicat-o la rangul de lege.

Maria de Ebner-Eschenbach.

---

lubirea față de animale.

Lionardo da Vinci a fost unul din cei mai mari pictori, inventatori, arhitecți, cugetători ai omenirii. Italian, a trăit o vieață lungă, având o influință covârșitoare asupra timpului său, ba înrâurind cu gândurile sale și viitorimea. Încă de pe atunci desemna el o mașină de sburat și încerca să pătrundă în tainele trupului omenesc,

făcând anatomie, ceea ce pe atunci era ceva nemai-auzit.

Despre el povestește biograful său Vasari că era foarte prietinos în conversație, încât câștiga simpatia celor cu cari grăia. Avere prea mare nu avea, dar — totuș — ținea pe lângă sine servitorime și cai, fiindcă iubea mult caii. Nu numai cai, ci animalele, în general.

Dragostea aceasta față de animale și-o adeverea el de mulțori. Plimbându-se prin locuri pe unde se întâmpla să fie neguțători de pasări, cu coliviile lor — se apropia Lionardo da Vinci de colivii, privea la bieteile păsăruici ce se chinuiau în coliviile lor și — după ce întreba cât costă și plătea suma cerută — numai că deschidea Lionardo coliviile și da drumul păsăruicilor, să poată sbura în dragă voie.

Neguțătorii făceau ochii mari, clătinau din cap, dar puțin îi păsa lui Lionardo, — el era fericit că a putut prilejui unor vietăți să se bucure.

... Intocmai cum cumpăra *Axel Munthe*, un mare doftor și bun scriitor, din venitul scrierilor sale — urși, din grădinile zoologice și le dădea drumul în păduri, să se simtă mai bine ca între oameni...

Veverițe domestice.

Veverițele, precum se știe, sunt unele din animalele, cari sunt mai sperioase. Dispar repede printre crengile arborilor îndată ce te zăresc, sărind din cracă în cracă și fluturând din cozile lor stufoase.

Cu toate astea la Woerishofen, o localitate balneară, de cură de apă, vestită pentru preotul Kreipp — cu acea „cură a lui Kneipp”, cunoscută și aiurea — veverițele au putut fi domesticate. Se plimbau (prin 1912) prin grădinile și pădurile de acolo, apropiindu-se de vizitatori — luându-le chiar din mână nucile oferite. Cu copiii se jucau veverițele, așezându-li-se pe mână, alergând de-a-lungul spinării lor. Când era vorba să împartă nucile căpătate se încingea câte o mică păruială între ele. Oaspeții băilor le aveau foarte dragi.

Cum s'a întâmplat ca veverițele de acolo să fie atât de blânde? O întâmplare a adus-o cu sine. În 1902 se afla ca pacient la băi un sublocotenent austriac. Diminețile le petrecea prin pădure. Ca să-i treacă timpul așeza alune pe trunchiurile arborilor, ca să aibă veverițele. După câteva zile a băgat de seamă că veverițele mân-caseră alunele. A urmat să lase sublocoteneutul

și în zilele următoare alune — o săptămână întreagă. Fiind răcit, a trebuit să stea în odaie câteva zile. Arătându-se odată, des-de-dimineată, în pădure, s'au apropiat veverițele de pe pomi de dânsul și au dat roată în jurul lui. Fără de nici o teamă au luat nucile, dacă se îndepărta câțiva pași. Așa zi de zi până ce, după 6 săptămâni, a ajuns ca veverițele să-i ia alunele din mână.

Peary la Polul Nord.

Peary, un mare învățat englez, care a ajuns el, cel dintâi, la Polul Nord, a descris în „jurnalul” său simțemintele, de cari a fost cuprins când a ajuns, după o așteptare de 20 de ani, la țelul strădaniilor sale.

Iată ce scria în 5 Aprilie 1909:

„Aici, unde stau acum — este o singură zi și o singură noapte — *un an!* O sută de astfel de zile și de nopți dau un secol!, punct pământean, unde se întâlnesc lungimea și lățimea globului pământean, unde timpul dela Greenwich sau cel dela New-York, cel din Peking sau cel din San Francisco sunt aceleași, cu desăvârșire și — totuș — ar trebui să fie despărțite cu 24 de ceasuri. Cu un pas treci aici peste o zi. De-

scriem în cerculeț în jurul Polului și într'aceea am pierdut o zi și l-am recâștigat imediat mai apoi. Am încunjurat pământul în două minute!"

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Ciocârlia își are cuibul pe pământ și cântă sus, în înaltul cerului.

Mulți aleargă după fericire și nu știu că ea se află în casă, la dânsii.

**Să iubiți Asociațiunea „Astra” — cetitori
români ai acestei cărți!**

**Dacă iubiți Asociațiunea aceasta, să știți
că lucrați pentru propășirea noastră, a tu-
turoara!**

**„Astra” vrea o țărănițe sănătoasă, de-
șteaptă, vrednică, cu gospodării înfloritoare,
cu încrederea într'un viitor strălucit.**

Calea „Astei” duce spre mântuire!

**Ultimele numere ale „Bibliotecii popo-
rale” sunt următoarele:**

**Nr. 256. Alexandru Chiorean alias Bătră-
neanu și rolul său în revoluția Românilor or-
deleni din anul 1848, de Ștefan Pascu.**

**Nr. 257. Poezii populare din Banatul Jugo-
slav, culese de Roman Cristea și Traian
Mărghiticean.**

**Nr. 358. Din pildele Domnului de Ion
Agârbiceanu.**

**Nr. 259. Calendarul pentru popor al Aso-
ciațiunii, pe anul 1940, întocmit de Horia
Petra-Petrescu.**

**Nr. 260. Despre minuni de Ion Agârbi-
ceanu.**

Nr. 261. Alte anecdote de Gh. I. Chituc.

**Nr. 262. Cu noi este Dumnezeu. Sfaturi
și îndemnuri pentru soldații de pe zonă.**

**Nr. 263. Legea casei, teatru sătesc în
3 acte de Petrea Dascălul.**

„ALBINA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI DE ECONOMII
S I B I U

Fondat la anul 1872

Reg. soc. bancare Nr. 1/1934

Situația per 31 August 1940:

Sucursale: Brașov, București, Cluj, Dicioșână, Iln.,
Lugoj, Mediaș, Târgu-Mureș, Timișoara.

Capital deplin vărsat	Lei 100.000.000 —
Fonduri de rezervă	„ 101.070.000 —
Depuneri spre fruct. pe livret	„
și Cont Curent	„ 452.390.000 —
Active	„ 994.366.000 —

**Cel mai vechiu institut de credit
din întreaga Românie.**

Legături cu toate centrele din țară și străinătate.

Primește depuneri spre fructifi-
care pe lângă o dobândă de 3—4%
după condițiunile de retragere.

Vinde și cumpără efecte și valori
cotate la bursă.

Direcțiunea.